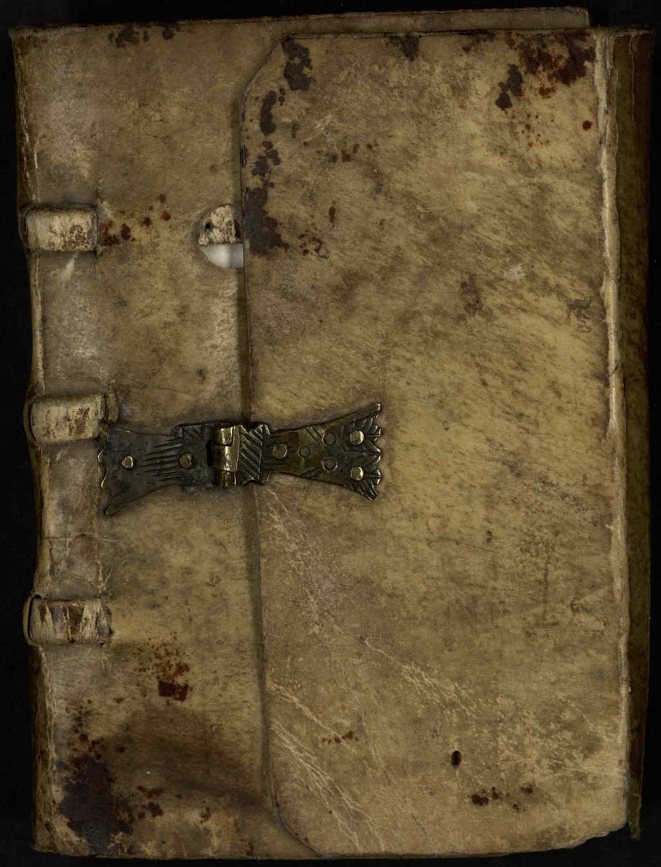

Archives nationales de Luxembourg (ANLux), SHL-Abt15-0002

PUBLIC DOMAIN

In laudem divinarum

B. Pauli epistolarum.

Ut Phebus radios immittit in omnia Claros
Sic Paulus scriptis fulgit in orbe suis.
His vitam moresque piis agere ete pure,
Quo vel ames quemvis ordine quove Deum;
Seu privatas agas, seu publica munera tractes;
Denique quisquis eris, norma severa patet.
Hic virtutis honos, ingenti attollitur asto:
Hic punitur quantum dedecat omne scelus.
Quid spes, dise, fides quid possit, et inclitas ardor:
Gratia qua ferter; gloria quanta manet.
Quid magis egregium! quid verius arte sub ulla!
Quam vel apostolica regula ducta manu?
Nam Christo scribente Scriptscribent almis,
Se totum exhibuit spiritus ille sacer.
Et Paulus Suasque Comes; virtute loquendi
Eminet, ut possit suavius esse nichil
Ille quidem solem superavit ad ultima coli
Culmina, conspexit gloria quanta Dei.

Heu! quis potest arcana mysteria dicere summi,
qualia nec melius lingua referre queat
potes Pa ei vivisse magistri
Vanilogia sophia cunela nefanda teres
Aeternumque vales sanctis haerere libellis
Ferre crucem (corde gemente) Dei.
Ergo age: perpetuus ne te mate torqueat ignis
Effice quo travit paulus erisque proles.

Hub mistodia f. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

152

Hic liber
deperditus fuit
1800 in viâ publicâ
in Pruck prope
Hemstal et repertus
a viro ejusdem pagi
qui illum mihi dedit
Nicolao Wies anno
1833
philosophiæ operam
navanti in seminario
Bastoniensi.

Proūbia.

Sequūt pūcta notabilia sūpta
ex libro proūbiorū. Ex p̄o capitulo.

Timor dñi p̄ncipū sapie.
Sapiēcā et prudētiā
stulti despiūt. Disciplī
parvuli diligūt ārtēcā: et stulti ea
que sibi sūt noxia. Impīi et imprudē
tes odiūt sciēcā. Cū venerit ne
pēma calamitas: et tēpestas
ēstas ītīnerit: qū venerit sp̄ vocabū
bulū et ānūsia. Tūc ānocabūt me
et ñ exaudiā: mane ēsurēt et nō
ueniēt me. eo qp̄ exosā habuerūt dis
ciplīnā: et timorē dñi nōn susceperūt
nec acquiēuerūt cōsilio meo: et detraxe
rūt domūse correptioni mee. Ea ig
Inclina cor tuū ad agnoscēdā
prudentiā. Si ūtēnuerit sapia
cor tuū: et sūa ātē tue placuerit: si

lum custodiet te: et prudentia seruabit te.
vt eximat a via mala et ab homine qui per-
sa loquitur. Qui et recti sunt habi-
tabunt in terra et simplices permanebunt
in ea. Impij vero de terra perdentur: et qui
transgredi agunt auferentur ex ea. Vt exi-
mat a muliere aliena: et ab extranea
quæ mollit sermones suos: et reliquit
ducem pubertatis suæ: et pacta dei sui
oblita est. Inclinata est enim ad mortem do-
mus eius: et ad inferos semita ipsius. Omnes
qui ingredientur ad eam non redient: nec apprehen-
dent semitas vitæ. Capitulo. iij.
Mi fili ne obliuiscaris legis meæ. Qui
be fiducia in domino ex toto corde tuo: et ne
innitaris prudentiæ tuæ. Ne sis sa-
piens apud te met ipsum. Time deum
et recede a malo. Honora dominum de
tua substantia. De primitijs omnis fru-

bis.

gum tuarz da pauperibz: et ꝑplebūt
horrea tua saturitate: et vino torc
ularia tua redūdabūt. ¶ Disciplī
nā dñi fili mi ne abiciaz: nec defici
ac cū ab eo corripiaris. ¶ Quē
enī diligit dñs corripit: et ꝗsi pr̄ filio
cōplacet sibi. ¶ Beatus hō q̄ inuenit sap
iam: et q̄ affluit prudētia. ¶ Melior
hiberne bū facere cū q̄ potest: si valet et
pē bū fac. ¶ Ne dicas amico tuo vadet
redire et cras dabo tibi: cū statim possis
dare. ¶ Ne moliaris amico tuo malū: cū
alle ē et habitat fiducīē. ¶ Egestas a diuī
ī domo ipi: habitatrix at nr̄ sororū bū
dicēt. ¶ Pse deludet illusores: et mā
suetis dabit grām. ¶ Glia sapiētes pos
sidebūt: stultorū exaltatio ignominia.

Ne delectetur ī sermōib ipi. Capitulum.
orū nec tibi placeat malor via. Fuge
ab ea ne trāseas p illā declina et deserc

Prou

eā. ¶ Ne ipios tenebrosa: nesciēt ubi
cornāt. ¶ Dñe custodia sexta cor tuū:
qr ex ipo vita procedit. ¶ Remoue a
te os prauū: z detrahēta labia sint p
cul a te. ¶ Oculi tui recta videāt: et pal
pebre tue precedāt gressus tuos. ¶ Dirī
qr semitas pedūz tuū: et oēs vie tue
stabilīt. ¶ Ne declines ad dexterā
neq; ad sinisterā. ¶ Aute pedē tuū a malo
Ne ītēderis fallatē mi. Ca v
lexis. Fauū enī stillāt labia mētris:
et nitidior oleo gutur eius. Nouissima aūt
illius amara qsi absinthium: et lingua eius
acuta qsi gladius bicepis. Pedes eius dēdūt
i mortē et ad z sexos gressus eius pene
trāt. Ne semita vite nō abulāt: vagi sunt
gressus eius et inestigabiles. Longe fac
ab ea viā ~~tuū~~ tuā: et ne appropīques
foribus domus eius. ¶ Respice ūbi viā vōis

bra.

et ōēs gressus eius considerat. Capu

Ne dederis somnū oculis tuis: nec dormiat palpebre tue. Vade ad formicā o piger: et considera vias eius. et disce sapiēciā. Cū q̄ piger dormiet. Quando surget e somno suo. paululū dormiet: paululū dormitabit: paululū conserere manus suas vt dormiat et veniet tibi egestas: et paupies ēsi vir armatus. Si vero ipiger fuerit: veniet vt fons messis tua et egestas longe fugiet a te. Homo apostata vir inutilis gradit ore prauo: annuit oculis: terit pede: digito loquitur: prauo corde machinat malū: et omni tpe iurgia seminat. Sex sūt q odit dnūs et septimū detestat aīa eius. Oculos sublimes: linguā mēdacē: manus effundentes innocuū sanguinē: cor machinans cogitationes pessimas: pedes veloces ad currendū in

malū: ꝓsertim mēdacia: testi fallacē: et eū
qui seminat inter fratres discordias. ¶ Qui
ingreditur ad mulierem proximi sui non erit
mundus nec tangetur eam. ¶ Qui ait adulte
re quia stultus est potest animam suam.

Considero secundū ymaginem. ¶ Cap. vij
transiit per plateam iuxta angulum: et prope
domum illius gradiebat in obscuro aduesperascente
die in nocte tenebris et caligine. Et
ecce occurrit illi mulier in ornatu meretricio
parata ad deripiendas animas. Garrula
et vaga quietis impatiens: nec valens in domo
consistere pedibus suis. Nunc foris. nunc in pla
teis: nunc iuxta angulos insidiantes. ¶ Tenuit
eam sequitur ei sic hoc dicit) ad victimam asini
ducti) fatuitatis et ignorantie: et nescit quod ad
vincula stulti) trahatur donec transfigat sa
gitta iecur eius) velut si auis festinet
ad laqueum: et nescit quod de periculo animi agitur.

bia.

Doctrina magne cauta est. Ca viii
gite. ¶ Timor dni odit malu: arrogã
tiã et superbã: et viã prauã. et os biligue
detestor. ¶ Audite disciplinã z estote sa
pientes: et nolite abicere eã. Ca xx
Qui exudit derisorẽ: ipse iuriã sibi
facit: et q arguit impiũ sibi maculã gene
rat. ¶ Noli arguere derisorẽ ne oderit
te. Argue sapiẽtẽ: et diliget te. ¶ Da
sapiẽti occasionẽ: et addet ei sapiẽtia
Doce iustũ z festinab accipere. ¶ Si
sapiẽs fueris tibimetipsi eris. si at illu
sor. solus portabis malũ. ¶ Mulier
stulta z clamosa: plẽa illecebrã z nihil
omno sciens. sedet i foribus domus sue sup
sellã i excelso vrbis loco: vt vocaret
trãseuntes p viã et gẽtes i itinere suo.
Filius sapiẽs letificat pẽm Ca x
filius vero stulti mestitia est matris sue.
¶ Qui cõgregat i messe filius sapiẽs ẽ

qui aut stercuit estate: filius confusionis.
¶ Odium suscitat rixas: et universa delicta operit charitas. ¶ Opus iusti ad vitam: fructus autem impii ad peccatum. ¶ Qui multiloquio non deerit peccatum: qui autem moderatur labia sua prudentissimus est.
¶ Quasi argentum electum stultorum optimus est timor domini apponet dies: et anni impiorum brevianbuntur. Capitulo. xi.
Ubi fuerit superbia ibi erit et contumelia: ubi autem est humilitas ibi est sapientia.
¶ Simulator ore decepit amicum suum: iusti autem liberabuntur scientia. ¶ Qui despicit amicum suum indigens corde est vir autem prudens tacebit. ¶ Ubi non est gubernator populus corruet: salus autem ubi multa consilia. ¶ Qui considit in divitiis suis corruet: iusti autem ut folium germinabunt. Capitulo. xii.

Doctrina sua nosce[t] vir: qui aut
vanus est et exercet ē patebit deceptio-
¶ Melior est pauper et sufficiēs sibi: qui
gloriosus et indigēs. ¶ Abomina-
tio ē dīo labia mēdacia: qui aut
fideliē agit placet ei. ¶ Homo vsu
celat sciēta: et cor īsipiēntū provocat
stultitiā. ¶ Qui negligit damnum
pro amico iust[us] ē: ater aut īpiorū
decipiet eos. ¶ Homo inīcet fraudulē-
tus lucrū. Capitulum. Exēplū mēdax
iust[us] detestabitur: ipse aut cōfū-
dit et cōfundet. ¶ Iust[us] improbos sā-
pex iuxta fit: qui aut agit oīa cū
cōsilio: accīpit sapiētia. ¶ Substā-
cia festinata minuet: que aut pau-
latīm collīgit manum multiplicabit.
¶ Spes q differtur affligit animā:
¶ Iustus oīa agit cū cōsilio: qui aut
fatuus ē aperit stultitiā. ¶ Qui
cū sapiētibus gradiēs sapiēs erit:

amicus stultorum similis efficietur.

¶ Qui parcit virge odit filium suum: qui autem diligit illum instanter erudit.

Ca xvij

Testis fidelis non mentietur: proferet autem mendacium dolosus testis. ¶ Querere derisor sapientiam et non invenit: doctrina prudentium facilis. ¶ Omnis impios delebunt ignes: tabernacula iustorum florebunt. ¶ Est via quam videtur homini rectissima: novissima autem eius deducunt ad mortem. ¶ Risus dolore miscebitur: et extrema gaudii luctus occupat. ¶ Pro suo pauper odiosus est: amici vero divitis multi. ¶ Qui despicit proximum suum peccat: qui autem miseretur pauperis beatus erit. ¶ Qui credit in domino mitis diligit: exerat quam optimam. ¶ Misericordia et veritas preparant bona.

Qui vbaī recipant hunc suscipit. ī. Christ venire reat q̄ gessit. Qui arguēdi resultat. cōtēnēdus prorat hic

¶ Sponsio molles frangit. Ca xvj.

ira: sermo dolorosus suscitat furorem.
¶ Abominatio est dominus via impij: qui sectatur
justitiam diligitur ab eo. ¶ Doctrina
mala deserentibus viam vite: qui increpatio
nes odit morietur. ¶ Melius est parum
cum timore domini: quam thesauri multi et
insatiabiles. ¶ Vir iracundus provocat
rixas: qui patiens est: mitigat suscitatas ad mixtione discordie.
¶ Domum superborum ~~destruit~~ demolietur
dominus et firmos faciet limites vidue.
¶ Abominamina domini cogitationes male:
et purus sermones pulchrorum firmabi
tur ab eo. ¶ Conturbat domum su
am qui sectatur avaritiam: qui autem odit mu
nera vivet. ¶ Per misericordiam et fidem purga
tur peccatum: per timorem autem domini declina
tur omnis a malo. ¶ Capitulo xvi.
¶ Cuncta domino operabitur et divinabitur
cogitationes tue. ¶ Abominatio domi
ni est omnis arrogans: etiam si manus ad manum

Melius est parum bona cum charitate: quam magnus thesaurus cum turbatione

fuerit ro ē innocēs. ¶ Homīs ē aīa
ꝑparare: et dñs gubernare lingua.
¶ Omnes vie hom̄ patēt oculis eius: spi
ritum ponderator ē dñs. ¶ Innitū
vie bone facere iustitiā: accepta est
apud deū magis q̄ immolare hostias.
¶ Misericordia et veritate redimuntur iniquitates et in
timore dñi declinatur a malo. ¶ Cū pla
cuerit dño vel hōis: inimicos eius cōuer
tet ad pacē. ¶ Melius ē pauc̄ cū iustitia
q̄ multi fructi cū iniquitate. ¶ Cor hōis
disponit viā suā: sed dñs ē dirigere gressus
eius. ¶ Possidere sapiaz. q̄ auro melior ē
et acquirere prudētiā q̄ argēto.
¶ Contricionē precedit superbia et ante ru
inā exaltabit spūs. ¶ Fauus melliflū cō
posita verba: dulcedo aīe et sanitas ossium.
¶ Melius ē pauc̄ diuitiis multis: et q̄ diuitiis
ato suo expugnatore urbium. ¶ Sortes
mittuntur in sinu: sed a dño temperantur.

Melius ē simpli
ci quam cū multis diuitiis
are et ditibus et
ciorē facta des
cere.

de paucis

Sicut igne probatur argentum
et aurum camino ita corda probat dnus.
¶ Qui despicit pauperem exprobat factori eius: qui autem letatur in alterius
ruina non erit impunitus. ¶ Non decet stultum labia
composita: nec principem labium mentiens.
plus profit correctio apud prudentem: quam centum
plagae apud stultum. ¶ Semper nuncius quis
malus: angelus autem fidelis mittetur contra eum. ¶ Et qui multiplicat ipsum et qui non
multiplicat ipsum: abominabitur et uterque apud deum.
¶ Quid prodest stulto habere divitias
cum sapientiam emere non potest. ¶ Qui aedi
ficat domum suam quae non sua: et qui
contrahit desponsare uxorem alienam: et qui
diligit quae amicos eius: et fecerit eum angustiis
coniugatum. ¶ Amicus gaudet et laetatur super
datum fratris: spiritus exsiccat ossa.
¶ Stultus quasi fecerit: sapientes reputabitur. ¶ Capitulo xbiij.

Non recipit stult̃ verba prudēt̃ nisi
ut dicere q̃ habet in corde suo. ¶ Impi
us cū in profūdū venerit peccatoꝝ cōtēnit
sed sequit eū ignominia et opprobriū.
¶ Qui mollis et desplicēs in opere suo
fit frē suū opa dissipātis. ¶ Intēta gēntis
exaltabitur cor hoīs. et qui gloriōsē
humiliat. ¶ Qui prius iudicat q̃ audi
at: stultū se ēē demōstrat et cōfusiōē
dignū. ¶ Iustus prior ē accusator suꝰ.
¶ Frater q̃ adiuvat a frē ēst ciuitas
firma. et iudicia ēsse quasi vectes ibi.
¶ Mors et vita i manibus lingue q̃ de
lectat ea comedēt fructū eius. Ca. xix.
Diuitie addūt amicos plūrimos: a
panpe autē hi q̃ habuit separat.
Testis falsus nō erit ipūnis: et q̃
mendacia loq̃t nō effugiet. ¶ Multi
colūt pōnā potētis: et omnis sūt
dona tribuētis. ¶ Frēs hoīs pau
pis odēūt eū: insuper amici procul

recesserūt ab eo. ¶ Nō decet stultū
diuitē nec ferum diuitē principē.
¶ Doctrīa viri p patiētiā nosca
tur. et gla eius ē magna pīgredi.
¶ Pigredo immittit soporē et mā
dissoluta esurient. ¶ Generat² duō
q̄ miserer² pauper. et dissipatiōēz
suā reddet ei. ¶ Parata sūt derisoribz
iudicia et mallēs percutiētes stultōrū
corporibz. Capitulo xx.
Honor ē hōi q̄ separat se a litīgiōibz
dēt autē stulti miscēt² iniūriis.
¶ Sicut aq̄ profūda sic cōsilia ī corde vi
ri. sz hō sapiēs exauriet illud. ¶ Quis
potest dicē mūdū ē cor meū. purus
sū a peccato. ¶ Pondus² et pondus mē
sura et mensura. vtrūq̄z abhōinabile
ē apud deū. ¶ Malū ē malū ē dōis
ēptor. et cū recesserit tūc glabit².
¶ Qui q̄ revelat mysteria et ābu

lac fraudulēt. et dilator labia sua
ne cōmisceāt. ¶ Ne dicas redda ma
lū pro malo. expecta dūm et liberabit te. ¶ Abo duo dragūt. execrat vir
Qui ait hoīz ātelligere pt. via sua.
O tē via vire recta solo videt
appēdit. nōt corda dūs. Capitulum xxi.
Facere mātz et iudicū magis
placet duo ꝗ victīē. ¶ Qui obturat
aurē suā ad clāorē pauperis et ipse
clamabit et nō exaudiet. ¶ Qui
custodit os suū et lingua suā. custodit ab ātrustis āīaz suā. ¶ Desi
dera occidūt pigrū noluerūt et
ōīno nihil ēi operare. ¶ Tota die
cōcupiscit et desiderat. q aūt iust
ē tribuet et nō cessabit. ¶ Cestis iniū
dax perib. vir obedies loqt victoriā.
¶ Nō ē sapīa nō ē prudētia nō ē
cōsiliū q dūm. Capitulo xxii.

Qui prouidet ad uiaz benedicet
de pabulo suo dedit pauperi.
Scutella collugata et in corde pu
eri. et uirga disciplinae fugabit
eam. Noli cessare puerum corrigere
neque abuiles cum uiro furioso ne
forte desatisfacias semitae eius et suae
scandalum commune tuum. Capitulum xxxij.
Ne affligas pupillum quia humilis
et egenus pupillorum ne irrideas
Iniquis enim illorum forte et ipse
iudicabit qui te causam illorum. Ingre
diatur ad doctrinam cor tuum et aures
tuae ad uerba scientiae. Noli subtra
here a puero disciplinam si enim p
cusseris eum uirga non morietur.
Tu uirga eum percutiet et animam eius de
inferno liberabis. Non emulet
tur cor tuum peccatores sed in timore dni
esto tota die. qui habebit spem in uno

nessimo et pstolaro tua nō auferas.

¶ Noli esse ī omnibus potator nec
ī cōfessionibus eorū qui luxuriē ad vesci
endū cōferūt: qr vacātes potibus
et dantes symbola cōsumūt. ¶ Ho
nesta et pfūda ī meretrice et
putens āgustia alienā. ¶ Insidi
atur ī via quasi latro. et quos ī
cautos inuenerit interficit. Insidi
ant pro ve cui vino cui sonet
cui sine causa vulnera cui suffu
sio oculorū. Nonne hīs q̄ morā
tur ī vino et studēt calicibus expo
tandis. ¶ Ne īuideas vinū cū
flauescit. cū splenduerit ī vitro
color eius. Ingredit blāde et
ī nouissimo mordebit ut coluber
et sicut regulus venena diffūdet.
¶ Oculi tui videbūt extranea
et cor tuū loqt̄ pūsa. Ca. xxiiij
Ne emulēris viros malos nec
desideres esse cū eis: qr rapīnā medi

tat mūd cor et fraudē labia eor
orūm. ¶ Exut salutē vbi multa gsu
lia. ¶ Loquiamur singli pximo suo: et ab
omiano hoīs dētractor. ¶ Exue
cor q̄ dmūt ad mortē: et q̄ hūt
ad tēpū laberāl ne cessēt. ¶ Qui
dixerit vivere nō suppetūt. quī
spector t̄ cordē ipse t̄ellugit: et sēr
natorē aīe tue nihil fallit: red
detq; hoī iuxta opa sua. ¶ Qui
t̄sidiexit et q̄rat spiritalē i domo
iusti: nēq; vastet requiē eius. ¶ Cep
tiēs eā i die cadit iustus et resur
gēt: ipi aūt corruūt i malū. ¶ Cū
ceciderit inimicus tuus ne gaudeas
et i ruina eius ne exultēt cor tūm.
ne forte videat dūs et displicet
ei: et auferat ab eo ira sua.
¶ Ne cōtendas cū pessimis: nec
emulēt ipios: qm nō habēt fu
turorū spē mali: et lucerna i prox

extinguet. ¶ Ne sis testis gratuitus tuus: nec lacteis quidem labijs tuis. ¶ Ne dicas quomodo fiet mihi sicut facta est: et reddam unicuique pro opere suo. ¶ Per agrum hominis pigri transiui: et per vineam viri stulti. Et ecce totum repleuerant urticis: et operuerant superficiem eius spinis: et macheria lapidum destructa erat. Quod cum vidissem posui in corde meo: et exemplo didici disciplinam. Usquequo piger dormiens: usquequo de somno consurgis. Paululum ignauia dormiens: modicum dormitabis: pauxillum manus conserens vt requiescas et veniet tibi quasi cursor egestas tua: et mendicitas quasi vir armatus. Ca xxb

Ne gloriuis apparueas coram rege et in loco magnorum ne steteris.

¶ Melius est ut dicat tibi asse
de tuo: quam ut humiliatus coram principe.
¶ Quæ viderunt oculi tui ne proferas in rumorem: ne postea emendare non possis cum deinonestaueris amicum tuum. ¶ Cum tua tractata cum amico tuo: et secretum extraneo ne reuelas: ne forte insultet tibi cum audierit. et exprobrare non cesset. ¶ Mala auxilia inimicis aperiuntur: et loquitur ybum in principio. ¶ Subtile pedem tuum de domo proximi tui: ne quando satiatus oderit te.
¶ Sicut tunica destinato et domus infimo: ita testimonium viri nocet corde.
¶ Si esurierit inimicus tuus cibum illum: si sitit da ei aquam bibere. Hæc enim cum congregabis super caput eius: et dominus reddet tibi. ¶ Ventus aquilo dissipat pluuias: et facies tristis linguam detra

hetem. ¶ Sicut q̃ mel multū cōedit non est ei bonū: sic q̃ scrutat̃ ē maiestatis opprimet̃ a gla. ¶ Sicut urbs patēs et absq; muro ābitu: ita vir q̃ no potest ī loquēdo cohibere spiritū suū. Capitulo xxvi.

Quomodo nix ī estate: et pluuia ī messe: sic nō decēt ē stulto gloria. ¶ Flagellū equo et chamus asino: et virga ī dorso ī prudētū. ¶ Ne respondeas stulto iuxta stultitiā suā: ne efficiaris ei similis. ¶ Responde stulto iuxta stultitiā suā: ne sibi sapiēs ēē videat. ¶ Iudiciū dēcinat causas. et q̃ ipso sunt stulto silēciū exacerbigat. ¶ Sicut canis q̃ reuert̃ ad vomitū suū: sic ī prudēs q̃ iterat stultitiā suā ¶ Sicut ostiū vertit ī cardine suo: ita piger ī lecto suo. ¶ Sapiēcior sibi stult̃ videt̃ septē viris loquētibz

tenebras. ¶ Cū defecerit lignū ex
tinguet ignis: et susurrō subtracto
murmur cōquiescit. ¶ Sicut carbones
ad prunas et ligna ad ignē. sic hō ra
cūdi suscitat rixas. ¶ Verba susur
rōis quasi simplicia: et ipsa pueniunt ad
ultima cordis. ¶ Qui fodit foueā
incidit in eā: et q volvit lapidē ad eū
revertet

De gloriosis Ca xxviij. Ad eum
qui crastinū ignorat quid superuenturus
pariat dies. ¶ Laudet te alienus et
nō os tuum: extraneus et nō labia tua.
¶ Grave est saxū et onerosa arena:
sed ira stulti utroq; gravior. ¶ Ira
nō habet vnaz mer rūpet furor: et
impetū cōstare ferre q̃ potest. ¶
Melior est manifesta correctio: q̃ amor
abscondit. ¶ Melioza sunt vulnera
diligentis: q̃ fraudulenta osculaodientis
¶ Anima satureata calcabit fauū: et ānā

qui xiet erā amarz p̄dula sunet.
¶ Sicut aut̄ fr̄āsmiqrēt d̄ modo suo
sic vir q̄ derelinqit locū suū. ¶ Dulcis
uēto et varijs odorib̄z delectat cor: et
bonū amici cōsilijs aīe dulcorat. ¶ Quō
t̄ aqua resplēdēt vultus p̄spicientū.
sic corda hoīz mānifesta sunt prudētib̄z.
¶ Inferus et p̄dīto nūqua replēt:
similit et oculi hoīz īsatiabiles. ¶ Qui
modo p̄bat t̄ cōflatorio argentū et t̄ fur
nace aurū: sic p̄bat hō ore laudātē.
Fugit īpius nemo cū p̄sequēte: iust̄ aut̄ q̄si leo cōfidēs abs
q̄ ceore erit. ¶ Qui derelinquit legē
laudat īpiū: q̄ custodiūt scrutādūt
eū. ¶ Vir malē nō cogitat nūquā
q̄ autē t̄q̄ūt dōmī adūnēt oīa.
¶ Melior t̄ pauper ambulās t̄ simpli
citate sua: q̄ diues t̄ pravus labiis suis.
¶ Qui declinat aures suas ne au

dat egē: ꝑo eo exit execrabilis.
¶ Qui abscondit scelera sua nō di
rigēt. q aūt cōfessus fuerit et relī
querit ea. miāz cōsequē. ¶ Beatus hō qui
semp t pauid: q vero mītit ē dure
corrumpet ī malū. ¶ Leo rugiēs et
ursus esuriēs: princeps ēpis suppo
pulī pauperē. ¶ Dux ēdigēs pru
dentia: multos opimet p calūnia:
q āt odit auaritia longi fiet dies
eius. ¶ Qui ābulat simplit salui
erit: q pūsit gradib ūis cōcidet se
mel. ¶ Qui operat terā suā satura
bit panibz: q aūt sectat otiū replē
bit egestate. ¶ Vir fidelis multū
laudabit: q āt festinat ditari: nō erit
innocēs. ¶ Qui cognoscit ī iudicio fa
ciē nō bene facit. iste et p buccella
panis deserit ueritate. ¶ Qui corri
pit hominē: gratia postea inuenet

apud eū magis q̃ ille q̃ lingue blā
dimēta decipit. ¶ Qui gīdit ī corde
suo stult⁹ ē: q̃ aūt gdit sapiens ipe
laudabit⁹. ¶ Capitulo. xxix.

¶ Iro q̃ corripiēte dura cervice
gerunt: repēte ei supueniet ruina
et eū sanitas nō sequēt. ¶ Qui multi
plicat oē ī sdorū letabit⁹ vulg⁹: cū ipi
ī ipserit p̃cipatū gentes plēb⁹. ¶ Rex
iust⁹ exigit terā. vir avar⁹ destruet eā.
¶ Peccātē virū ī iquū iniquet la
queus: et iust⁹ laudabit⁹ atq; gaudebit.
¶ Vir sapiēs si cū stulto cōtēderit
sive irascat sive rideat: nō inīet
requiē. ¶ Viri sanguinū oderūt si
plēē: iust⁹ aūt gerūt animā eius. ¶ Totū
spiritū suū profert stult⁹: sapiēs dif
fert et reservat ī posterū. ¶ Rex
q̃ iudicat ī veritate pauperē: thron⁹
ei⁹ ī ternū firmabit⁹. ¶ Virga et

correcto erubuit sapiēcia: puer ārt q
dimittēs voluētati suē q̄ēdā matrē
suā. ¶ In multiplicatiōē ēpiorū
multiplicabūtur scelera: et nisi xmi
nat eorū videbūt. ¶ Erudi filiū
tuū et refrigerabit te. et dabit deli
cias aēē tue. ¶ Qui sti hoēz velocē
ad loquendū stultitia magis ē q̄ spe
rāda ēt illi correcto. ¶ Qui delicate
a puericia sua nutrit suū suū: post
ea sentiet eū ōtimacē. ¶ Qui ira
cūdus puocat rixas: et q ad ōēs
nādū facilis ē: exit ad pectādū ple
nior. ¶ Superbū sequēs humilitas: et
humilē spū suscipiet gla. ¶ Qui
respuit facē p̄cepti et inditia
dnō egredētur singulorū. Ca. xxx.
Oīs sermo dei ignis: clypeus ē omīz
sperantēz ī se. ¶ Ne addas q̄ ipsi vbis
illius et arguaris: inueniarīsq; mēdax.

Prou.

Duo ¶ Duo rogauī te: ne denegeris
mī antēq̄ moriar. Vanitatē et mēda-
cia longe fac a me. Ne dīuitias et
mendicitatē ne dederis mī: tribue tūm
victui meo necessaria: ne forte satiatus
illicias ad negandū et dicas. Quis ē dūc
nunc egestate cōpulsus furetur et pju-
rem nomē dei mei. ¶ Sanguisuge
duo sūt filie dicētes affer affer. ¶ Tre-
a sūt īsatiabilia et q̄rtū qd̄ nūq̄
dicit sufficit. Infernus. et os vulue et
terra q nō satiat aq̄. Ignis vero
nūq̄ dicit sufficit. ¶ Tria sūt
difficilia mihi. et q̄rtū penitus ig-
noro. Viā aquile ī celo: viā colubri
super petrā: viā nauis ī medio maris
et viā viri ī adolescentia. ¶ Per
tria mouet terra: et q̄rtū qd̄ nō potest
sustinere. Per seruū cū regnauerit:

p stultū cū sapiencia fuerit qbo:
et p odiosā mulierē cū ī māmo
nio fuerit assumpta. z p ancillā cū
fuerit heres due sue. ¶ Quan
tus sūt minima terre: et ipsi sūt
sapiēciora sapiētibus. Formice pple
ī fortes. q̄ parant ī messe cibū suū.
Lepusculi plebs īnualida. q̄ collo
cat ī petra cubile suū. Regis
locusta nō habet. et egredit vniuer
sa p turmas suas. Stellio ma
nibus nititur: et morat ī edibus regis.
¶ Tria sūt q̄ bē gdiūt: et q̄tū
gdiūt incedit feliciter. Leo fortissimus bes
tiarū: ad nullius panebit ocursū. Gallus succinctus lumbos suos
et aries: nec ē rex q̄ resistat eis.
et q̄ stultus apparuerit: postēs ele
natus ē ī sublime. Ca xxxi

Proverbia.

Nullū secretū est ubi regnat ebrietas. Potate siceram medium vitibus et vinum ipsis qui amaro sunt animo. Bibant et obliuiscant egestatis sue et doloris sue non recordent amplius. Finiunt auctoritates ex libro prouerbiorum salomonis.

Ecclesiastes.

Incipit auctoritates ex libro ecclesiastes. Capitulo primo

Verba ecclesiastes: filij David regis hierusalem. Vanitas vanitatum dixit ecclesiastes: vanitas vanitatum et omnia vanitas. Quid habet amplius homo de universo labore suo quod laborat sub sole. Generatio preterit et generatio aduenit: terra autem in eternum stat. Oritur sol et occidit et ad locum suum renititur: ibique renascens gyrat per meridiem et flectitur ad aquilonem: lustrans universa in circuitu pergit spiritus: et in circulos suos redit. Omnia flumina intrant in mare: et mare non redundat ad locum unde exeunt flumina revertuntur

tūt: vt oleum fluat. ¶ Cuncta
res difficiles: nō potest eas hō ex
plicare sermōe. ¶ Non satiatur
oculus visu: nec auris auditu
implet. ¶ Quid est quod fuit.
ipsum quod futurum est. Quid est quod factum est.
ipsum quod factum est. ¶ Nihil sub sole
nouum: nec valet aliquis dicere. ecce
hoc recentius est. Iam enim præcessit sæcu
lis quæ fuerunt ante nos. Non est
eorum memoria: sed nec eorum quæ
futura sunt erit recordatio
apud eos qui futuri sunt in
nouissimo. ¶ Ego ecclesiastes
fui rex israel in hierusalem. et apposui
animum meum quærere et inuestigare
sapienter de omnibus quæ fiunt sub sole
¶ Hanc occupationem pessimam dedit
deus filijs hominum: vt occuparentur in ea
¶ Vidi quæ fiunt cuncta sub sole:

et ecce vnusq; sanitas et affletus
spiritus. ¶ Verumtamen difficile corrigunt
et sculptor ignis est minuetur. Cap.
Dixi ergo in corde meo. Iuda et
affluentia delicias: et fruar bonis.
Et vidi quod hoc et ecce vanitas. Risum re
putavi errorem: et gaudio dixi. Quid
frustra decepisti. ¶ Magnificavi
in opera mea. Edificavi mihi domos
et plantavi vineas. feci hortos et po
meria et consevi ea cuncti generis
arboribus. et extruxi mihi piscinas
aquarum vt irrigarem silvam lignorum
germinantem. ¶ Possedi puros et
ancillas multas. familiam habui:
armenta quoque et magnos ovium greges:
vltra omnes qui fuerunt ante me in hierusalem.
¶ Congregavi mihi argentum et
aurum et substantias regum et provinciarum.

¶ Ecce in cathedris et cathedraticis et delicias filiorum hominum / Ephod et idolorum in mysterio ad domum fundanda / et superexcessisse sum opibus omnes qui ante me fuerunt in hierusalem. ¶ Sapientia quoque perseverauit mecum / et omnia quecumque desiderabant oculi mei non negauit eis: non prohibui cor meum quin omni voluptate frueretur: et oblectaretur se in hiis quecumque parauerat. Et hanc partem sum pro mercede mea. si fruerer labore meo. ¶ Cumque me gustasse ad omnia opera quecumque fecerant manus mee / et ad labores in quibus frustra sudauerant / vidi in omnibus vanitatem et afflictionem animi / et nichil permanere sub sole. ¶ Et cum ad contemplandam sapientiam / erroresque

Traffes

et stultitiā. Quid ē iqūāhō vt
sēc possit regē factorē suū. Ecclesi
p tātū pēdere sapiētia stultitiā:
quātū differt lux a tenebris.
Sapiētis oculi i capite eius: stultus
i tenebris ābulat. Nouit et hor
tus simul vt i omēs: et idcirco
teduit me vite mee: videtē mala
omnia sub sole. et cūcta va
nitatē et afflictionē spiritus. Lux
sub tenebrarū su oēz idistinctū mea
qua sub sole studiosissime laboraui
habituros heredē post me quē ig
noro vtrū sapiēs an stultus fu
turus sit. et dūtaxat i laboribz meis
quibz desudaui et sollicitus fui. Et ē
quidē tā meū vanū. Vnde cessauī:
renūciauīq; cordi vltra laborare
sub sole. Nā cū alius laborēt in

sapiēcia et doctrina et sollicitudinē hominī ocioso ā sua dimittit. Et hoc quod vanitas. et magnū malū. ¶ Quid ei prodest hoī de omnibus laboribus suo et afflictione ppe q̄ sub sole exercitat se. Cūcti dies eius doloribus et erūnis plēi sūt nec per nocte mēte requiescat. Et hoc nōne vanitas est. Nōne melius est comedere et bibere: et ostendere animē suē bona de laboribus suis. Et hoc de manu dei est. ¶ A. m.

O ia tpe habet et suis spatiis transeūt universa sub celo. ¶ Tpe nascendi et tpe morīdi. ¶ Tpe flendi et tpe ridēdi. ¶ Tpe custodiendi et tpe abiciēdi. ¶ Tpe tacēdi. et tpe loquēdi. ¶ Tpe dilectio

Ecclesiastes

mus: et tpe odij. Tpe belli. et
tpe pacis. Tpe destruendi et
tpe edificandi. Quid habet
amplius homo de labore suo. ¶ Vidi
afflictionem quam dedit deus filijs
hominum vt distendat in ea. ¶ Cuncta
fecit bona in tpe suo et mundum tradi
dit disputationi eorum vt non inuenia
t homo opus quod operatur deus ab initio
usque ad finem. Et cognoui quod non
esset melius nisi letari et facere bonum
in vita sua. Omnis enim homo qui comedit
et bibit et videt bonum de labore
suo: hoc donum dei est. ¶ Didici
quod omnia opera quæ fecit deus perseuerent in
perpetuum. Non possumus eis quicquam adde
re nec auferre quæ fecit deus vt timeat
eum. Quod factum est: ipsum permanet.
Quæ futura sunt iam fuerunt
et deus instaurat quæ abiit. ¶ Vidi

Ecce

sub sole ī loco iudicij īpietatē et
ī loco iustitie iniquitatē · et dixi ī corde
meo: Iustū et impū iudicabit dēus
et tp̄s omis rei fūt exit. ¶ Cuncta
subiacēt vanitati: et omia pgūt ad
vnū locū. ¶ De terra facta sūt
et ī terā pariter reuertūt. ¶ Et
deprehendi nihil esse melius q̄ letari
homiēz ī ope suo et hanc esse partē
illius. Capitulum iij.

Vertī me ad alia et vidi calū
nias q̄ sub sole geruntur / et lacri
mas innocētū et nemīē qsolatorē
nec posse resistere eorū violētie
cūctorū auxiliū desolatorū. Et
laudauī magis mortuos q̄ viuē
tes: et felicioresē vtrosq; iudicauī
q̄ nec dū natus ē: nec vidit mala
q̄ sub sole fūt. ¶ Rursū cōsiderauī
cūctos labores hoīz: et īdustrias

ad videndum patere iudice proximum
Et hoc est vanitas et cura superflua est
Stultus complicat manus suas
et comedit carnes suas dicens. Melior est
pugillus cum requie: quam plenus
utraque manus cum labore et afflictione
animi. Considerans rem
et aliam vanitatem sub sole. Unus
et solus non habet nec filium nec fra
trem et cum laborare non cessat nec
saciatur oculus eius divitiis: nec re
cogitat dicens. Cui laboro et
fraudo animam meam bonis. Ecce hoc est
vanitas et. et afflictio pessima.
Melius est ex hoc duos esse simul quam unus
habet ex emolumento societatis suae
Si unus ceciderit ab altero fulcietur
Vae soli qui cum ceciderit non
habet sublevantem se. Et si dormierit

duo fouebunt mutuo. Vnus quo
calefiet. Et si quispiam preualu
erit ei unum duo resistunt ei.
¶ Funiculus triplex difficile
rumpitur. ¶ Melior est puer pa
uper et sapiens rege senex et
stulto qui nescit prouidere in posterum.
¶ Multo enim melior est obedi
entia qm stultorum victime: quia
nil facunt mali. qd. ¶ a b.
Multas curas sequitur somnia et
in multis vocibus inuenitur stultitia.
¶ Si qd vouisti deo ne more
ris reddere. Displicet enim ei infi
delis et stulta promissio. Sz qd cunqz
voueris redde. Multoqz melius est
non vouere: qm post votum promissa
non reddere. ¶ Quare non ipse

bit pecuniā: z q amat diuitias
fructū nō capiet ex eis. et ipse q
habitat. ¶ Ubi multe sūt opes
multi et q cōedūt eas. Et qd p
dest possessori: nisi q exercit di
uitias oculis suis. ¶ Est eni
alia infirmitas pessima quā
vidi sub celo. Diuitie cōseruate
i malū dni sui: perceū eni in
i afflictiōe pessima. Generauit filiū
q i summa egestate erit. Sicut
egressus e uterō matris sue
sic rediet et nichil auferet secū
de labore suo. ¶ Miserabilis
prorsus infirmitas: quō venit. sic
reuertet: Quid ergo prodest ei qd
laborauit in uentū. Cunctis diebus
vite sue cōedit i tenebris et
i curis multis: et i erumnapatiq

tentia. Ecce ergo visum ego mihi bonum:
vt comedat quis et bibat et fruatur
letitia ex labore suo: quod laboravit
ipse sub sole numero dierum vite
sue: quos dedit ei deus: et hec est pars
illius. Omnis homo cui dedit deus
divitias atque substantias potestatemque
ei tribuit vt comedat ex eis et
fruatur parte sua et letetur de labore
suo: hoc est donum dei. Non enim
recordabitur dierum vite sue: eo quod
occupet delicias cordis eius. Et
est et aliud malum quod vidi
sub sole: et quidem frequens apud
homines. Vir cui dedit deus divitias
et substantias et honorem: et nichil deest
animae sue ex omnibus quae desiderat: nec
tribuit ei potestatem deus vt comedat
ex eo: sed homo extraneus vorabit illud.

Quamuis et multos annos vixerit
si genuerit ccc. liberos et vixerit multos annos:
et plures dies ætatis habuerit: et
anima illius non utatur bonis substan-
tiæ suæ: sepulturæque carearit: de
hoc ego pronuntio quod melior illo sit
abortivus. Frustra enim venit et pergit
ad tenebras: et oblivione delebitur
nomen eius. Nec vidit solem: neque
cognovit distantiam boni et mali.
etiam si duobus millibus annis vixerit.
et non fuerit fruitus bonis nonne
ad unum locum festinant omnia. Omnis
labor hominis in ore eius: et anima eius
non replebitur bonis. Quid habet
amplius sapiens a stulto: et quid
pauper nisi vt pergat illuc vbi est
vita. Capitulo. vj.

Quid necesse ē hoī maiora se
quirere: cū ignorat qd conferat
sibi ī vita sua. numero dierū pe
grinationis suē. et tpe qd velut
umbra pteriit. Aut quis ei po
terit idicare. qd post eū futu
rū sub sole sit. ¶ Melius ē
nomē bonū q̄ unguenta pciosa.
et dies mortis die natiuitatis.
¶ Melius ē ire ad domū luctus
q̄ ad domū conuiuij. In ulta enī
finis cūctorū āmonet hoīs: et
uiuēs cogitat qd futurū sit.
¶ Melior ē ira risu: qr p
tristitiā vultus corrigit āimi
delinquētis. ¶ Cor sapiētiū
ubi tristitia ē: et cor stultorū ubi
ubi letitia. ¶ Melius ē a sa

prende corripi: qz stultorz adula//
tiōe decipi. ¶ Velocz ē parcēs
interrogāte. Ne sis velox ad respōdēdū:
qr ira ī sinu stulti requiescit. ¶ Sicut
eū protegit sapiēcia. sic protegit pecu//
nia. Hoc aūt plurimū studio et sa//
pia: qz vita tribuit possessorib⁹ suis.
¶ Considera opa dei: qp nemo po//
ssit corrigere quē ille despexerit.
¶ In die bona fruere bonis: et
malā die pcave. ¶ Hoc qz vidi in
die vanitatis ige. Iust⁹ perit ī
iustitia sua: et ipius multo diutius
pe ī malicia sua. ¶ Noli esse iust⁹
multū neq; plus sapias qz necesse
ē: ne obstupescas. ¶ Ne ī pie
agas multū: et noli ē stult⁹: ne mo//
riaris ī tpe nō tuo. ¶ Bonū
ē te sustētare istū: sz ab illo ne

subtrahat manum tuam: qui timet deum
nihil negligit. Nil enim homini
ira: qui facit bonum et non peccat.
Sed et cuncti sermonibus qui dicunt: nec
accendet cor tuum: ne forte audias
eum maledicentes tibi. Sit enim gracia
tua: qt et tu crebro male dixisti
aliis. Cuncta scriptam in sapia.

Dixi sapiens efficar et ipsa longe
recessit a me multo magis qm
erat. et alta profunditas: qs inueniet
eam. Iustum vnuisa ano meo: vt screm
et considerarem et quirerem sapiam et ra-
tionem. et vt cognoscerem impietatem
stulti et errorem imprudentum. Et inuenio
amariorem morte mulierem: quam laqueis
venatorum et sagena cor eius. Vincula
sunt manus illius. Qui placet deo
effugiet illam: qui autem peccator capietur
ab illa.

Capitulo vnus.

Sapiens

Sapiēcia hoīs lucet ī vultu eī:
et potēntissimū facie illius cōmutabit.
Ego os regis observo: et precepta
mandātī dei. Ne festines recedere
a facie eī: neq; permaneas ī opere
malo. qm̄ ōe qd voluerit faciet. et
sicut illius plāte plenitūdō. Ne dicas
ei quis q̄ pōt: q̄re ita facit. Qui
custodit preceptū: nō experiet quid
quā malū. Nō ē ī hoīs plāte
phibere spiritū: nec habet plātez
ī die mortis: nec sinit quiescere
īcrēbēte bello: neq; salvabit īpie
tas īpūm. Item qm̄ nō pferet
cito ōtra malos sentēcia: absq;
timore ullo filij hoīz peccāt mala.
Actū peccator ex eo q̄ cōtra facit
malū et p patiētiā sustēnat: ego
cognovi q̄ erit bonū timētibz

dem: q̃ vertet terrã eos. ¶ Est et
alia vanitas q̃ fit sup terrã. Sunt
iusti q̃bz mala p̃ueniunt q̃si opa
egerunt ipiorz. et sunt ipi q̃ ita
securi sunt. q̃si iustorz facta habe
ant. ¶ Est hõ q̃ diebz et noctibz
somũ nõ capit oculis. Et ifellexi
q̃ omny opeꝝ dei nulla possit hõ
inuenire rõnez eorz q̃ fiunt sub sole.
et quãto plus laborauerit ad que
rẽdũ tãto minus inueniet. Etiãsi
dixerit sapiẽs se nosse: nõ pote
rit reperire. Capitulo ix.

Sunt iusti atq; sapiẽtes: et opa
eorz in manu dei. Et tamẽ nescit
hõ vtrũ amore an odio dignus
sit: sed oia in futurũ seruãt incerta
eo q̃ ~~omnia~~ vniuersa eque eueniant
iusto et ipio: bono et malo: mũdo

et iumēto: īmolāti victimas et
sacrificia cōtēnēti. Sicut bonus
sic peccator: vt pmittit: ita qui
verū deiurat. Hoc ē pessimū ~~in omnibus~~
iter oīa q̄ sub sole fuit: qma
eadē cūctis ~~euenire~~ euēnīt. Ītē
et corda filiorū hoīz īplēt mali-
cia et erōr̄ī vita sua: et post
hec ad īferos deducēt. Nemo ē
q̄ semp viuat: et q̄ huic rei ha-
beat fiduciā. ¶ Cum ēpessimis
vestimēta tua candida: et oleū
d capite tuo nō deficiet. ¶ Cū
cūctis fare pōt manēs tua ī sta-
tē operare: qr nec opus: nec ra-
tio: nec sapīa: nec scīēia erit
apud īferos: q̄ tu festinas. ¶ Dex-
tī ad aliud: et vidi sub sole: nec

velocium ĕt cursus: nec fortium bel//
lum: nec sapientibus panem: nec do//
ctis divitias: nec artificibus gratiam:
sed hæc casus in omnibus. ¶ Nec enim ho
minem suum. sicut pisces capiuntur
hamo: et aves laqueo comprehendun//
tur: sic capiuntur homines in tempore mala:
cum eis extiterit supervenerit.
¶ Hanc quoque sub sole vidi sapientiam et
probavi maximam. Civitas parva
et pauci in ea viri. Venit contra
eam rex magnus et vallavit eam
extruxitque munitiones per gyrum
et perfecta est obsidio. ¶ Inventusque
est in ea vir pauper et sapiens:
et liberavit urbem per sapientiam suam:
et nullus deinceps recordatus
est hominis illius pauperis. Et di
xi ego meliorem esse sapientiam for//

titudine. Quo q̃ sapiā pauperis
despta ē: et vba eius no sūt audita
¶ Melior ē sapiēcia q̃ arma
bellica: et q̃ ī vno peccauerit: mul
ta bona perdet. Capitulo xi
Qui sapiēcis ī dexteca eius et
cor stulti ī sinistra illius. Sz m
dia stultus ābulās cū ipse stul
ēs sit oēs stultos estimat. ¶ Si
spiritus potēs habētis ascēderit sup
te: locū tuū, dimiscere. qt enim sa
nāt cessare pcā maxima. ¶ Est
malū q̃ vidi sub sole: q̃si p errorē
egredīēs a facie principis. Posuit
stultū ī dignitate sublimi et diui
tes sedere deorsū. Vidi seros ī eqs
et principes ābulātes sup terā q̃si
seros. ¶ Qui fodit foueā ī cadet
ī eā: et q̃ destruit sepē mordebit

eum coluber. ¶ Qui mordet serpens
in silentio nichil eo minus habet qui
occulte detrahit. ¶ Verba oris sapien
tis gratia: et labia insipientis deprea
bunt eum. Initium verborum eius stultitia:
et novissimum oris illius error pessi
mus. Stultus verba multiplicat.
¶ Ve tibi terra cuius rex puer
et cuius principes mane comedunt.
¶ Beata terra cuius rex nobilis est
et cuius principes vescuntur in tempore suo ad
reficiendum et non ad luxuriam. Capitulum
Qui observat ventum non seminat:
et qui considerat nubes nunquam metet.
Quid ignoras quomodo spiritus
et quomodo corpuscula in ossa in ut
tero pregnantis: sic nescis opera dei qui
fabricator omnium. ¶ Si anus multos
vixerit homo et in his omnibus letatus

fuerit: meminisse debet tenebrosi, epulis
et diebus multorum qui cum venerit vanitatis
arguet preteritum. Lecare ergo iuuenis
in adolescentia tua: et in bono sit cor tuum
in diebus iuuentutis tue: et ambula in viis cor-
dis tui: et in aspectu oculorum tuorum: et
scito quod pro omnibus his adducet te deus in
iudicium.

Ca xi

Aufer iram a
corde tuo: et amoue malitiam a carne tua.
Adolescentia enim et voluptas vana sunt.
Memento creatoris tui in diebus iuu-
entutis tue: et appropinquet tempus de quibus di-
cis mihi: placet. Antequam contenebrentur luminaria
in celo tua: unde creat et spiritus redeat ad eum
qui dedit illum. Verba sapientium sicut stimu-
li et quasi clauus in altum defixi. Deum time
et mandata eius observa: hoc enim omnis homo. Cuncta
quecumque adducet deus in iudicium pro omni erratho:
siue bonum siue malum sit. Explicit

Sequuntur pūcta notabilia sūpta
ex libro sapientie. Ex primo capitulo.

Sapientie.

Diligite iustitiam qui iudicatis terram. Sentite de deo in bonitate et in simplicitate cordis quaerite illum: qui inuenitur ab his qui non tentant illum: apparet autem eis qui fidem habent in illum. Peuerse enim cogitationes separant a deo. probata autem dei correptio insipientes. Quia in malignam animam non ingredietur sapientia: nec habitabit in corpore subdito peccatis. Spiritus enim sancti disciplinae effugiet fictum: et auferet se a cogitationibus quae sunt sine intellectu et corripiet a superueniente iniquitate. Spiritus domini repleuit orbem terrarum: et hoc quod continet omnia scientiam habet vocis. Propter hoc qui loquitur iniqua non potest latere: nec praeteriet illum corripiens iudicium. In cogitationibus enim ipsius interrogatio erit. sermonum autem illius audito ad deum veniet. ad correptiones iniquitatis illius.

fac uiteis

tabula super
primo capitulo

Sapi

Quia auxit zelo anduʒ oia. et tumulus
murmurationū nō abscōdet. Custode
te ergo vos a murmurationē q̄ nihil
prodest. et a detractiōe parcite lingue.
Quia sermo obscurus in vacuū non
ibit. os at qd mentitur occidit aiaz.
Nolite zelare mortē i errore vite vē
nerat acquirite pdictōē i opibz manu
rum vrāz. Qm deus mortē nō fecit: nec
letat in pdictōe viuorū. Iustitia et
perpetua est et i mortalis: i iustitia at mor
tis acquisitio. Impij at manibz et vbis
arcersierūt illā. et estimātes illā amicaz.
defluxerūt: et sponsiōes posuerūt ad
illā: qm mortis digni sūt q̄ sūt ex
Capi
rerunt eā. Pte illis
impij cogitātes apud se nō recte. Exiguū
et cū tedio t̄ ppe vite nrē: et nō est re
frigerium i fine hoīs: et nō t̄ q̄ agnitus

ſit xpiſ ab ipercē. Quia ex mēbro
nat ſumus. et poſt hoc ex nō tāq̄ non
fuerimus. Cūm ſumus afflat⁹ ī mārēb⁹
nēcē. et ſermo ſcintille ad cōmouē
dū cor nēz. Quia ~~exoſcimus~~ extinct⁹
ſimus exit cor nēz: et ſpūs diffūdet
tāq̄ mollis aer. Et exanſbit vita
nēa tāq̄ veſtigiū nubis. et ſicut ne
bula diſſolūt⁹. āfugata ē a radīis
ſolis. et a ea lōze illū aggrauata
Et nōl nēz oblīuione arripiet p tēpē
et nemo memoriā habebit operū
nēorū. Umbra ē tēāſit⁹ ē tēpūs nēz:
et nō ē reuiſio finis nēi. qm cōſigna
ta ē. et nemo reuīt⁹. Ecce ergo et
frauam⁹ bonis q̄ ſūt: et vtam⁹ creatu
ra tanq̄ ī iuuentute celeri. Vino
pīoso et vnguētis nos ōpleam⁹. et
nō pteriat nos flos tēpōis. Coronem⁹

nos vosis aucis maxe scāt. Multu
pratū sit qd nō ptrā scat luxuria mea.
Nemo vestrū exors sit luxurie mē.
Obiz relinqmus signa letice. qm hs
pt mra et hs sors mea. Opymamus pau
perē iustū. et nō parcamus vidue nec
veteranū. nec reuerearū canos multi
pū. Sit āt fortitudo nra lex iusti
tiē. Qd et infirmū est. inutile inuenit.
Circumueniamus ergo iustū qm inutilis
est nobis. et grius est oppiz nris et im
properat nobis peta legis: et diffamat
i nos peta disciplinē mē. Promittit
se scāz dei esse: et filiū dei se nūciat
Factus est nobis in ductionē cogitationū
mārz. Grauis est nobis etiā ad videndū
dū. qm dissimilis est aliis vita illius.
et immutate sūt vie eius. Tanqz mutatis
estimati sumus ab illo: et abstinet

se a deo nrio tāq̃ ab immundicie: et
preferet nouissima iustorū: et gtabit
prēz se ipse deū. Videamus ergo si
sunt qui vere sint. et cōpetent q̃
penuxa sūt illi. et scient q̃ exūt no
uissima illius. Si ei ē vere filius
dei suscipiet illū: et liberabit illū de
manibz aduersarij. Cōtumelia et cruci
tu interrogemus eū vt sciamus reuerēciā
eius: et probemus patientiā illius. Morte
turpissima condēnemus eū. Erit ei ei
respectus ex sermonibz illius. Hi cogitā
uerūt et exacuerūt. Excecauit
eī illos malicia illorū Et nesciuerūt
sacramēta dei: neq; mercedē speraue
rūt iustitie: nec iudicauerūt honorē
animarū sanctarū. Quōm deus creauit homēz
inexterminabilē et ad imaginē suam

Sapi

lutudinis sue fecit illa. Munda at
diaboli: mors introiuit in orbem exer
uitat. Ante illa qui sunt ex parte illius
Iustorum autem in Ca. iij.
manu dei sunt et non tanget illos tor
mentum mortis. Visi sunt oculis in
pientium mori: et estimata est afflictio
exitus illorum. Et ab itinere iusto abierunt
in exterminium: et qm a nobis iter exi
mium: illi autem sunt in pace. Et si coram
hominibus tormenta passi sunt: spes illorum
immortalitate plena est. In paucis vexati.
et multis bona disponentur: quoniam deus
tentauit eos: et inuenit illos dignos se.
Tanquam aurum in fornace probauit illos
et quasi holocausti hostiam accepit illos:
et in tempore erit respectus illorum. Ful
gebunt iusti: et tanquam scintille in arundi
neto discurrent. Iudicabunt nationes

et diabolū potent et regnabit dñs
illoꝝ ī perpetuū. ¶ Qui qfidūt ī illo
intelligent veritatē. et fideles ī di-
lectione acqiescent illi: qm̄ donū et
pax ē electis eius. ¶ Impij aūt ꝓdi-
tores permanebūt ī exercitione habebūt
q̄ neglexerūt institutū: et a dno re-
cesserūt. ¶ Sapientia eī et disciplī-
na q̄ abiecerūt ī felix ē: et vacua ē
spes illoꝝ. et labores sine fructu
et inutilia opa eoꝝ. Ca iiij

Iustus aūt si morte pocupatus
fuerit: ī refrigerio erit. ¶ Se-
nectus eī venerabilis ē. nō diuturna
nec̄ ānoꝝ numero cōputata
Cani āt sūt sensus hoīs: et etas
senectutis vita īmaculata. Placens
deo factus dilectus. et viuens ī
peccatores trāslatus ē. Raptus ē ne

malicia mutaret intellectum eius
aut ne fictio deciperet animam illius
fascinatio enim nugacitatis obscurat bona et instabilis concupiscentie transuertit sensum sine malicia. Consummatus in breui explenit tempora multa. Placita enim erat deo anima illius: propter hoc festinauit educere illum de medio iniquitatum. Populi autem uidentes et non intelligentes: nec ponentes in animis talia: quoniam gratia dei et misericordia est in sanctos eius. et respectus super electos illius. Condemnat autem iustus mortuos uiuos impios. et iuuenes celeriter consummata longa uita iusti. Videbunt enim finem sapientis et non intelligent quid cogitauerit de illo deus: et quare munierit illum dominus. Videbunt eum et despicient eum:

exite.

illos aut de[ri]xidebit. Et erunt
post hec deadere sine honore et i
contumelia in mortuos in perpetuum.
Quia dirupet illos i flatos sine
voce: et conuinebit illos a fundamen
tis: et usq ad supinum desolabunt
Et erunt gemitus: et memoria illoz
peribit. Quoniam i cogitatione pfoz
suoz timuerunt, et induxerunt illos ex ad
uerso inimicos ipsoz. Ca vi

Stabunt iusti i magna constantia
adiuuare eos q se angustiauerunt. et
q abstulerunt labores eorz. Videntes
turbabuntur timore horribili. et mi
rabuntur i subitatione inspirate salu
tis. gementes pre angustia spiritus.
dicentes intra se penitentia agentes.
et p angustia spiritus gementes.

Sapi

Hi sunt quos habuimus aliquā tē de
risui. et tē similitudinē ī properij.
Nos īsensati. vitā illorū estima
bamus īsanitā et finē illorū sine hono
re. Ecce quō cōputati sunt ī filios
dei. et ī sanctos sorte illorū ē. Ergo
erramus a via veritatis. et
iustitie lumē nō luxit nobis. et
sol intelligētie nō ē ortus nobis.
Lassati sumus ī via iniquitatis et pdi
tionis. et ambulavimus viās difficiles.
viā autē dei ignoravimus. Quid
nobis profuit superbia aut divitiarū
iactantia quid contulit nobis. Trāsi
erūt oīa illa tāquā umbra et tāquā
nuntius pcurrētes. Et tāquā navis q
pertrāsit fluctuātē aquā. cuius p
terierit nō ē vestigium neque.

cupid.

nere sentiā carne illuc ī fluc
tibz. Aut aut ē trāsiolat my
aere. cui nullū inuenit argu
mētū inuenit illi sz tantū sonit
alaz verberāt tenē ventū et
sonitū p vī inuenit aerē cōmote
alie trāsiolabit. et post h nullū
signū inuenit inuenit illuc. Aut
tālis sagitta emissa ī locū dest
natū. dimisi aer qtinuo ī se re
cudit cuius ē vt ignoret trāsiu
illū. Sic et nos nati qtinuo de
sinimus esse. et vbiuis ēdem nullū
signū valuimus ostendere. Ig
nigitate aut mea trāsiuipsi
sumus. Talia dicentē ī ī sereno
ipsi q pertinuerūt qm spes ipsi
tālis tamquo ē q a vento collu
et tālis spuma cyaethis q a pro

cella disperg. et tabernacula quæ ad
to diffusio et tabernacula meoria hospitis
diuinit diei pereuntis. Iusti autem
in perpetuum viuent et apud dnm est
merces eorum. et cogitatio illorum
apud altissimum. Ideo accipient
regnum decoris et diadema speci
ei de manu dni. quia dextera
sua teget eos et brachio suo
defendet illos. Accipet arma
turam zelus illius. et armabit crea
turam ad vltionem inimicorum. In
duet iustitiam vt thorace iudicium et accipi
et pro galea iudicium certum. Sum
ment scutum inexpugnabile equitatis.
acuet in dira iracundiam in iaculum et
pugnabit cum illo orbis terrarum
insensatos.

Capitulo vi.

Audite igitur reges et sapiam qui iudicatis terram. et

cuiro

vos prudentes magis q̃ fortes.

Audite ergo reges et intelligite. et disciplinam iudicet finium terre. Discite qui iudicatis terram. Quia datam est a domino potestas vobis et virtus ab altissimo. Qui interrogabit opera vestra et cogitationes scrutabitur. Quia cum essetis ministri regni illius non recte iudicastis nec custodistis legem iustitiae. neque secundum voluntatem dei ambulastis. Horrende et cito apparebit vobis. quia iudicium durissimum in his qui praesunt fiet. Exiguo enim conceditur misericordia. potentes autem potenter tormenta patientur. Non enim subtrahet personam cuiquam deus quia non timet magnitudinem magnitudo

mundum cum ipso qui pusillum et magnum ipse fecit. et equalem curam illis de omnibus. ¶ Fortioribus autem fortior instat cruciatus. ad hoc enim erit rex fortis sententias meas ut discatis sapientiam et ne excedatis. ¶ Cum enim custodieritis iustitiam iuste iudicabuntur et qui docuerunt iusta iniquum quod respondeant. Considerate ergo sermones meos et delicite illos et habebitis disciplinam. Clara est et quam nunquam marcescit sapientia et facile videtur ab hijs qui diligunt eam. et inuenitur ab hijs qui querunt illam. Preoccupat qui se concupiscunt ut illis se prior ostendat. ¶ Qui de luce vigilauerit ad illam non laborabit. assidebit enim illam foribus suis inuenit. ¶ Intuitus enim illius perfecta est disciplina concupiscentia. Curam

ere.

disciplinē diuitiae ē; et dilectio custodia legū illius ē. ¶ Custodire ātem legū consumatio incorruptionis est incorruptio āt facit esse proximum deo. Concupiscentia igitur sapiēt deducit ad regnū perpetuū. ¶ Si delectamini sedibus et sceptris o reges populi diligite sapiāt vt in perpetuum regnetis. ¶ Diligite lumē sapiēt omes qui praesunt populis. ¶ Nolite iudicare āt sapientiā sanitatē orbis terrarum et rex sapiēs populi stabilimentū ē. Ergo accipite disciplinā per sermones meos et proderit vobis. Cap. vij.

Fuī ego quoq; mortalis homo similis omibus et ex genere terreno illi qui prior factus ē. et in vtero matris formatus sum caro. Decem mensium spe congulatus sum in sanguine ex semine

Capu

hōis et delectamēto cōpuncō
uēiente. Et ego natus accepi
q̄mmū aerē. et ī silis fuita de
ridi terā. et p̄ma voce silēz oībz
emisi plorās. Hy īnoluntēs
mutrit sū et magis curis. Nec
ē ex regibz aliud hīt natiu
tatis initū. Qui ergo ītroit
ē oībz ad vitā. et sitis exit
Propt hoc optam et datus ē mi
sensus et īnocam et veit ī me spūs
sapiē. Et apposui illā regnis
et sedibz et divitiis nichil ēē
dixi ī cōparatiōe illius. Nec
cōparavi illi lapidē pīosū
q̄m oē aurū ī cōparatiōe illius
arena ē exigua. et tāq̄ lutū
estimabit argētū ī cōspectu illius
Super salutē et speciē de

entre

lexi illā et propter hanc hæ
illā quīn īextinguibile ē lumē
illius. ¶ Deinexūt āt ūn oīa bo
na pariter cū illa. et īnumera
bilē honestatē p manus illius. Et
lētat⁹ sū ī ōīb⁹ quī ātēdebat
me ista sapīa et ignorabā quīn hoc
oīm mēr ē. Quā sine ficticē didi
et sīe īnudē communicō et honestatē
illius nō abscōdo. ¶ Infinit⁹ enīm
thesaur⁹ ~~hōīb⁹~~ ē hōīb⁹ q̄ q̄ vsi
sūt participes facti sūt amicitie
dei ppter disciplinē dona commēdati
¶ Vapor ē enīm virtutis dei et ema
natio quidē ē claritatis omnipotētis
dei sincera et ideo nihil īquinatū
ī ea currit. Candor ē enīm lumīis
eterne et speculū sine maculā dei
maiestis et imago bonitatis illius
¶ Attīnē enīm diligit deus nisi eū

Sapi

q̃ cũ sapia habitat. ¶ Est enim
hec speciosior sole et super omnem dispo
sitionem stellarum luci comparata inuenit
tur. Illi enim succedit nox sapiẽtiam
autem non uincit malicia. Attingit ergo a fine usque ad fi
nem fortiter et disponit omnia suauiter
Hanc amauit et exquisiui sponsam mi
hi assumere et amator factus sum formae
illius. ¶ Generositatem illius glorifi
cat quia conuiuium habet dei. Sed et
omnium dominus dilexit illam. Doctrix enim
est disciplinae dei et electrix operum
illius. ¶ Sobrietatem enim et prudentiam
docet et iustitiam et virtutem quibus delectabilior
nichil est in vita hominibus. Preterea
habet quam immortalitatem et memo
riam eternam hanc quia post me futuris
sum relinquam. ¶ Et ut scirem quoniam
aliter non possum esse continens nisi deus det.

§ entre

et hor ipm erat sma sapia sa
re cu ethor domi. adij dmm
et deprat su. illu et dixi exto
tis pcordis meis. Ca. ix
Deus patrum meorum et dne mie
j feristi oia vbo tuo. et sapia tua
constituisti homez vt diuaret crea
turam q a te facta e vt disponat
orbem terrarum in equitate et iustitia
et in directione cordis iudicium iu
dicet. da mi sedum tuarum assisti
cem sapiam. et noli me reprbare
a pueris tuis. qm seruus tuus
sum ego et filius ancille tue. ho
mo tenuis et exiguus tpis et minor
ad intellectum et legum. Et si quis
erit consummatus in filiis hominum
si abfuerit ab illo sapia tua in nich
ilum reputabitur. Mitte illam de

Sapi

celis sedē tuae et a sede magnitudinis tuae vt mecū sit et
mecū laboret et scriā qd acceptū sit apud te. Dic ei illa oīa
et intelligit et deducet me in
operibz meis sobrie et custo
diet me in sua potentia. Q
uis enim hoīz poterit scire qsi
lū dei aut qs poterit cogita
re qd velit deus. Cogitaciones
mortaliū timide. et incerte p
uidētia nrē. Corp qd cor
rūpit agrauat animz. et terrena
inhabitacio deprimit sensū multa
cogitātē. Et difficile estima
mus q in ea sūt. et q in prspectu
sūt inuenimus cū laboze. Quae
in celis sūt Quis qs inuestiga
bit. sensū aūt tuū qs sciet
nisi tu dederis sapiaz. et mi

entre.

serre spm scātū suū de altis
simo. ¶ Nā p sapiaz sanctissi
ḡcūqz placuerūt tibi dūa pu.
Et illū q pm̄ fuit Ca. xi.
mat̄ē adeo. pr orbis terraz cū
solus ēt creat̄ custodiuit et
eduxit illū a delicto suo. Et
eduxit illū de limo terre. et
dedit illi virtutē quinquēdi ōia.
ab hac vt recessit iustus i
rea sua p rēā hoīādū fratricī
tas depexerit. ¶ Dē qd cū ad
deserto terrē sanauit iterū sa
pia p cōtēptibile lignū iustū
gubnāt. ¶ Ver et iā ḡsensu
superbie cū se uarones exclusset
sunt iustū et ḡsecuabū sine
ārcla dei et ā filiis iniquz sortē

ruſcodunt. Hec iuſtū a pcūtibz
ipſis liberauit fugiētē deſcēdēte
igne ꝫ penta poliꝫ. quibz ī teſti
monīū negicie fumigabūda oſtat
de ſexta ꝛea. et ī certo tēpore
fructꝫ habētes arboꝛes et ꝛoꝛe
dibilē ut medꝛia ſtans fig
metū ſalis. ¶ Sapīaz at pte
xeūtes nō ſūt ī hoꝛ lapſi ſūt
vt ignoraꝛēt bona. ſed et inſi
pie ſine ꝛeliqueꝛūt hōibz med
ꝛia vt ī hiſ que peccauerūnt
nec laſe potuiſſent. ¶ Sapīa
autē hos q̄ ſe obſeꝛuāt a dolo
ribz liberabit. Hec at pfugū
ixe fēis iuſtū deduxit ꝓ vias
rectas et oūdit illi ꝛegnū dei.
et dedit illi ſcētia ſcōꝛ. Hone
ſtauit illū ī laboribz. et opleuit
laboꝛes illius. In fraude cuꝛ

entre.

uemētū illū assum et honestū
fecit illū. Custodiuit illū ab i//
imicis et a seductoribz tutauit
illū. Et certamē forte dedit
illi vt vinceret et sciret quoniam
omn potēcior est sapia. Her
venditū iustū nō dereliquit
sed a pōnibz liberauit eū. dū//
ditq cū illo in foueā. et in vinculis
nō deliquit illū donec afferret
illi sceptrū regni et potēciā
adūsū eos q eū depmebāt. et
mēdaces ondit q maculauerūt
illū. et dedit illi claritatē eē//
nā. Her pplz iustū et semē
sine querela liberauit a na//
tiōibz q illū depmebat. Intra//
uit in aiaz seruī dei et stetit
d reges horrēdos in portentis

et signum. Et reddidit iustis
mercedem laborum suorum. Et de-
duxit illos in via mirabili. Et
fuit illis in velamento die. et
in lumine stellarum per noctem. Et tra-
stulit illos per mare rubrum et
transiuxit illos per aquam nimiam
inimicos autem illorum demersit
in mare et ab altitudine inferorum
dedux illos. Ideo iusti tu-
lerunt spolia impiorum et decora-
uerunt domine nomen sanctum
tuum et victricem manum tuam
laudauerunt pariter. Quia
sapientia aperuit os mutorum et
linguas infantium fecit disert.

Direxit opera. Capi. iii. labo-
rum in manibus prophete sui. Itine-
fecerunt per deserta quam non habe-

tantū. et ī locis deserti fecerūt casas. Steterūt ō hostes et de ūinuicē se vīdicauerūt. Sitierūt et ī nocauerūt te et data ē illis aq̄ de petra alissia et rejets sunt de lapide duro. ¶ Capitulo eodē de dūdicta ydolatrea. ¶ Quod q̄dam exrēātes colebant mūtos serpētes et bestias sup vacias ūmissis illis multitudinē mūtorū atalū ī vindictā vt scirent qr p q̄ peccat ēt p hēc et torqūtur. ¶ Ota ī mēsura et nū ō et pondere disposuisti. ¶ Miserere dñe qr ota potest et dissimulat pcta hōūm ppt penitētiā delicti eōrū ota

q̃ sũt. et mihi odisti eos q̃
fecisti. nec enim odiẽs aliquid
q̃ fecisti aut fecisses. Ca xiij.
O q̃ bonus et suauis est dñs
spũs tuus omnibus. Idcoq; hos q̃
exercũt pribz corripis et de
quibz peccãt ãmonens et allo q̃
reis vt relicta malicia credãt
in te domine. Capitulo xiij.
Nam sũt ãt omes homines q̃ ignorãt
dei: qui ex his quæ videntur bona non potuerũt intelligere
eũ q̃ est neq; operibz attendẽtes
agnouerũt q̃ esset artifex. sed
vt ignem aut spiritũ aut celerem
aerem aut gyrũ stellarũ aut im-
mãem aquã aut solem et lunã
rectores orbis terrarum deos pu-
tauerũt. Quorum et si speciem

delectati deos putauerũt scilicet
quãto hos diuãtor eorũ specioriõ
speciei eũ gũator hi er oũa gsituit
aut si virtũ et opa eorũ mirati
sũt ĩtelligant ab illis. qm̃ q̃ hi fecit
fortior ẽ illis. A magnitudĩe enĩ spẽi
et creature ognoscibilis poterit cre
ator horũ videri. ¶. Infelices ãt sũt
et ĩimici eorũ spes illorũ ẽ q̃ appel
lauerũt deos opa manuũ hom̃
auriũ et argentiũ artis ĩuentionẽ
et similitudines aĩaliũ aut lapi
dẽ ĩutilẽ opus manuũ ãtiq̃. Capitulũ.

Qui ergo manuũ ãt qd̃ fuit idolũ male
dictũ est et ipsũ et q̃ fecit illud qr̃ ille
q̃dẽ operatus est illud aũt cũ ẽt fragi
le deus cognominatus ẽ. Similit aũt
odio sũt deo ĩpius et ĩpietas eius.

Sapi

Etenim quod factum est cum illo quod fecit fornicationem paratum propter hoc et in idolis nationum non erit respectus quum creatura dei in odium facta sunt et in tentationes animabus hominum et in muscipulam pedibus insipientium. Iniquum enim fornicationis est existimatio idolorum et adinventio illorum corruptio vite est. neque enim erant ab initio neque erunt in perpetuum. Inpuna cuitas enim hominum hadinuenit in orbem terrarum. et ideo breuis illorum finis est inuentus.

Capitulo xiv

Nosse enim te consumata iustitia est. et scire iustitiam et virtutem tuam radix est immortalitatis.

Capitulo xv

Creatura enim tibi factori deseruiens exardescit in tormentum adiuncta iniustis et lenior fit ad benefaciendum plus quam te confidunt.

Capitulo xvi

entre

Semper cum ꝓsumit serca. ꝓturba
ta ꝓscientia.

Ecclesiastic

¶ Incipiūt puncta notabilia ex ecclesiastico libro. ¶ Capitulo primo.

Omnis sapiēcia a dnō deo ī et cū illo fuit semp et ē ante eū. ¶ Qui est altissimus creator ōium omnipotēs et rex potens et metuēdus nimis sedēs sup throno illius et dnans de. ¶ Timōr dei bene exit ī exterminis et ī die defūctōis sue bēdicet. ¶ Initiū sapiēcie timor domini. ¶ Timor dni expellit peccatū. Nā q̄ sīne timore ē nō potest iustificari. ¶ Capitulo ij

Fili accedens ad seruitutē dei sta in iustitia et timore et p̄para aiam tuam ad tēptatiōes. ¶ Omne qd tibi applicatū fuerit accipe et ī dolore sustine et ī humilitate tua

patiēcia habe qm̄ i igne probatur
aurū et argentū. hoīes vero ꝛecep
tibiles i camino humiliatōis.

¶ Qui timetis dm̄ diligite illū
et illuminabūt cordā vestra. Respicite
filij natiōes hōīz. et scitote q̄ nullus
speravit i dno. et confusus est. Quis enim
permansit i mādatis eius et derelictus
est. Aut q̄s invocavit eū et despexit
illū. Quōm pius et misericors est dns
et remittit i die tribulatiōis peccā.
et protector est omib⁹ exercētib⁹ se i vera
tate. ¶ Ve duplici corde. et labijs
scelestis. et manib⁹ malis facientib⁹.
et peccatori terrā ingredienti duabz viis.

¶ Ve dissolutis corde q̄ nō credūt
deo. et ideo nō protegēt eos. ¶ Ve
his qui perdiderūt sustinētiā. et q̄
dereliquerūt viam rectam. et divertē

astrol.

texerũt ĩ viis prauis. Et quid
faciet cũ ĩspicere cœperit dñs.
¶ Qui timet dñm ĩquirẽt que
bũ placita sũt ei et q̃ diligũt eũ
replebũtur lege ĩpi. ¶ Qui
timet dñm p̃parabũt corda sua
et ĩcospectu illius sanctificabũt aias suas.
Quanto magnus es humilia te ĩ Ca. xij
omnibus. et coram deo inuenies gratiam.
q̃m magna potestas dei solius et
ab humilibus honoratur. ¶ Altiora
te ne q̃sieris. et fortiora te ne scrutatus
fueris. Sed q̃ p̃cepit tibi deus
illa cogita semper et ĩpluribus operibus
mandatis eius ne fueris curiosus.
Non est eius tibi necessarium ea q̃ ab
scondita sunt videre oculis tuis. In
supuacuis rebus noli scrutari multa
plicata et ĩpluribus eius operibus no

eris curiosus. Qui amat pe
riculū ibi peribit. Ignē ar
dentē extinguit aq̄. et elemosi
na resistit pēis et deus protector
ē eis. Qui reddit grāz. Ca. iiij 4
Anima esuriente ne despexeris
et nō exasperes pauperē i iopia
sua. Cor iopis ne afflixeris
et nō prorahes dātī angustiati.
Rogationē cōtribulati ne abi
cias. et nō auertas faciē tuā ab
egeno. Noli citat ēē i lingua
tua et inutilis et remissus i opēri
bus tuis. Noli ēē sicut leo i do
mo tua. euertens domesticos tuos
et oppriēs subiectos tibi. Nō
sit porrecta ma tua ad accipiē
dū et. dādū collecta. Capitulo v.
Ne dixeris. Peccaui et quid mi
accidit triste. Altissimus cum ē patiēs

astra

reddit. De peccatis pcis
noli ēe sine metu. nec adicias pec
catū sup pcis. et ne dicas. Miserica
tio dni magna ē. multitudīs pcōr miser
ebit. Alia ēim et ira ab illo
cito proximat. et i pcōres respiet
ira illi. De tardes conerti ad
dnm et ne differas de die i die Sub
ito ēim veniet ira dni et i tepore di
dicte disperdet te. Noli anxi
ēe i diuitiis iustis. no ēim prerūt
tibi i die obductionis et vindicte.
Esto mansuet ad audiendū verbū
dei ut intelligas. et cū sapiētia
proferes responsū tuū. Si diē
tibi intellectū respōde proximo.
si autē manus tua sit super os
tuū. ne capiaris i verbo indisapli
nato et cōfundaris. Honor et
gla i sermone sensati. lingua vero

ī prudētia subūsio ē ipsi. Ca vi

Noli fieri pro amico ī imicus propimo. Verbū dulce multiplicat amicos et mitigat ī imicos. Multi pacifici sint tibi et consiliarij sint tibi vnus de mille. Si possides amicū ī tēptatione possid eū. et ne facile credas ei ī tempsū. Est enim amicus secūdū tēpus suū et nō pmanebit ī die tribulationis. Et ē amicus qui versū ad ī imicitiā. et ē amicus qui odium et rixā et cōuicia denudabit. Est aūt amicus socius mēse et nō pmanebit ī die necessitatis. Amicus si pmāserit fieus erit tibi qsi coēqlis. et ī domesticis tuis fidūciabit aget. Ab ī imicis tuis separare. et ab amicis tuis attende.

Amico fideli nulla ē qparatio

astrē

tio et no est digna ponderatio
amici et argenti cont̄ bonitatē fidei
illius. ¶ Fili a iuuēute tua ex
cipe doctrinā et usq; ad canos inuēies
sapiētiā. Quasi is q̄ arat et q̄ semi
nat accede ad eā. et sustine bonos
fructus illius. Ty ope enim ipsius exiguū
laborabis. et cito edes de generatio
nibus illius. Quā aspera t̄ minuū
sapiētia idoneis hoīb̄z et nō pma
nebit t̄ illa excors. ¶ Audi fili
et accipe cōsiliū intellectus et ne abi
cias cōsiliū meū. Iniice pedē tuū
i cōpedes illius. et i torques illius collū
tuū. Subice humerū tuū et por
ta illā et ne arideris vinculis eius.
Ty oī ānō tuo accede ad illā. et i oī ānō
te tua cōserua viās eius. Inuestiga
illā et manifestabit tibi et gnātē
fructus ne derelīquas eā. Ty nonnūq̄

eum inuenies regē i ea et cōu
tetur tibi ī oblectatiōes et
erit tibi cōpedes eius ī pretiōes
fortitudīs et basis virtutis. et
corones illius ī stola glorie. Cero
eū vite et ī illa et vincula illius
alligabunt salutis. ¶ Cogita
tū tuū habe ī preceptis dei. et ī
mādatis illius meditare assiduēsto
et ipse dabit tibi cor et concupiscentia
sapiēcie dabit tibi. Capi. vij.
Noli fieri mala et nō te ap
prehendet. descede ab iniquo et
deficiet mala abs te. ¶ Nō
te iustifices ante deū. qui as
pector cordis ipse ē. ¶ Ne dicas
ī multitudine muneriū meoz

Astrcy

respiret deus. et offerete me deo altissimo munera mea suscipiet.

℣. Non reddat horis a amaritudine anime. Quia humiliat et exaltat respiciens deus. ℣. Noli velle metiri onus medatum. assumptat eum illis non est bona. ℣. Non odeas laboriosa opera. et rusticationes creatas ab altissimo. ℣. Humilia valde spiritum tuum quoniam vindicta carnis ignis et vermis.

℣. Filij tibi sint erudi illos et curua illos a pueritia illorum. ℣. Honora patrem tuum. et gemitus matris tue ne obliuiscaris. Memento quoniam nisi per illos natus non fuisset. et retribuere illis quomodo et illi te. ℣. Ex tota anima

tua timo deū. et sacerdotes
illius sanctifica. Noli desis
plorantibus ī cōsolationē. et cū lu
gentibus ambula. Infirmis ōibus opibus
memorare misericordiā tuā. et ī ētū nō
peccabis.

Capitulo viii

Noli timere cū hoīe potēte. ne
forte incidas ī manus illius. Noli de
mortuo timere timore eius. gaudere
cū eo quoniam ōes morimur et ī gaudium
omnium venire.

Capitulo ix

Ne timeas ne cōspicias ne forte
scandalizaris ī decore illius. Ne des
fornicariis aures tuas ī illo. ne pdas
te et hereditatē tuā. Auerte faciē
tuā a muliere cōpta. et ne circūspi
cias speciē alienā. Propter speciē mul

astrid.

uerie multi perierūt et ex hoc
cōcupīa ālī ignis exardescet. ¶ Oīs
mulier q̄ fornicaria ālī stercus p̄ uia
ab oīb⁹ pterēūtibz cōculcabit. Spe
cīē mulierīs alienemulti āmxati.
reprobi facti sūt. colloq̄ eūm illi
ālī ignis exardescet. ¶ Ne derelīq̄s
amicīs antiquis. nomis ei nō eris
f̄ similis illi. Dulcī nomī amicus
nouī. delectabit et cū suauitate bibes
illud. ¶ Nō zelēs gloriā et opes
peccātis. nō enī sūt q̄ futura sūt illi.
¶ Longe abesto ab hoīe potestatē
habente occidēdi. et nō suspicabere
timōrez mortis. Et si accesseris ad illū
noli aliquid cōmittere. ne forte in
ferat uiā tuā. ¶ Dīa mīsti sūt

omne. et in timore dei sit tibi glatio.
et in sensu sit tibi cogitatio dei. et ois
enarratio tua in preceptis altissimi
¶ Terribilis est in civitate sua homo
linguosus. et temerarius in verbo suo odibilis erit.

Capitulo X

Secundum iudicium populi sic et ministri eius. et qualis rector ciuitatis. tales
et inhabitantes in ea. ¶ Rex insipiens
perdet populum suum. et ciuitates inhabitabuntur per sensum prudentium. In
manu dei potestas terre. et exterminabilis oportune imponet gentium. ¶ Omnis
iniuria proximi ne meminerit. et
nichil agatur in operibus iniuria. Odibile est coram deo et hominibus superbia. et
execrabilis omnis iniquitas gentium.
~~Iniuria~~. ¶ Quare autem nichil est celestius. Quid superbit. terra et cinis.

astrey

Qui ex eum iniquitatem amare permittit.
hic enim et animam suam venalem habet. quia
in vita sua proiecit iustitiam suam.

¶ Cum moriet homo hereditabit
serpentes. et bestias et vermes. ¶ Initium
superbie hominis apostatare a deo.
quia ab eo qui fecit illum recessit cor eius.
quia initium peccati est omnis superbia.
Qui tenuerit illam adimplebitur ma-
ledictis. et subvertet eum in finem.

¶ Memoriam superborum perdidit deus.
et reliquit memoriam humilium sensu.

¶ Semen hominum honorabitur qui timet
deum. semen autem eorum exonorabitur
quod preterit mandata dei. Capitulum

Non laudes virum in specie sua. neque
spernas hominem in visu suo. ¶ Oremus

Ecclesi

ī volatilibz apīs ītū dulcedo hz
fructus illius. ¶ Ne glorietur ī vestitu
vnqz. nec ī die honoris tui exhol
latus. Quīā mirabilia opa altissimi
solius. et gloriosa et abscondita et mul
ta opa illius. ¶ Multi tiranni se
derūt ī throno; et īsuspicabilis
portauit diadema. ¶ Multi po
tentes oppressi sūt valide. et glori
osi traditi sūt ī manus alterozū.
¶ Prius qm audias ne respondeas
verbū et īmedio sencozū ne adiu
ne loq. ¶ De ea re q̄ te nō molestat
ne certeris. et īmudo peccātū ne
cōstitue. ¶ Est hō marcidus egēs re
superatione plus defitēs īstitute et
abūdāt paupīate. et oculus dei res
pexit illū ī bono et erexit eū ab

astrcq.

mutitate ipsiq et exaltauit caput
eiq. et mirati sunt i illo multi et ho
norauerunt deu. ¶ Ecce gloriplenta
tur parce agendo. et hs pars merte
die illiq i eo q dicit. Inuenit regē
multi. et nūc mādducabo de bonis
meis solus. et nescit q tēpq pterie
rit et mors approquiquet. et relinquat
oia alijs et moriat. ¶ Cōfide i
deo et mane i loco tuo. facile ē cr in
oculis dei subito honestare pauperē.
¶ Benedictio dei i merede iusti
festinat. et i honore velocī pressq
illiq fructificat. ¶ Ny die bonorū
ne inmemor sis malorū. et i die
malorū ne inmemor sis bonorū. quia
facile ē coram deo i die obitq retribu
ere unicuiq secūdū vias suas.

Ecclesi

Malicia hore. oblivione facit
inveterē. Ante mortē ne laudes
horiēm quēq; qm̄ ī filijs suis ag-
noscit vir. Capitulo. xcj

Gene far misto et ipsemet re-
terbuendē magnā. et si nō ab ipo
certe a dno. Nō ē ca bene ī
assiduus ē ī malis. et elemosinas
nō dauit. qm̄ et altissimus odio hz
peccatores. et misertus ē penitētibz.
Nō agnoscet ī bonis amicus et
non abscōdet ī malis inimicus. In
oculis suis lacrimabit inimicus. et si ī-
venerit tēpus nō satiabit sāguine
et si incurrerint tibi mala ingem-
es eū illic priorē. In oculis
suis lacrimabit inimicus. et āsi adu-
nans suffodiet plantas tuas.

astir.

Qui tetigerit picē i Cap. xiii.
inquinabit ab ea. et q communicauerit
superbo induet superbia. ¶ Quoniam
inpe se collit q honestiori se communicat
et diuitiori se ne sorte fuerit. Quod
communicabit carabz ad ollā. qrz eū
se colliserit cōfringet. ¶ Diuites iniuste
agent et fremebit. pauper autē lesus
tacebit. Si largus ei fuerit assu-
met te. et si nō habuerit derelinquet
te. ¶ Omne animal diligit similē
sibi sicut et ho omnis ho. proximus sibi
¶ Omnis caro ad similē sibi coniunget
et omnis homo simili sui sociabit.
¶ Si communicabit lupus agno
aliquādo. sic peccator iusto ¶ Quae
communicatio sancto homini ad canē.
aut q pars bona ~~diuitis dimitti~~ diuitis
ad pauperē. ¶ Venatio leonis ona

gex i heremo. sic et pascua sūt dīm
ū pauperes. ¶ Et sicut abhomīa
tio ē supbo hūiliatē. sic et exectatio
diuitis pauper. ¶ Omnes cōmoti
cōfirmat ab amicis suis. hūilis aūt
cū ceciderit expellet et a notis. ¶ Oi
niti decepto multi recuperatores. locu
tus ē supbia et ūstrifiauerūt illū
hūilis decept ē. usq; et arguit.
locut ē sensate. et nō ē ei dat locus
locut ē et oēs tacuerūt. et
verbū illī vsq; ad nubes pdūxēt. Pau
per locut ē et dicūt. Quis ē hic. Et
si offenderit. subuertēt illū. Ca. xiij
Qui cat dīq; nō ē lapsus vbo ex ore
suo et nō ē stimulat i tristīa delicti
suo et nō ē stimulat i tristīa delicti
¶ Qiro erpido et tenax sīj xacīōe ē
substātia. et hōīi ad quē aurū Quod
acexuat ex ārō suo iuste alīs cōgre

astra.

gat. et ī bonis illius alu/luxuriabit.

¶ Memor estote mortis nō tardat.

¶ Ante obitū tuū operare iustitiā. quia
nō est apud inferos inuenire cibū.

¶ Omnis caro sicut fenū veterascet.
et sicut folium fructificans ī arbore
virens. Alia generat. et alia deficit.
sic quatuor carnis et sanguis alia finit.
et alia nascit. ¶ Omne opus corrup/
tibile ī fine deficet. et q̄ illud operat
ibit cū illo. ¶ Et omne opus electū insti/
ficabit. et q̄ operat illud honorabit ī
illo. ¶ Beatus vir q̄ in sapiētia mo/
rabit. et q̄ ī iustitia meditabit. et ī
sensu cogitabit. creatū spectioēz dei.

Qui timet deū faciet Ca. xb.
bona. et qui continuē ī iustitia app̄
hendet illā. et obuiabit illi q̄si mr

honorificata et qui mulier adiuncta
te insipiet illu. ¶ Cibauit illu pa
ne vite et intellectus aspiriet illu
potauit illu. ¶ Cibauit illu pane
vite ¶ Et firmabit i illo et no flec
tet. et continebit illu et no confundet. et
et exaltabit illu apud proximos
suos. ¶ Et i medio ecclesie aperiet
os eius. et adimplebit illu spu
sapiencie et intellectus. et stola glorie
vestiet eu. ¶ Iocunditate et exulta
cionis inuenies in illu. et
nomen eterno hereditabit illu ¶ Non
stulti non apprehendet illa. et homines
sensati obuiabit illi. ¶ Homines stulti
non videbit ea longe et abest a su
perbia et dolo. ¶ Diu mendacii non

astrigr

erūt illi meōres. et ḡri deraces ūte
mēt ī illa. et successā habebūt
dsqz ad ispectionē dei. ¶ Nō est
speciosa laus ī ore peccatoris. qm
a deo ꝓfecta ē sapētia. ¶ Deus
ab initio cōstituit hoīez. et reliquit
illū ī manu cōsilij sui. Adiecit
mādata et precepta sua. ¶ Si
volueris mandata cōseruare cō
seruabūt te. et ī ꝓpetuū fidē pla
cita seruare. ¶ Apposuit tibi aquā
et ignē ad q̄ volueris porrigere
manū tuā. ¶ Ante hoīez vita et
mors. bonū et malū. ¶ Quod pla
cuerit dabit ei illi. qm multa
sapiētia dei. et fortis ī potētia. vi
deus oēs sine ī missione. ¶ Oculi

dñi ad timentes eū. et xpe agnoscit
omnes operā hominū. ¶ Nemini
mādauit impie agere. et neminī
dedit spatiū peccandi. ¶ Nō enī
cōcupiscit multitudinē filiorū infidelium
et inutilium. Capitulo xvi.

Ne letēteris i filijs impijs si
multiplicētur. nec oblectēris super
eos. si nō ē timor dei i illis. ¶ Nō
credas vite illorū. nec respexeris
i laboribus eorū. ¶ Melior ē enī
vnus timēs deū. quā mille filij
impij. ¶ Et vtile est mori sine
filijs q̄ relinquere filios impios. Ca.
Deus exceauit de terra horiz xvij.
et secūdū ymaginē suā fecit illū
Et rursū cōuertit illū a ipsā. et
secūdū se vestiuit illū virtute. Nu.

merū dierū et tēpus dedit illi. et
dedit illi pātē eorū q̄ sūt sup terā
¶ Desuit timorē illi sup oēs carnē
et dominat ē bestiarū et volatiliū
Posuit oculū ipsorū sup corda
illorū ostendere illis magnalia
operū suorū. ut nōl sanctificari
oīs collaudet. et gloriari ī mira
bilibus sūt. ut magnalia enarret
operū eius ¶ Et mādauit illis
unicuiq; de proximo suo.
¶ Vie illorū coram illo sūt sēp
nō sūt absconse ab oculis ipsius
¶ Et oīa opa illorū velut sol
ī cōspectu dei. et oculi eius sūt
ī cuiuslibet ī aspicientes ī bus eorū
Et ōnis iniquitas eorū ī cō

Qui dimit in altum creauit omnem
simul. ¶ Deus solus iustificabit. et
manet inuictus rex in eternum. ¶ Quis
sufficiet enarrare opa illius. Qui
enim inuestigabit magnalia eius. Vel
virtutem aut magnitudinem eius quis
enumerabit. Aut qs adiicet enarrare
misericordiam eius. Non est minuere
neq; addere. nec est inuenire magna
lia eius. ¶ Cum consumauerit homo
tunc incipiet. et cum quieuerit opera
bitur. ¶ Ante iudicium. para iusti
tiam tibi. et antequam loquaris disce.
¶ Ante languorem adhibe medi
cinam. et ante iudicium interroga
seipsum. et in conspectu dei inuenies

propitiationē. ¶ Nō ī pedi-
bus oranē semp. et ne neteris
usq ad mortē iustificari. quia mer-
ces dei manet retrō. ¶ Ante orōēz
para aīaz tuā. et noli esse q̄si hō
qui tēptat deū. ¶ Memētō ixe ī
die cōsūmationis. et tēp ret ybu-
tionis ī cōuersatiōe facies. ¶ Me-
mētō pauptatis ī tēpore abūdātie
et necessitatē pauptatis ī die diui-
tiarū. ¶ Hō sapiēs ī oibz metuit
et ī diebz delictorū attēdet ad mēta.
¶ Post cōcupiscentias tuas
nō eas. et a voluptate tua auertere.
¶ Si prestes anime tue cōcupis-
centias eius. faciet te ī gaudiū inimi-
cis tuis. Capitulo. xix.

Omnis spernit modica paulatim decidit.
¶ Omnis et mulier et apostotare
facit sapientes et arguent sen
satos. et qui se iungit ~~sapientes~~ for
nicatus erit negrij. ¶ Qui odit
correptionem. minuet vita et qui odit
loquitatem. extinguit malicia. ¶ Amico
et inimico noli narrare sensum
tuum. et si est tibi delictum noli mu
dare. ¶ Melior est homo qui minuit
sapiencia et deficiens sensu ~~et in~~
~~transgredit~~ timore dei. qui qui abundat
sensu et transgredit legem altissimi
¶ Est qui negter humiliat se. et interior
ora eius plena sunt dolo. ¶ Ex visu
cognoscitur vir. et ab occursu faciei
cognoscitur sensatus. ¶ Amicus cor

astra

porie. et risus dentū. et īgre ssi
hoīs enunciāt de illo. Capitulū
Est tacēs q̄ inuenit sapiēs. et ē
odibilis q̄ prauē ad loquēdū. Est
autē tacens et nō habēs sensū loq̄le
et ē tacens sciēs tēp̄ aptū ēporie
¶ Homo sapiēs tacebit usq̄z ad tēp̄
la sau aūt et ēprudēs nō seruabit
tēp̄ ¶ Qui multis utit ūtbis
ledit aīaz suā. et q̄ potestatē sibi sumit
iniuste odiet. ¶ Sapiēs ī ūtbis sciēz
amabilē facit. gratie aūt fatuorū
effudēt. ¶ Fatuo nō erit annus. et
nō erit gratia ī bonis illi ¶ Ex
ore fatui reprobabit parabola. nō
eū dicit illā ī tēpore suo. ¶ Est
qui vetat pre ēopia peccare. et in
rege sua stimulabit. ¶ Oprobriū

Eccles

negn̄ ny hoīe mendaū. et ā ore
dūs sapiūtoz assidue erit. ¶ Do
tior fux ēp assiduitas diū. medēte
perditione aut ambo hereditabūt
¶ Gxema et dōna excecāt oculos
iudicū et q̄si mutū ā ore aūtit cor
rectiones eōz. ¶ Sapiētia abscōsa
et thesaurus inuisus. que utilitas
ny utrūq;. ¶ Melior ē q̄ celat ī sp
piētia sua. q̄m homo q̄ abscōdu
sapiētia suā. Capitulo xxi.

Fili peccasti. nō addicas ultra
sed de pristinis deprcare ut tibi
ditāt. ¶ Quasi a facie colubri
fuge peccata et si accesseris ad illa
suscipiēt te. Dentes leonis dentes
eius. interficētes aīas hominum.

Astuti

Quasi cuplica bis acuta die
ingias. plage illi nō est sanitas.
¶ Qui odit correptiōez vesti
gū est pecōre. et timet deū cō
uertet ad cor suū ¶ Stupa
collecta synagoga peccatū et cō
sumato illoz flāma ignis.
¶ Via peccatū cōplānata
lapidibz et ī fine illoz iferi et
tenebre et pene. ¶ Cor fatui
quasi vas cōfractū. et oēz sapi
entiā nō ~~[illegible]~~ tenebit. ¶ Vi
bū sapiēs ꝓbūqz audierit lau
dabit et addet. luxuriosus audi
uit et displicebit illi. et ponet
illud post dorsū suū ¶ Cōpedes
ī pedib dōctrina stulto. et ꝑ

Vmula numq̃ sup manu
dextrã. ¶ Stultus i risu exaltat
voce sua. Vir autem sapiens vix
tacite ridebit. ¶ Labia iprudẽ
tiũ stulta narrabũt. Lba at
prudẽtiũ statera ~~narrabũt~~
ponderabũt. ¶ In ore stultorũ
cor illorũ. et i corde sapiẽtiũ os
illorũ. ¶ In lapide Ca xxij
luteo lapidat piger. et omis
loquẽt sup eis aspuationẽ.
¶ De stercore bou lapidat ẽ
piger. et omis q tetigerit eũ
excutiet manus. ¶ Cõfusio pãis
ẽ de filio idisciplinato. ¶ Sup
mortuũ plora desiit eni lux
eis. et sup fatuũ plora desiit

ascrid.

ei sensum. ¶ Deduxerunt plorantes super mortuum quem regerunt. ¶ Luctus mortuum septem dies. fletus autem et ploratus omnes dies vite illorum. ¶ Cum stulto non multum loquaris. et cum insensato ne abieris. Declina te ab illo ut non molestiam habeas. et non coinquinaberis in peccatis illius. ¶ Axenia et salem et massam ferre facilius est ferre. quam homo imprudens et fatuus et ignorans. ¶ Quemadmodum oculus dolet lacrimatus. et qui pungit cor profert sensum. ¶ Sicut te igni camum vapor et fumus ignis attrahit. sic ante sanguinem maledicta et contumelia et minae. ¶ Quis dabit ori meo custodiam.

Caleb

et sup labia mea sicut aculeus
texti. ut nō cadā ab ipsis et
stigma mea pdat me. Ca. xxiii

Domine pr et dnator vite mee.
ne derelinquas me. Ne tollas
fiā oculoz meoz ne dederis mi.
et one desiderii ante a me. Au
fer a me vetris cōcupiscētias.
et concupiscētie corpie ne apphēdāt
me. et ānē irrenerēti et ānimite
ne tradas me. Imprecatioi nō
assuescat os tuū. multi enī casus
in illa. Dix multū iniqtās ipse
bit iniquitate et nō discedet a
domo illā plaga. Indisciplī
nose loquele nō assuescat os tuū.
est enī ī illa Sbū peccati. Hō
assuetus in Sbis iprepera. i oīb diebus
suis nō erudiet. Hominū fo

astro/

mcazo ōnus panis dulcis. ꝓ fa
tigabit tūs gredīēs usq ad finē.
¶ Onus homo qui tūsgredit lectū
suū cōpleneēs i aiaz suā et diēs.
Quis me videt. sebre excūdat me
et parietes cooperūt me. et nemo
excūspicit me quē dereor. Deus
fozmeozū nō meōrabit altissim.
et nō itellexit quis omnē videt oc
culus illius. quis expellet a se timorē
dei hmodi hoīs timoz. et oculi
hoīz timētis illū. et nō cognouit
quis oculi dīi multo plus luridio
res sunt solē sūt. excūspicientes
oēs vias hoīz et pfūdū abissi et
hoīz corda ituētes in abscōditas
partes. Quō enim deo aliq creare

tur oīa sūt agnita. sic et post pec
fectū respiat oīa. ¶ Nichil melius
ē q̄ timor dei. et nichil dulcius q̄
respicere ī mādatis dñi. ¶ Gloria
magna ē sed dñi longitudo eius dies
assumet ab eo. ¶ Capitulo. xxv.

In tribus placuit ē spū meo que
sūt pbata corā deo et hōibus. Cōcor
dia fratrū. et amor proximorū.
et vir et mulier bene sibi cōsen
tientes. ¶ Oculos speres odiunt
aīa mea et aggnos valde cū malorū.
Pauperē superbū. et divitē mēda
cē. et senē fatuū et ī sēsatū.
¶ Corona senū ī multa peritia
et gloria illorū timor dei. ¶ Timor
dei initium dilectionis eius. fidei aut

astu.

ntiū agglutinad ē ei. ¶ Omnis
plaga tristitia cordis ē. et omnis
malicia nequitia mulieris. ¶ Nō
ē caput nequius sup caput colubri
et nō ē ira sup iram mulieris.
¶ Cōmorari leoni et draconi pla
cebit. q̃ habitare cū muliere nequam.
¶ Brevis omnis malicia sup mali
tiā mulieris. sors pēlor cadat sup
illā. ¶ Nō respicias ī mulieris
speciē. et nō concupiscas mulierem
ī specie. ¶ A muliere initiū factu
ē peccati. et p illā ōes mori
Fornicatio mulieris. Ca xxiii.
ny pal excellēta oculor. et ī pal
pebris illius agnoscet. ¶ Ne
filia
nō adūtēte se firma custodia. ne

tuēta oēs hoīes abutat se. ¶ In
duobz cōtristatū ē cor meū. et ī tex
to reprēdia ī aduēit. Vir bella
tor defiēs p ōpia. et vir sensa
tus cōtēptus. et q frēs egredit a mu
tua ad peccatū. Ca xxbij.
Qui texet fū delīquēte delictū.
Qui nō ī timore dī temere ēte
ī struxerit. cito subnexet domus tua.
¶ Dasa figulī probat fornax
et hoīes iustos tēptatio tribulatio
nis. ¶ Homo sensatus ī sapiētia
manet sicut sol. nā stultus sicut
luna mutat. ¶ Loquele multū
turbant horrīpilationēs capitis statu
et. et irrenexētia ipīs obturatio
aurīū. ¶ Effusio sāguīs ī vixa
inprobor et maledictio illor audit
¶ Gus.

Capitulo xxviii

¶ Qui denudat vetusta sua fide perdit et non inuenietur aurum ad aurum suum. ¶ Diligere proximum et iungere fide cum illo. ¶ Qui fouea fodit incidet in eam. et qui statuit lapidem proximo offendet in eo et qui laqueum alii ponit peribit in illo. ¶ Lucrum negotiumque silium superbiam denotat. et non agnoscet unde adueniat illi. ¶ Capitulo xxviiii

Qui iniuriam dat a deo inueniet iniuriam et peccata illius seruabit serua bit. ¶ Remique proximo tuo noceat te. et tunc deprecanti tibi peccata solutur. ¶ Homo homini seruat ira et a deo quit medela. ¶ Homo homiz simile sibi non habet misericordiam. et de peccatis suis deprecat. Ipse dum caro sit reseruat ira et propitiationem petit a deo.

Ecclesi

Quis exorabit pro peccato illi.
Memento nouissimorum et desine
inimicare. ¶ Memorare finem dñi
et nõ trasgtcaris pxiõ. ¶ Qõ enim
iracũdus ĩcendit litẗ et vir peccat
tor cõtinebabit animos. et ĩ me
dio patẗ habentiũ ĩmitt ĩmici
cia. ¶ Abstine te a lite. et minu
es peccata. ¶ Susurro et biligi
nus maledict. multos enim turba
uerunt patẗ habẽtes. ¶ Sepi au
res tuas spinis. et lingua nequã no
li audire. et ori tuo facito ostia.
et serras auribz tuis. ¶ Aurũ tuũ
et argẗũ tuũ cõflia. et ponderibus tuis
facito statera. et frenos ori tuo rec
tos. et attende ne forte labaris ĩ
lingua et cadas ĩ cõspectu inimicorum
insidiatiũ tibi et sit casus tuus

astrg

ī sanabile ī nostē. Ca xxxiiii

Perde pecuniā propter fratrē et
amicū tuū. et nō abscondas illā sub
lapide ī ꝓdicionē. ¶ Bone thesau-
rū tuū ī ꝓceptis altissimi et ꝓdeat
tibi magis quā aurū. ¶ Conclu-
de eleemosynā ī sinu pauperis et hī
pro te exorabit ob omni malo. ¶ Sup
scutū potentis et sup lanceā aduersū
inimicū tuū pugnabit. Ca xxxv

Qui diligit filiū suū assiduat
illi flagella ut letet ī nouissimo
suo. et nō palpet ꝓcioz ostia. ¶ Qui
docet filiū suū laudabit ī illo. et ī
medio domesticoz ī illo gloriabit. ¶
Corre filiū tuū et operare ī illo.
ne ī turpitudinē illius offendas.
¶ Cuxua cerunē illius ī mutēte

et tonde latera eius du ipsius ē. ne for-
te īdureat et nō credat tibi et erit ei
dolor aīe. ¶ Salus aīe ī sanctitate
iustitiae. et melior est omīn auro et ar-
gento et corpis validū ip̄ census īmē-
sus. ¶ Nō ē census sup̄ censū salu-
tis corporis. et nō est oblectamētū sup̄
cordis ganduū. ¶ Tristitiā nō des
aīe tue. et nō affligas temetipm ī
consilio tuo. ¶ Iocunditas cordis
hēt ē vita hōis et thesaurus sine de-
fectione sanctitatis. et exultatio viri ē
longeuitas. ¶ Miserere aīe tue pla-
cens deo et contine et cōgrega cor tuū
ī sanctitate eius. et tristitiā longe expel-
le a te. ¶ Multos enīm occidit tristi-
tia. et nō ē utilitas ī illa. ¶ Zelus
et iracōdia minuēt dies. et ante tēp̄s
senectā adducit cogitatus. Ca xxxpi

astrd

Qui auru dilexit nō iustificabit. et qui insecut' cōsumptionē repletus est ea. ¶ Beatus ē dives q̄ inuēt' ē sine macula. et q̄ post aurū nō abiit. nec speravit in pecunia et thesauris. Quis ē hic et laudabimus eū. Fecit enim mirabilia in vita sua. Qui probatus ē in illo et perfectus inuētus ē. et erit illi in gloria ētna. Qui potuit transgredi et nō ē transgressus et facere malū et nō fecit. ¶ Sup̄ mensa magna sedisti. nō operias sup illa fauces tuas prior. ¶ Cessa prior causa discipline. et noli mimus ēē ne forte offendas. Et si ī medio multorū sedisti p̄or illis ne extendas manū tuā nec prior poscas bibere. ¶ Vinū ī iocūditate creatū ē. nō ī ebrietate ab initio. ¶ Exultatio aīe et corporis. vinū moderate potatū. Vinū multū potatū iracūdiaē et

ura et ruinas multas facit. Ca xxxvi

Rectore te posuerunt. noli excelli esto in illis qsi unus ex ipsis. ¶ Noque re maior natu decet eum te.

¶ Cui audito nō ē nō effudas sermonē et iportune noli extolli i sapia tua. ¶ Audi tacens. et pceuerentia accedet tibi bona gra. ¶ Adolescens loqre i causa tua vix.

¶ In mitis esto qsi iscr. et audi tacēs simul et qiēs. ¶ In medio magnatorū nō psumas. et ubi sūt senes nō multū loqrīs. ¶ Fili sie cōsulo nichil facias. et post factū nō peitebit.

Capitulo. xxxvii.

Qui timēt deū nō occurrēt mala sed i teptatione de illū qseruabit et liberabit a malo. ¶ Cibaria et virga et onus asino. panis et disciplina et opus seruo. ¶ Iugū et lorū

astrig.

cuxuāt collū duxū. et lexū ītiāt
operatiōes assidue. ¶ Seruo ma
lunolo fortuxa et cōpedes. mitte illū
ī operatiōez ne vaget. ¶ Multā
eēt malitiā dotuit oropositas. Ca xxxiij

Vana spes et mēdatiū īsensato
vxo et sōpma extollūt īprudentes
Quasi qui apphendit vmbrā et
pfēqtur ventū. sic et qui attendit
ad visa mēdacia. ¶ Et sicut phi
xientis cor tuū fantasias patit
nisi ab altissimo fuerit emissa vi
sita. Ne dederis ī illis cor tuū.
Multos ēt exaxe fecexūt sōpma
et exceserūt sperātes ī illis. ¶ Qui
nō expertus paucā xecognoscit.
¶ Qui tēptat nō ē qualia sit. ¶ Qui
timet diū nichil trepidabit et non
paueb cū ipse ē spes eius. ¶ Timēs

dñz beata ē aīa eī. ad quē respi
cit et q ē fortitudo eī. ¶ Donū iu
stū non probat altissimus nec ref
picit i oblationes iniquoz. nec in
multitudē sacrificioz. eoz pro
piciabit pecatis. ¶ Qui offert sa
crificiū ex substantia pauprū q si
q̄ victiat filiū i ospectu pātis sui.
Qui aufert i sudore panē. quasi
q̄ occidit proximū suū. ¶ Qui
effūdit sanguinē et q fraudē fraū
ci mercēnario fratres sūt. ¶ Qui
edificāt et qui destruēs quid prest
his nisi labor. Sur bō q̄ rediit
i pētis suis. et iterū ead facies
q̄d profuit humiliando se. Oīonez
illius quis exaudiet. Ca xxxiv.

Non apparebis i cōspectu dñi
dei tui. ¶ Sacrificiū iusti accepti

astra.

est et memoria eius nō obliuiscetur dnus.
¶ Multi offerunt munera prauia. ut
eum suspiciat illa. ¶ Qui adorat deum
in oblectatione suspiciet. et de pcato
illius usq; ad nubes ꝓpinquabit. ¶ Oro
humiliatis se nubes penetrabit. et do
nec ꝓpinquet nō ꝯsolabitur. et nō disce
det donec altissimus aspiciat. Ca xxxvi

Speciosa media in tpe tribulatōis.
quasi nubes pluuie in tpe siccitatis.
¶ Ubi nō est sepes diripietur possessio
et ubi nō est mulier ingemiscit egens.
O iu viro xxxi religioso Ca xxxvii
tractata de sanctitate. et cū iusto de
iustitia. et cū muliere de hijs que
emulatur. Cū iuuido de bello. cū nego
ciatore de traiectione. Cū emptore
de uenditōe. cū viro iuuido de gratijs
agendis. Cū ipijs de pietate. cū

thonesto de honestate. Cū operario
rurario de oūi ope. cū operario
ārmali de cōsumatiōe ām. cū sexto
puero de multa opatiōe. Nō attēdas
hyē ī oūi cōsilio. Sed cū vxoso cō assi
duus esto quēcūq; cognouerīs obser
uātē timorē dei cuius ārā ē secūdū
ārāz tuā. Stili ī vtatiua cēpta
ārāz tuā. et si fuerit neqm ne des
illi pīatē. Nō enī oīa oībz expe
dūt. et nō oūi ārē ōne qui pla
ceat. Noli auidus esse ī oūi epula
tiōe et nō te effūdas sup ōnez rebū.
Ny multre enī escis exit ifirmi
tas et auditas apprōpīqt usq; ad
colerā. Propter crapulā multi
obierūt. qui aūt abstinēs ē adiect
Honora medicū ppter Ca xxxviii vtār

ne cessitate etiam eū creauit altissimus.
¶ Altissimus creauit de terra medicinas
et vir prudens non abhorrebit eas.
¶ Nō dederis in tristitia cor tuum
et repelle eam a te et memento nouissimi
¶ Memor esto iudicij mei
sic enim erit et tuum. Michi heri et tibi hodie.
Oratio domini virtutum sapientia bonum valde. Capitulum xxxix.
¶ Opera omnis carnis coram illo et non est quid
quam abscondatur ab oculis eius. ¶ A sole
usque in solem respicit. et nihil est mirabile in conspectu eius. ¶ Bona homini
creata sunt ab initio. sicut necessarium
bona et mala. ¶ Initium necessarie
rei vite homini aqua. ignis et ferrum
sal lac et panis similagineus et mel
et botrus uinum. et oleum et vestimentum.
Hec omnia sanctis in bona. sic et impis

et pecoribz ī mala cōtent. ¶ Sūt
spūs q̄ ad vindictā creati sūt. et ī fu
rore suo cōtremuerūt formēta sua.
Et ī tēpore cōsūmationis essūdēt vbi
tē et furorē eis q̄ fecit illos gfūdēt.
Ignis grādo fames et mors oīa hec
ad vindictā creata sūt. Vesparū dētes
et scorpij et serpētes et vīpera dīm
dīās ī exterminū ipios. ¶ Hi māda
tis eis epulabūt. et ~~ī tēporibz~~ super
trā ī necessitate paxabūt. et ī tēpori
bus suis nō pteriēt vbū. ¶ Oīa opa
dīi bona: et oīe op hora sua subiū
ministrabt. ¶ Nō ē dicere. hoc illo neq
ē. oīa em ī tpe suo cōprbabūt. Ca. xl.
Occupatio magna creata ē oībz hoībz
et iugū grave super filios adā. a die
exitus de vētre matris sue eorū usq; ī

astra

die ~~[illegible]~~ sepulture ī mrez oīy. :—

¶ Cogitationes eorz et timores cordis adiutio expectationis et dies finitionis. residentes sup sedē gloriosā usq; ad humiliatū ī terrā et puerē ab eo q̄ vitē iaēto et portat coronā. usq; ad eū q̄ operitur lino crudo furor timitus. fluctuatio et timor mortis. vacuūdia p̄ senexās et cōtētio. et ī tpe refectionis ī cubili sepulcri nostis immutat faciēta eius. ¶ Ad hī mors. sanguīs. cōtētio. et rūphea. oppressiones famulū. et cōtūbio et flagella. Sup̄ quos creata sūt hī oīa. et ppt illos facta ē cathaclismus.

¶ Oīa ex de tra sūt ī tra cōuertēt. et aq̄ oēs ī mare cōuertēt. ¶ Vinū et musica letificat cor. et sup vtrūq; dilectio sapiētie. Capitulo xlj.

O mors q̄ amara ē memoria tua

hominum patē habētē ī substātijs suis.
viro ḡeto et cui viē directe sūt ī oībz
et adhuc valētī accipere cibū. ¶ O
mors bonū ē iudiciū tuū hoī idi
gēnti et q minorat vrib̄z defecto
etate et cui de oībz curā ē et ī credē
bili q pdit sapiētiā. ¶ Hoc iudiciū
a dno ōni carnū. ¶ De vob̄ vxi
ipi q dereliquistis legē dni altissi
Et si nati fuerītis ī maledictione
nascemī. et si mortui fuerītis ī ma
ledictione erit pars vra. ¶ Oia
q de terra sūt in terram cōtenti. sic ipi
a maledicto ī pditione. ¶ Curā
habe de bono noīe. hoc ei magis
pmanebit tibi q mille thesauri
magni et pciosi. Capitulo xlvi.
Omnis hoī noli tendē ī spēre

astra.

et in medio mulierum non commorari.
¶ De destructis eius predicauiea. et
a muliere nostra dixi. ¶ Memor ero
igitur operum dni et quæ vidi annunciabo.
¶ Abissus et cor horum mestitia. et in astu
tia eorum excogitauit. ¶ Cognouit enim
dns omnes scias et inspexit in signum
eius. annuncians que preterierunt et quæ sup
ueniunt. reuelans vestigia occultorum.
¶ Non preterit illum omnis cogitatus. et
non abscondit se ab eo vllus sermo.
¶ Magnalia sapie sue decorauit. quæ
est ante seculum et usque in seculum. neque
adiectum est neque minuetur et non eget
alicuius consilio Quam desiderabilia
omnia opa eius. et tanquam scintilla quæ est consi
derare. Quia ipsi viuunt et manent in
seculum et in omni necessitate omnia obe
dunt ei. Et omnes quasi granum videns glorie.

Terribilis ē ~~[illegible]~~ Ca. xlij.
dñs et magnus vehemēter. et mirabilis
potentia ipsius. Glorificantes dñm quan-
tucūq; potueritis supralebit adhuc. et
admirabilis magnificentia eius. Benedi-
centes dñm exaltate illum quantum potestis
maior ē enim omni laude. Exaltantes
eum replemini virtute. Nō laboretis
nō enim comprehendetis. Quis videbit eum
sicut ē ab initio. Multa abscondita sunt
maiora hijs. Pauca enim vidimus ope-
rum eius. Omnia autem dñs fecit. et pie
agentibus dedit sapientiam.

Ecclesiastici. viij. Cum iniquis
consilium nō habeas. non enim poterunt
diligere nisi que eis placent. Coram
extraneo ne tractes consilium nescis enim
quid pariet. Nō omni hoī cor tuum

astro.

manifestes. ne forte iferatibi gra falsa. et cōmicet tibi.

Restant vij capitula,

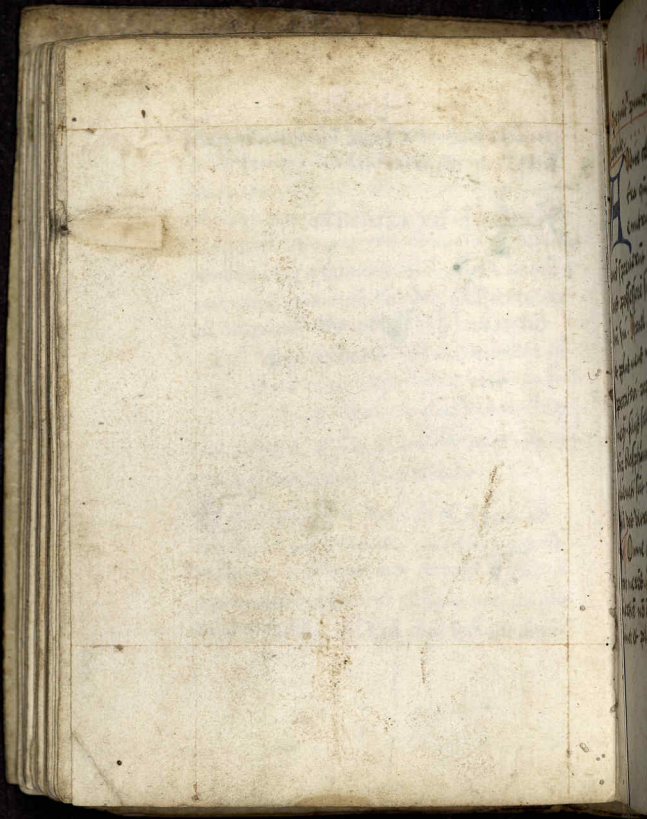

Ysaias.

Sequūt puncta notabilia ex ysaia

Capitulo. Primo.

Audite celi et auribz percipe
tra qm dns locutus est. filios
enutrivi et exaltavi. ipi
autē spreverūt me. Cognovit
bos possessorē suū. et asinus presepe
dni sui. Israel aūt me nō cognovit
et plus meus nō intellexit. Ve gēti
peccatrici. populo grui iniqtate. semi
neqn. filijs scelerates. Dereliquerūt
dnm blasphemaverūt sctm israel. ab
alienati sūt retrorsū. Quare quo pu
nitā vos vltra addētes prevaricationē.
Omne caput languidū et ōne
cor mestē. A planta pedis usq ad
verticē nō est in eo sanitas. Vulnus et
livor et plaga tumēs nō est circūligata

Ha

nec curata medicamine. neqz fota oleo.
¶ Nisi dns exercituū reliquisset
nobis semē. quasi zodomā fuisset
et ālī gomorra similes essemus. ¶
¶ Cū extenderitis manus vrās ad me
oculos meos a vobis. et cū multiplicaueritis orōnē nō exaudiā. Nam
eēm desiere sanguine plene sūt. ¶ Lauamī. mūdi estote. auferte malū cogitationū vrārū ab oculis meis. Quiescate agere pūse. disce bēfacere.
¶ Querite iudicū. subueite oppressō.
iudicate pupillo. defendite viduā. et
venite et arguite me dicit dns. ¶
¶ Si fuerīt peccā vrā ut coccinū quasi nix dealbabūt. et si fuerīt rubra ālī vmqm. velut lana
alba erūt. ¶ Si voluerītis et audieritis me. bona trā comedetis.

Qui si noluerits et me ad iracundiam
provocaveritis. gladius devorabit vos
quia os domini locutum est. ¶ Quomodo facta
est meretrix civitas fidelis plena iudi-
cio. Iustitia habitavit in ea nunc autem
homicide. Argentum tuum versum est in scoriam.
vinum tuum mixtum est aqua. Principes tui infideles socii furum.
¶ Omnes diligunt munera. sequuntur retributiones
¶ Pupillo non iudicant. et causam viduae
non ingreditur ad illos. Ca. xi.
Ecce dominus exercituum supponet sup-
bum et excelsum. et superponet arrogantes
et humiliabitur. Capitulo xii.
Ve impio in malum. retributio eius
manus eius fiet ei. ¶ Popule meus
qui te beatum dicunt ipsi te decipiunt. et viam
gressuum tuorum dissipant. ¶ Stat ad

iudicandū dñs et stat ad iudicādos
populos. Dñs ad iudicū venet
cū senibz populi sui et pncipibz eius.
℣. Dixit dñs deus. Pro eo quod eleua
te sūt filie syon. et ābulauerūt.
extento collo. et nutibz oculoz ibāt
et plaudebāt et ābulabāt. et pedibz
suis cōposito gradu incedebāt. decal
uabit dñs vertice filiarū syon et dñs
crinē earū nudabit. In die illa au
feret dñs ornamētū calcamētoz et
lunulas et torques et monilia et
armillas et mitras et discriminalia
et periscelidas et murenulas et
olfactoriola et inaures et anulos et
gemas infronte pendentes. et muta
toria et palliola et linteamina et
acus et specula et sindones et vittas.

pas

et terrestria. Et erit pro suauem odore
fetor. et pro zona funiculus. et pro cris-
pantem crinem calluium. Vulnerum
quoque vrri tui gladio cadent et fortes
tui in prelio.

Ve qui coniungitis domum ad domum
et agrum agro copulatis usque ad ter-
minum loci. Numquid habitabitis vos soli
in medio terre. Ve qui consurgitis
mane ad ebrietatem sectandam. et potandum
usque ad vesperam vt vino estuetis. Cy-
thara et lira et tympanum et tybia et
vinum in conuiuijs vestris. et opus dei non
considerastis. nec operum manuum eius
considerastis. Ve qui traditis iniqui-
tatem in funiculis vanitatis et quasi vinculum
plaustri peccatum. Ve qui dicitis
malum bonum et bonum malum. ponentes

tenebras lucē et lucē tenebras. ponē//
tes amarū ī dulce ī amarū. ¶ Ve
q̄ sapiētes estis ī oculis vestris et coram
vobismetipsis prudētes. ¶ Ve qui
potētes estis ad bibēdū vinū et viri
fortes ad miscēdā ebrietatē. ¶ Ve q̄
iustificatis ipū pro muneribz. et
iustitiā iusti auferetis ab eo. Propt̄
hoc sicut devorat stipulā lingua ignis.
et calor flāme exurit. sic radix eorū
q̄si fauilla erit et germē eorū ut
pulvis ascendet. Abiecerūt enī legē
dñi exercituū et eloquiū sancti israel
blasphemauerūt. ¶ Capitulo. X.
Ve qui condūt leges iniquas. et
scribentes iustitiā scripserūt. ut
opprimerēt ī iudicio pauperes. et vi
facerēt causē humilū ~~populi~~ popu//

PAB

li mei. ut essent vidue pda coz. et
pupillos diripierent. Quid facietis
i die visitationis et calamitatis de lōge
venientis. Capitulo xvii

Quomodo cecidisti de celo lucifer
qui mane oriebatis. Corruisti i terrā
q vulnerabas gentes. q dicebas i corde
tuo. In celū cōscendā. sup astra dei
exaltabo solium meū. sedebo i monte tes
tamēti i lateribus aquilonis. Ascendā
sup altitudinē nubū. similis ero altis
simo. Verūtamē ad ifernū detrahe
ris. i profundū lacū. Qui te viderīt
ad te intuibūt. teq; pspicēt. Nūquid
iste ē vir q cōturbabat terrā. q cōcussit
regna. q posuit orbē desertū. et vrbes
eius destruxit. Capitulo xxi

Qui incredulus ē i fidelē agit: et qui

depopulator ē vastat. Ca. xxxij.

Vocabit dñs. Ad vallē visionis
deus exercituū ī die illa ad fletū et
ad planctū. ad calvitiū et ad cingu-
lū. sacci. Ecce gaudiū et letitia. occi-
dere vitulos. et iugulare arietes. comede
carnes et bibere vinū. Comedamus
et bibamus. cras enim moriemur. Ca. xxxiij.

Hanc dicit dñs exercituū. Ecce quasi
parturiuntes. et peperiunt spiritū
vedibz. occultabit. Ca. xxxiiij. Salutis
coronā superbie ebriorū ephraim. et eius
flos decidens gloriē exultationis eius. erit
Tantūmodo sola vexatio intel-
lectū dabit auditui. Ca. xxxv.

Ve qui profundi estis corde. ut a dño
abscondatis consilium. quorum sunt ī tene-
bris opera et dicunt. qs videt nos. et

vas.

qe non nos. ¶ Inuersa est hꝰ via cogitacio. quasi si lutu cotra figulu cogitet. et dicat opus factori suo. no fecisti me. et figmentu dicat factori suo no intelligis. ¶ Capitulo xxx

13

In silentio et spe erit fortitudo vestra. ¶ Capitulo xxxiij

33

Ve q predaris nonne et ipe pdaberis. Et q sperneris nonne et ipe spernet? Cu consumaueris de pdatione dei predaueris cu fatigat? desieris cotepnere cotempneris. ¶ Diuitie salutis sapiecia et sciecia timor dni ipe thesaurus eius. ¶ Quis poterit habitare de vobis cu igne deuorate. aut qs habitabit ex vobis cu ardoribz sempiternis. ¶ Qui ambulat a iusticias et loquit veritate. q proiicit amaru

cā excaluīna et excussit manus suas
ab ōni munere. ¶ Qui obturat
aures suas ne audiat sanguīez. et
claudit oculos suos ne videat malū.
iste in excelsis habitabit. Ca xl.
Omnis vallis exaltabitur. et omnis
mons et collis humiliabit. ¶ Vox di-
centis. Clama. Et dixi. Quid cla-
mabo. Omnis caro fenū. et omnis
gloria eius ut flos agri. Exsiccatū
est fenū et cecidit flos. qr spiritus dni
sufflavit in eo. Vere fenū est populus.
Exsiccatū est fenū et cecidit flos. Verbū
autē dni stabit in eternū. ¶ Quis
mensus est pugillo aquas. et celos
palmo ponderavit. ¶ Quis appē-
dit terrā digitis molem terre et libra-
vit in ponderē montes et colles in
statera. Quis adiuvit spiritū dni.

dm. aut quis cōsiliarius eius fuit. et
ostendit illi. Cum quo inuit cōsilium
et instruxit eum et docuit eum semita
iustitie. et exuduit eum scientia. et
via prudentie ostendit illi. Ecce
gentes asi stilla situle. et asi momen
tum statere reputate sunt. Ecce insu
le asi pulnis exiguus et libanus non suf
ficet ad succendendum et animalia eius non
sufficiet ad holocaustum. Omnes gen
tes asi non sunt sunt coram eo
et asi nichilum et tanc reputate sunt
ei. Cui igitur similem fecisti deum. aut
quam imaginem ponetis ei. Qui
sedet super gyrum terre. et habitatores
eius sunt quasi locuste. Qui extendit
velut nichilum celos. et expandit eos
sicut tabernaculum ad inhabitandum.

Qui dat secretor scrutatores q̃si nõ sit
iudices fere velut tiane fecit. Et qdẽ
neq plantat neq satꝰ neq rad̃icatꝰ
ĩ tra trũcꝰ eorũ. Sepẽte flauit ĩ eos
et arueruũt et turba q̃si stipulã auferet
eos. Et cui assimilastis me. et adequastis
dicit sanctꝰ. Leuate ĩ excelsũ
oculos vestros et videte qs creauit hꝰ.
Qui educit ĩ numero militiã eorũ.
et oĩbus ex noĩe vocat. Pre multitudine
diuitiũ fortitudinis et roboris virtutisq
eiꝰ. neq vnũ reliquũ fuit. Quare
dicis iacob et loq̃ris israel. abscondita
est via mea a dño. et a deo meo iudicũ meũ
trãsiuit. Nũquid nescis
aut nõ audisti. Deus sẽpiternꝰ dñs.
q̃ creauit finiꝰ tra. et nõ deficet
neq laborabit. nec est inuestigatio sapiẽtie eiꝰ. Qui dat lasso virtutẽ. et

nus.

ipse q̃ no sũt fortitudinẽ et roboz multi
plicat. Deficiẽt pueri et laborabũt. et
iuuenes ĩ infirmitate cadẽt. ¶ Qui
aũt sperãt ĩ dño mutabũt fortitudinẽz.
assumẽt pennas sicut aquile. current
et nõ laborabũt. ãbulabũt et nõ defi
cient. Capitulo xxxxij.

Ego dũs hor ẽ nomẽ meũ. Gloriã
meam alteri nõ dabo. et laudẽ meã
sculptilibus. Capitulo xlv.

Ne q̃ cõtra dicit fictori suo testa
de samijs tere. Numquid dicet luto fi
gulo suo. quid facis. et opus tuum
absq̃ manibz est. Capitulo xlvi

Audite p̃uaricatores ad cor. Ca xlvij

Non ẽ pax ĩpis dicit dũs. Ca xlix.

Dixit sio. Dereliquit me dũs et
dũs oblit ẽ mei. Numquid obliuisci po
test mulier ĩfantẽ suũ. ut nõ miserea

Isa

ai filio vtere tuo. Et si illa obliti
fuerit. ego tamen nō obliuiscar tui.
Quam pulchri super montes pedes lij
annuciantis et predicantis pacem. annuciantis
bona predicantis salutem. Capitulo lvi
Querite dnm dum inueniri potest. in
uocate eum dum prope est. Deseratur impius
uias suas. et vir iniquus cogitationes
suas. et reuertatur ad dnm et miserebitur
ei. et ad deum nrm quoniam multus est ad ig
noscendum. Non enim cogitationes mee co
gitationes vestre. neque vie vestre vie
mee dicit dnus. Quia sicut exaltan
tur celi a terra sic exaltate sunt vie
mee a viis vestris. et cogitationes mee
a cogitationibus vestris. Capitulo lvii
Domus mea domus orationis vo
cabitur cunctis populis. Spe

culatores eius cecci ones. nescierunt omnes
nersi. canes muti nō valentes latra
re. videntes vana. dormientes et amantes
ses somnia. et canes impudentissimi nes
cierunt satietatem. Ipsi pastores ne
noraverunt intelligentiam. omes in via sua
declinaverunt. unusquisque ad avaritiam suam
a summo usque ad novissimum. Venite
sumamus vinum et impleamur ebrietate.
et erit sicut hodie sic et cras et multo
Iustus perit Ca lvij Sapiens.
et nemo est qui recogitet in corde suo.
et viri misericordie colligunt. quia non
est qui intelligat a facie enim malicie col
lectus est iustus. Impii quasi mare fer
vens quod quiescere non potest. et redundat
fluctus eius in conculcationem et lutum.

nō ē pax ĩpijs dicit dñs. Ca. Vbi

Clama ne cesses q̃si tuba exalta
voce tuā et ānūtia populo meo scele
ra eorū. et domui iacob pcta eorū.
Me etēm de die ī die querūt et scire
vias meas volūt q̃si gēs q̃ iusticiā
fecerit. et q̃ ~~iustitiā~~ iudiciū dei su
ī dereliquerit. Rogāt me iudicia
iustice. appropiquare deo volūt. Qre
ve renuncuimus et nō aspexisti. humi
liauimus ānas nras et nescisti. Ecce
ī die ieiunij vrī inuenit voluntas vra
et ōnes debitores vestros repetisti.
Ecce ad lites et cōtentiones ieiunatis
et pcutitis pugno impie. Nolite ie
iunare sicut usq; ad hanc diē ut
audiat ī excelso clamor vester. Nū
quid tale est ieiunū qd elegi. per

die affligere hoiez animā suā. Nūquid cōtorqre q̄si circulū caput suū. et sacū et cinerē sternere. Nūquid istud vocabis ieiunū et die acceptabilē dnō. Ecce hoc ē magis ieiunū qd elegi. Dissolue colligationes īpietatis. solue fasciculos depmētes. Dimitte eos q̄ cōfracti sūt liberos et ōne onus dirūpe. Frāge esuriēti panē tuū et egenos vagosq; ēdūc ī domū tuā. Cū videris nudū operi eū et carnē tuā ne despexeris. Tūc erūpet q̄si mane lumē tuū. et sanitas tua cito orietur. Et antecibit facie tua iustitia tua. et gloria dni colliget te. Tūc vocabis et dnūs exaudiet. clamabis et dicet. ecce assū. Si abstuleris de medio tui ca

Ha

thesaurū. et desiderīs exēdere digitū et loq
quod nō ꝓdest. Cū effuderis esurienti
ānāz tuā et ānāz afflictā repleuerīs.
orietur ī tenebris lux tua. et tenebre
tue erūt sicut meridies. Et requiē
tibi dabit dūs deus tuus sēp. et īplebit
splendoribz ānāz tuā et ossa tua li
berabit. Et erit q̄si ortus irriguus
et sicut fons aquarū cuius nō deficiēt
Ecce nō est Ca lix. Itaque.
abbreuiata manus dūi ut saluare
nequat. neqz aggūata ē auris eius ut
nō exaudiat. sed iniqtates vrē dīuisē
runt īt' vos et deū vestrū. et pēta
vrā abscondērūt facie eius a vobis
ne exaudiret. Manus enī vrē po
lute sūt sanguīe. et digiti vri iniqta
te. labia vra locuta sūt mēdacia. et
lingua vra iniqtatē fat. Nōē q̄ inuocet

nistrā neqz ē q̄ iudicet vere sz cōfu//
dūt ī michi et loqūt vanitates.

Qui sūt isti qui vt Ca lx.
nubes volāt et quasi colūbe adfene 60
Oculus nō Ca lxi//strās suas.
vidit de abszz te que p̄parasti exper// 61
tantibz te. Sancti sui ut īmūdi
ūnes nos. et q̄si pānus mēstruate
vniuersē iustitie nostre. Ca. lxii 65
Ecce eo q vocaui et nō respōdisti
michi. locutus sū et nō audistis et fa//
cebatis malū ī oculis meis et q̄ no//
luī elegistis. Propt hoc hec dicit dūs dēs
Ecce seruī mei comedēt et vos esu//
rietis. Ecce seruī mei bibēt et vos
sitietis. Ecce seruī mei letabūt et
vos cōfundemini. Ecce seruī mei
laudabūt pre exultatiōe cordis. et vos

Isa

clamabitis pre dolore cordis et pre tri-
cione spiritus ululabitis. et dimitte-
tis nomen vestrum in iuramentum electis
meis. Et interficiet te dus deus. et
servos suos vocabit nomine alio. Qui
qui benedictus e super terram benedicet in deo
amen. Quiex centum annorum morietur.
et pecor centum annorum maledictus erit.

Ad quem respicia Capitulo lxvi.

56 misi ad pauperem et contrito spiritu et
tremente sermones meos.

Hyeremias.

Sequunt quinta notabilia sumpta ex libro Hyeremie reliquo Prophetis. Ca. i

Ab aquilone pandetur omne malum super omnes habitatores terre. Ca. iv

Arguet te malicia tua et aversio tua increpabit te. Scito et vide quia malum est et amarum reliquisse dominum deum tuum. et non est timor meus apud te dicit dominus deus exercituum.

Vulgo dicitur. Si dimiserit Ca. iii
vir uxorem suam et recedens ab eo duxerit virum alterum numquid reveretur ad eam ultra. Numquid non polluta erit et contaminata mulier illa. Tu autem fornicata es cum amatoribus multis. tamen revertere ad me dicit dominus et ego suscipiam te. Ca. iii.

Usque morabitur in te cogitationes

Jere

noxie. ¶ Stulti populus meus me
nō cognouit. filij īsipientes sūt et ve
cordes. ¶ Sapientes sūt vt faciāt ma
la. bene autē facere nescierūt. Ca vi.

Extendā manū meā sup habitato
res terre dicit dūs. ¶ A minore qui
pe vsq ad maiorē oēs auaritie studet
et a pphēta vsq ad sacerdotē cūcti
fecerūt dolū. Capitulū vii.

Milius ī celo cognouit tēp suū.
turtur et hirūdo et ciconia custodie
rūt tempp adueūt suū. Populus aūt
meus nō cognouit iudiciū dūi.

Custodiat vnusquisq se a proximo suo Ca. vi
et ī oī frē suo nō habeat
fiduciā. qr oīs frater supplantans
supplātabit. et oīs amicus fraudulēt

numb.

redet. Et vir fratrē suū decipiebat.
et veritatē nō loquebat. Docuerūt eū
linguā suā loq̄ mēdacīū. vt iniq̄ ag̃e
rēt laborauerūt. Sagitta vulne
rans lingua eōr dolū locuta ē. In
ore suo pacē cū amico suo loq̄bat. et
occulte ponēt ei insidias. Nūquid
super his nō visitabo dicit dūs. aut
tē gēte huiuscemodi nō vindicabit aīa
mea. Audite mulieres verbū dni
et assumat aures vēe sermōes oris
eius. et docete filias vēas lamentū et
vnaq̄q; proximā suā planctū. qr
ascēdit mors p fenestras nrās. ingres
sa ē domos nrās. disperere paulos
deforis. iuuenes de plateis. Hec
dicit dūs. Nō gloriet sapiēs in sapīa

Jhere

sua. et nō gloriet̄ fortis ī fortitudīe
sua. et nō gloriet̄ divites ī divitiis suis.
sed ī hoc gloriet̄ q̄ gloriat̄. scire et no
sce me. qr ego sū dnūs q̄ facio miāz.
et iudiciū et iustitiā ī t'ra. Tax
Hec ei placēt iū aut dnūs nō est
similis tui dnē magnus es tu et mag
nū nōm tuū ī fortitudīe. Quis nō
timebit te rex gētiū. Tuū ē ei dec.
Int' cūctos sapiētes gentiū et ī vni
uersis regnis eor nullus ē similis tui.
parit' ī sapiētes et fatui probabūt.
Scio dnē qr nō ē hoīs via ei. nec
vir ē vt ābulet et dirigat gressus
Quid ē q̄ Capi. xi. suos.
dilect̄ med ī domo mea fecit scelera
multa. Nūqd carnes sce auferēt
a te malicias tuas ī q̄bz glata es.

mas.

Iustus qdē tu es dnē si Ca. xij.
disputē tecū. veruntamē iusta loquar
ad te. Quare via ipioz prospera
tur. bene ē oūes qi prevaricant et iniq
agūt. Plantasti eos et radicem
miserūt. profiterūt et fecerūt fruc
tū. Prope es tu oi eoz et longe
a renibz eorū. Pastores multi
demolisti sūt vineā meā. conculca
verūt partē meā. Dederūt por
tionē meā desiderabilē i desertū
solitudinis posuerūt eā i discipa

Si mutare Ca xiij. Tionē
potest ethiops pellē suā. aut pard
varietates suas. et vos potestis bū
facere cū didicerūtis malū. Ca.
Ecce dicit dns. Maledictus xiij.
homo q fidit i hoīe et pōit carnē

Jexe

brachiū suū. et a dnō recedit cor eius.
Erit ei qsi mirice ī deserto. et nō
videbit eū cū venerit bonū sed ha-
bitabit ī siccitate ī deserto ī terra
salsugīs et ī habitabilī. Benedic-
tus vir q̄ qfidit ī dnō et erit dnus
fiducia eius. et erit qsi lignū quod
trās plantat sup aquas qd ad hu-
morē mittit radices suas. et nō
timebit cū venerit estus. Et erit folium
eius viride. et ī tēpore siccitatis nō
erit solicitū. nec aliquē de-
sinet facere fructū. Pravum
ē cor hoīs et īscrutabile. Quis
cognoscet illud. Ego dnus scrutans
cor et. et probās renes. q̄ do unicui-
que iuxta viā suā. et iuxta fruc-
tū adinūtionū suarū. Quē

Myas

oēs q̃ te derelinquunt ꝓfūdent. re
cedētes a te ī terra scribēt: q̃m de
reliquerūt venā aq̃ū viuētiū dñz. xvii

Ve q̃ edificat domū suā ī iusti
tia et cenacula sua nō ī iudicio.
proximū suū oppimet frustra et
mercedē nō reddet ei. Ca. xxii

Ve pastoribz q̃ dispdūt et dila
cerant gregē pascue mee dicit dñs
Ideo hec dicit dñs deus israel ad pasto
res q̃ pascūt populū meū. Vos
dispsistis gregē meū et eiecistis eos
et nō visitastis eos. Ecce ego visita
bo sup vos malitiā studiorz vestrorz
ait dñs. Numquid sum deus e vicō
ego sū dicit dñs. et nō deus de longe.
Si occultabit vir ī abscōditis.
et ego nō inuisibo eū dicit dñs.

Jere.

Numquid nõ celũ et terã ego implebo
Qui quæritis Ca. xxiii. aut dñe
me i toto corde vestro inuenior a vob.
aut dñs. Ego sũ iudex et testis
Castigabo te Ca. xxx. dicit dñs.
i iudicio vt nõ tibi videaris innocens
Domine deus ecce tu fecisti celũ et terã. 32.
in fortitudine tua magna. et i brachio
tuo extẽto. Nõ erit t difficile õne
ybi q facis misericordiã i milibz. et
reddes iniqtatẽ patrũ i sinũ filiorũ
eorũ post eos. Fortissime magne et
potens. Omis exercituũ nomẽ
tuũ. magnus i ccilio et i ꝓphẽsibus
i cogitatu. cui oculi apti sũt super
oẽs vias filiorũ adã vt reddas vnu
cuiq secũdũ vias suas et hũ fructũ
ad inuentionũ eius Capitulo. xlviii
Maledictus hõ q fac opus dñi fraudulẽt.

nnas.

Ex lamētationib ieremie. Exeuoz. m.

Misericordie dni qr nō sumus ꝗsumpti
qr nō defecerūt miserationes eius. . .

Bonus est dnūs sperantib in eū. anie
que exerunt illū. Bonū est prestola
ri cū silentio salutare dni. Bo
num est viro cū portauerit iugū ab
adolescētia sua. Sedebit solita
rius et tacebit qr leuauit se supse.

Scrutemur vias nostras et qra
mus et reuertamur ad dnm. Leuemus corda
nostra cū manib ad dnm in celios.

Oculus meus de predatus est anīa
mea i cunctis filiabz vrbis mee.

Quomodo obscuratū. Trēoz. m.
est aurū. mutatus est color optimus. dis
persi sūt lapides sanctuarij i capite
omn platearū. filii sion inclti et a
micti auro puro. quomō reputati

Hexe

sūt ī vase testea op9 manū fromū. Qui vescebāt voluptuose āte
xiexūt ī bus. q̄ uuteiebant ī cro
ceis āplexati sūt stercora.

myaß

Ad romanos.

Sequuntur puncta vel auctoritates supta ex epistolis pauli. Et primo ex epistola. Ad romanos. Ca. primo

Graecis ac barbaris sapientibus et insipientibus debitor sum. Non enim erubesco euangelium. Virtus enim dei est in salutem omni credenti. Iudeo primum et greco. Iustitia enim in eo revelatur ex fide in fidem sicut scriptum est. Iustus autem ex fide vivit. Revelatur enim ira dei de celo super omnem impietatem et iniustitiam hominum eorum qui veritatem dei in iniustitia detinent. quia quod notum est dei manifestum est in illis. Deus enim illis manifestavit. Invisibilia enim ipsius a creatura mundi per ea quae facta sunt intellecta conspiciuntur: sempiterna quoque eius virtus et divinitas: ita

ut sint inexcusabiles. Quia cū cognouisset deū nō sicut deū glorificauerūt aut gratias egerūt. sed euanuerūt i cogitationibus suis: et obscuratū e insipiēs cor eorū. Dicētes ei se esse sapientes stulti facti sūt. et mutauerūt gloriā incorruptibilis dei i similitudinē imaginis corruptibilis hoīis: et volucrū et quadrupedū et serpentū. Propter quod tradidit illos deus i desideria cordis eorū in immūditiā. ut cōtumelijs afficiāt corpora sua i semetipsis. qui commutauerūt veritatē dei i mēdacū: et coluerūt et seruierūt creature potius quā creatori. qui est bēdictus i

Propter Ca. vi. Secula amē.

quod inexcusabilis es o homo omnis q

manob.

mdicas. In quo enim mdicas alterum te ipsum cōdēnas. Eadē enim agis que mdicas. Simul enim qui mdicium dei secūdū veritatē in eos q̄ talia agūt. Existimas hoc aūt o ho q̄ mdicas eos q̄ talia agūt et facis ea. qr tu effugies mdicium dei. An dimitis bonitatis eius et patiētie et longanimitatis ignorās qm benignitas dei ad penitētiā te adducit. Secūdū aūt duritiā tuā et impenitēs cor thesaurizas tibi irā in die ire et revelationis mdicij dei. q̄ reddet vnicuiq; secūdū opera eius. His quidē q̄ secūdū patiētiā boni operis gloriā et honorē et incorruptionē q̄rentibus vitā eternā. His autē q̄ sūt ex cōtentione et q̄ nō acquiescūt veritati:

redūt aūt ĩ ꝓtam: tra et ĩdignatio
tribulatio et ãgustia ĩ ōnē aiaz hoīs
operantis malū. indei primū et ꝓ gre||
ci. Gla aūt et honor et pax ōmi ope
rãti bonū. indeo primū et greco. Non
est ē acceptio pſonarz apud deū. Q̃
cunqz ēi ſine lege peccauerūt. ſine
lege peribūt. et q̃cūqz ĩ lege peccaue
rūt. per legē iudicabūt. Non enī
auditores legis iuſti ſūt apud deū.
ſed factores legis iuſtificabūt. Cū
enī gentes que legē nō habēt natu||
ralit' ea q̃ legis ſūt faciūt eiuſmodi
legē nō habētes ipſi ſibi ſūt lex. q̃
oſtendūt opus legis ſcriptū ĩ cordib'
ſuis: teſtimoniū reddente illi cōſci||
tia ipſoz. et ĩter ſe mutuē cogitationū
accuſantiū aut ~~eā~~ etiā defendētiū:

manos.

ī die cū iudicabit deus occulta hom̄
secūdū euāgeliū meū p ihesū xp̄z.
Ecce autē tu iudeus cognominaris et
requiescis ī lege et gloriaris ī deo et
nosti voluntatē eius et phas discernis in
structus p legē. confidis te ipsū ēe
ducē cecorū. lumē eorū q̄ ī tenebris
sūt. eruditorē ī sipiētū. magistrū
ī fantū. habentē formā scīētie et ve
ritatis ī lege: Qui ergo alīū doces teīpz
nō doces.? Qui predicas nō furandū furaris. q̄ dicis nō mechandū me
charis. Qui abominaris idola: sa
crilegū facis. Qui ī lege glaris:
p p̄uaricatiōēz legis. deū ī honoras.
Idcirco ei dei p vos blasphemat ī ī
gentes. sicut scriptū ē. Circūcisio

q̃dē pdest si legē observes. si autē p̃
uaricator legis fuis: circūcisio tua p̃
putū facta ē. Si igit̃ preputū iusti
cias legis custodiat: nōne preputū
illius i circūcisiōē reputabit̃? et
iudicabit id quod ex natura ē p̃putū
legē ꝗ summās te: q̃ p̃ litterā et circū
cisiōē p̃uaricator es legis. Nō enī
q̃ in manifesto iudeus est. neq; q̃ i ma
nifesto in carne ē circūcisio: sed q̃
i abscondito iudeus ē et circūcisio cordis
i spū nō littera. cui laus nō ex hōib;
sed ex deo est. Capitulo .3.

Non ē distinctio. Omes enī peccauē
runt et egēt gl'a dei. Cap. 4. Sup illo
Credidit abrahā deo et reputatū est
illi ad iustitiā.

Ovum⁹ ei qꝛ reputata ē fides abra
he ad iustitiā. Cuō ergo reputata
ē. ī circūcisione ā ī ꝓpucio. Nō ī circū
cisiōe sed ī ꝓpucio. et signū accepit circ
cūcisionis signaculū iustitie fidei q ē in
ꝓpucio. vt sit pr omīm credētiū ꝑ ꝓpu
tiū vt reputet⁹ et illis ad iustitiā. Et
sit pr circūcisionis: nō his tantū q sūt
ex circūcisiōe. sed et his q sectant⁹ vestī
gia fidei q ē ī ꝓpucio patris nr
abrahe. Nō ei ꝑ legē ꝓmissio abra
he aut semini eius vt heres esset mūdi.
sed ꝑ iustitiā fidei. Si. Nō ē aut scp
tū tm ꝓpt ipz qꝛ reputatū ē illi ad
iustitiā: sz et propt nos q̄bz reputa
bit credentibz ī eū q suscitauit ihsū

xpz dñz nrz a mortuis. q̃ traditus
ē ppter delicta nra et resurrexit ppter
iustificationem nram. Ca. v.
Gloriamur in tribulationibus. scientes
q tribulatio patientiam operat. patientia
autem probationem. probatio vero spem.
Spes autem non confundit. quia caritas
dei diffusa ē in cordibus nris. per spi-
ritum sanctum q datus ē nobis. Si
unus delicto multi mortui sunt:
multo magis gratia dei et donum
in gratia unius hominis iesu xpi
in plures abundauit. Sicut ē
per inobedientiam unius hominis peccatores ēsti-
tuti sunt multi: ita per unius obedientiam
iusti cōstituēt multi. Ca vi.
Nolo ignoratis fratres. quia quicq

Q. baptisati sumus in xpo ihesu in
morte ipsius baptisati sumus. Consepul
ti enim cum illo per baptismum in mortem. ut
quo xpus surrexit a mortuis per gloriam
patris. ita et nos in nouitate uite ambu
lemus. Si enim complantati facti sumus
similitudini mortis eius: simul et
resurrectionis erimus. Hoc scientes
quia uetus homo noster simul crucifixus
est ut destruatur corpus peccati. ut ultra
non seruiamus peccato. Qui enim mor
tuus est. iustificatus est a peccato. Si
autem mortui sumus cum cristo credimus
quia simul etiam uiuemus cum xpo: sci
entes quia xpus resurgens ex mortuis
iam non moritur: mors illi ultra non
dominabitur. Quod enim mortuus est peccato.

mortuus ē semel. qd autē vnus
vnus deo. Ita et vos existimate vos
mortuos hdē ē pēo. vnēes autē deo
ī xpo ihesu. Non ergo regnet peccatū
ī vestro mortali corpore. vt obediat
cōcupiscētiis eius. Sed neq exibeatis
mēbra vrā arma iniqtatis peccato: sz
exibēte vos deo tanq ex mortuis vi
uentes. et mēbra vrā arma iustitie
deo. An nescitis qm cui exibetis vos
seruos ad obediēdū. seruī estis eius
cui obedi tis. sive peccati ad mortē
sive obedientie ad iustitiā. Gratias
autē exhibuistis mēbra vrā seruire
immundie et iniqtati ad iniqtatē
ita nūc exibete mēbra vrā
seruire iustitie ī sanctificatiōez. Stipendia enim peccati mors. gra aut

manos.

Sed gratia dei vita eterna ī xpo ihesu dnō nrō.
Ego ei qui nō habitat ¶ Ca vij
in me hō ē ī carne mea bonū. Nam
velle adiacet mihi. ppterea aūt bonū nō
invenio. Nō ei quod volo bonū hō facio:
sz quod nolo malū hō ago. Si autē qd
nolo illud facio. iā nō ego operor il
lud. sz qd habitat ī me peccatū.
Invenio igitur legē volenti mihi facere
bonū. qm mihi malū adiacet. Con
delector enī legi dei secūdū interiorē
hoīem. Video autē aliā legē ī mēbris
meis repugnātē legi mētis mee
et captivātē me ī lege peccati q̄ ē ī
mēbris meis. Infelix ego hō. quis
me liberabit de corpore mortis hu
ius. Gratia dei: p ihesū xpm dnm
nrm ¶ Igitur ego ipse mente servio

legi dei. carne autē legi peccati.

Nihil ergo nūc dāmnatio Ca. viij.
mīs ē his q̄ sūt ī cristo ihesu q̄ nō
secūdū carnē ābulāt. Qui enī
secūdū carnē sūt. q̄ carnis sūt sapi
unt q̄ vero sp̄ spiritū sūt: q̄ sūt sp̄
sentūt. Nā prudentia carnis
mors ē. prudētia aūt spiritus vita
et pax. Quōm sapiētia carnis
inimica ē deo. legi eī dei nō est
subiecta: nec eī potest. Qui aūt
ī carne sūt. deo placere nō possūt.
Vos aūt ī carne nō estis sed ī spū.
si tamē spiritus dei habitat ī vob̄.
Si q̄s āt spiritū dei nō habet: hic
nō ē eius. Si autē xp̄s ī vobis ē
corpus q̄dē mortuū ē ꝓp̄ peccatū.
spiritus vero vivit ꝓp̄ iustitiā.

quod si spiritu eius q̃ suscitauit iesu
a mortuis habitat in vobis. viuifi-
cabit et mortalia corpora vra: propter
habitantem spiritum eius in vobis. Ergo
fratres debitores sumus. non carni vt
secundum carnem viuamus. Si enim secundum
carnem vixeritis mouemini. Si
autem spiritu facta carnis mortifi-
caueritis viuetis. Quicumque enim
spiritu dei agunt: hi sunt filij dei.
Non enim accepistis spiritum seruitu-
tis iterum in timore. sed accepistis spi-
ritum adoptionis filiorum quo clama-
mus abba pater. Ipse enim spiritus testimo-
nium reddit spiritui nro. quod sumus
filij dei. Si autem filij et heredes.
heredes quidem dei. coheredes autem
xpi: si tamen compatimur vt et glori-

firem̄. ¶ Æstimo enī q̄ nō sunt cōdig
ne passiones huius tēporis ad fu
turā glorīā q̄ revelabit̄ ī nobis.
¶ Scimus autē q̄m diligētibz deū
oīa cooperāt̄ ī bonū: his q̄ secūdū
ꝓpositū vocati sūt sancti. Quā quos
pressiuit et predestinauit cōformes
fieri imagīnis filij sui vt sit ipe
primogenit̄ ī multis fratribz. Q
nos aūt ꝑdestinauit hos et voca
uit. et quos vocauit hos et iusti
ficauit. quos autē iustificauit.
illos et magnificauit. Quid
ergo dicem̄ ad hec. Si de⁹ pro
nobis q̄ contra nos. Qui etiā ꝓpo
filio suo nō pepcit sed pro nobis
oībz tradidit illū. Quō nō etiā
cū illo oīa nobis donauit. Quis

accusabit ad uis electos dei. Deus q
iustificat. Quis e q condenet. Xpus
qui mortuus e q imo q et resur
rexit. q e ad dexteram dei. q etiam in
pellet pro nobis. Quis ergo nos
separabit a charitate xpi. Tribu
latio an angustia / an fames / an nu
ditas / an periculum / an persecutio / an
gladius. Sicut scriptum e. Quia
propter te mortificamur tota die. estima
ti sumus sicut oues occisiones. Sed
in his omnibus superamus propter eum q
dilexit nos. Certus sum enim. quia neque
mors neque vita neque angeli neque prin
cipatus neque virtutes neque instantia neque
futura neque fortitudo neque altitu
do neque profundum neque creatura alia
poterit nos separare a charitate

dei. qui est xpus dnus noster. Ca. 9.

Optabam ego ipse anathema esse a
christo pro fratribus meis qui sunt cognati mei
secundum carnem qui sunt israhelite etc.

Non et omnes qui ex israel hi sunt
israelite. neque qui semen sunt abrahe
omnes filii. Sed in isaac vocabitur tibi
semen id est non qui filii carnis hi filii
dei. sed qui filii sunt promissionis estimantur
in semine. etc. Non volentis neque
currentis sed miserentis est dei. Cui
vult miserebitur. et quem vult indurat.

Tu ho tu qui es qui respondeas deo.
Nequid dicit figmentum ei qui se finxit.
Quid me fecisti sic. An non habet
potestatem figulus luti. ex eadem massa
facere. aliud quidem vas in honorem. alit.

vero ī cōtumeliā. Qd si deus volēs
ostendere irā et notā facere potestā
suā sustinuit ī multa patiētia vasa
ire apta ī interitū vt ondexet diuitias
glorie sue ī vasa misē q̄ parauit ī gla.
Quos et vocauit nō solū ex iudeis
sed et ex gētibz. Ca. x. De pto iudeorz.
Fratres voluntas qdē cordis mei
et obsecratio ad deū fit p̄ vob' illis in
salutē. Testimoniū ei pbeo de illis
q̄ emulationēz qdē dei hūt sz nō sec'm
scīā. Ignorātes ei iustitiā dei. et suā q̄rētes
statuere iustitiē dei nō sūt subiecti.
Finis aūt legis xp̄s ad iustitiā oī credē
ti. Corde ei credit' ad iustitiā. ore
aūt ofessio fit ad salutē. Dicit ei scrip
tura. Omis ei q̄ credit ī illū nō ofūdet'.

Nō et ē distinctio inter dei et greci. Nā idē dñs oīz diues ī oēs q̄ invocāt illū. Omnis enīm q̄cūq̄ invocauerit nō dñi salu[s] erit. Non plus altū sapere quā oportet sed time. Si enīm deus naturalibz ramis nō pepercit ne forte nec tibi parcat. Vide ergo bonitatē et seuēritatē dei. In eos q̄dē q̄ ceciderūt seuēritatē. in te āt bonitatē dei si permāseris ī bōitate. Alioquīn et tu excideris. Sed et illi si nō permāserit ī incredulitate īserēt. Potēs enīm ē deus iterū īserere illos. Nā et si tu ex naturali excisus es oleastro et cōtra naturā īsertus es ī bonā oliuā: q̄to magis hi secūdū nātū īserētur sue oliue.

De casu iudeorum paulus ad romanos

Nolo enīm vos ignorare fratres misterium hoc ut nō sitis vobis ipsis sapientes: q̄ ceciditab ex parte ē q̄ēgū ī israel donec ple

multudo gentiũ ĩtrarent et sic oĩs israel salvus erũt fierẽt. ¶ Sicut enim aliqũ et vos nõ credidistis deo nũc aũt misericordiã consecuti estis. Ppter incredulitatẽ illorũ ita et isti nũc nõ crediderũt vt vestrã misericordiã vt et ipi misericordiã consequãt. Conclusit enim deus oia in incredulitate vt omnẽ miserearur. O altitudo diuitiarũ sapiẽtie et scientie dei q̃ incõprehensibilia sũt iudicia eius et inuestigabiles vie eius. Quis enim cognouit sensũ dñi aut q̃s consiliarius eius fuit? Aut q̃s prior dedit illi et retribuet ei? Quia ex ipso et p ipsũ et in ipso sũt oia. ipi gia in secla amen.

Obsecro itaq; vos fres ¶ Ca xij. p misericordiã dei vt exhibeatis corpora vra hostiã viuẽtẽ sanctã deo placẽtẽ. Rationabile obsequiũ vestrũ. Et nolite conformari

nari hunc sclo sed reformamini in nouitate sensus vri vt probetis q̃ sit voluntas dei bona et bn̄placens et pfecta. Quo ei p̃ grãz q̃ data est mihi omnibus q̃ sunt inter vos nõ plus sapere q̃ oportet sapere. sed sapere ad sobrietatem et vnicuq̃ sicut deus diuisit mensuram fidei. Sicut enim in vno corpore multa membra habemus nõ autem omnia membra actum habent. ita multi vnum corpus sumus in xpo. singuli autem alter alterius membra. habentes donationes secundũ gratiam q̃ data est nobis differentes. Sive prophetiam secundũ rationem fidei. sive ministerium in ministrando. Sive q̃ docet in doctrina. Qui exortat in exortando. Qui tribuit in simplicitate. Qui preest in solicitudine. Qui miseret in hylaritate. Dilectio sine simulatione. Odientes malũ adherentes bono. Charitate fraternitatis inuicẽ diligentes. honore

ĩnicē ꝓnuntiēs. Solicitudine nō pi
gri. Spiritu feruentes dno seruiētes
Spe gaudentes. ī tribulatione pa
cientes. orōni īstātes. necessitatibz
scōrū cōicātes. hospitalitatē sectātes
Benedicite persequentibz vos. Benedicite
et nolite maledicere. Gaudete cū
gaudētibz. Et flete cū flentibz. Id
ipm ĩnicē sētientes. Nō alta sapiē
tes sed humilibz ꝗsentiētes. Nolite ēe
prudentes apud vosmetipos. Nulli
malū ꝑ malo reddentes. Prouide
tes bona nō tm coram deo sed ēi coram om
nibz hoībz. Si fieri potest qd ex vob
ē cū omnibz pacē habētes. Nō vosmet
ipos defendētes karissimi. sed date locū
ire. Scriptū ē enim. Mihi vindicta
et ego retribuā dicit dnus. Ged si
esurierit inimicus tuus ciba illum. Si

Ad xo

sunt potū da illi. Hoc ei facies carbo
nes ignis ggeres sup caput ei. Noli
vinci a malo sed vince in bono malū.

Omnis aīa ptatibz. Ca xbm.
sublimioribz subdita sit. Non est enim pote
stas nisi a deo. Que aūt sūt a deo
ordinata sūt. Itaq. Qui resistit
potestati dei ordinationi resistit. Qui
autē resistūt ipsi sibi dāpnationē
acquirūt. Nā principes non sūt timori
boni opis sed mali. Vis aūt
non timere ptatē? Bonū fac et
habebis laudē ex illa. Dei enim minis
ter est tibi in bonū. Si aūt malū fece
ris time. Non enim sine causa gladium
portat. Nemini quidq; debeatis
nisi ut invicē diligatis. Qui enim
diligit proximū legē implevit.
Nā non adulterabis. non occides.

manos.

nō furaberis. nō falsū testimoniū
dices. nō cōcupisces. et si quod ē
aliud mādatū ī hoc vbo īstauratur.
Diliges ꝓximū sicut te ipsū.
Dilectio ꝓximi nō malū opat.
Plēitudo ergo legis ē dilectio. Nox
precessit diēs aūt appropiquit
abiciamus ergo opa tēbrarū et īdu
amur arma lucis. sic vt ī die honeste
hābulemus. Non ī cōmessationibus et
ebrietatibus nō ī cubilibus et īpudicitiis
nō ī cōtentione emulatiōe. sed īdu
mini dni ihesu. et carnis curā
ne feceritis ī desideriis. Ca xiij.
Sed q̄ manducat. nō mānducātē
nō spernat. et q̄ nō mānducat mā
ducantē nō iudicet. Tu quis es q̄
iudicas alienū seruū. dni suo stat
aut cadat. Nemo nr̄z sibi

vivit et nemo sibi mori. Sive ei
vivimus sive dño vivimus sive morimur
dño morimur. Sive ergo vivimus sive
morimur dñi sumus. In hoc ei xps mor//
tuus e et resurrexit vt et viorum et mor//
tuorum dñetur. Tu aut quid iudicas
fratrem tuum? Aut tu ore spernis fratrem
tuum. Omes enim stabimus ante tribunal
dei. Scriptum e enim Vivo ego dicit
dñs. qm mi flectet omne genu et omnis
lingua confitebitur deo. Itaq vnusq//q
nr pro se rone reddet deo. Non ergo
amplius invicem iudicemus sed hoc iudicate
magis. ne ponatis offendiculum fri
vel scandalum. Si enim pp cibum fra
tres contristatur iam non secundum charitatem
ambulas. Noli cibo tuo illum perdere.
pro quo xps mortuus e. Non ergo blas//

manos.

phemet² bonū nrz. Nō ē enī regnū
dei esca et potꝰ. sed iustitia et pax
et gaudiū ī spū sō. Qui enī ī hoc
seruit xpō placet deo et probatꝰ ē
hoīb. Itaq; q̄ pacis sūt sectemur. et
q̄ edificatiois sūt ī iuicē custodiā
mus. Noli propt' escā destruere
opus dei. Tu fidē habes penes
temetipz. habe coā deo. Ca xb.
Debemus autē nos firmiores ibe
illiteratos ifirmoz sustinere. et nō
nobis placere. Unusq;q; vrz prox
imo suo placeat ī bonū ad edifica
tiōez. Etenī xpōs nō sibi placuit.
Sed sicut scriptū ē. Imprope
ria ī properātiū tibi ceciderūt sup
me. Quecūq; enī scripta sūt ad nrāz
doctrinā scripta sūt. ut per pa

tiaz et g̃solatione scripturarū spē habeamus. Deus autē patiēte et solatij det vobis idipz sapere ī alterutrū secūdū ihesū xp̄z. vt vnanimes vno ore honorificetis deū et patrē dñi nr̄i ihesu xp̄i. Propt' qd suscipite invicē sicut et xp̄s suscepit vos ī honorē dei. Capitulo. xvi.

Volo vos sapientes eē ī bono et simplices ī malo. Deus autē pacis cōteret sathanā sub pedibz vr̄is velocit̄. ¶ Ex epistola p̄ma ad corinthios. ¶ Capitulo. primo.

Dexhū ei crucis perēūtibz qd stultitia ē. hijs aūt q̄ salui fiūt. ⁊ ē nobis. dei virtus ē. Scriptū ē enim. Perdā sapiētiā sapiētiū et

prudentia prudentiū reprobabo. Vbi
sapiens vbi scriba vbi ꝯquisitor hui⁹ sæli.
Nonne stultā fecit deus sapiam hui⁹
mūdi. Nā qr ī dei sapia nō cognouit
mūdus p sapiam deū. placuit deo p
stultitiā pdicationis saluos facere re-
dentes. Quī et iudei signa petūt.
et grci sapiam querūt. Nos aūt
predicamus xpm crucifixū iudeis qdē
scandalū. ~~gentibus~~ gentibus aūt stul-
titiā. ipis aūt vocatis iudeis atq;
grcis xpm dei virtutē et dei sapiam
Quia q stultū ē dei sapiētius est
hōibus. Videte enī vocationem vram fres.
quia nō multi sapiētes secūdū carnē.
nō multi potentes. nō multi nobiles.
sed q stulta sūt mūdi elegit qdeus.

vt confundat sapientes et infirma mundi
elegit deus. vt confundat fortia et ignobilia
mundi et contemptibilia elegit deus
et ea q̃ nõ sunt. vtq̃ q̃ sunt destrueret
vt nõ gloriet omis caro. in conspectu eius
Ex ipso autem vos estis in xpo ihesu.
q̃ factus est nobis sapia et iustitia et
sanctificatio et redemptio. vt quemadmodũ
scriptũ est. Qui glat. in dno gloriet.
Et ego cũ venissem. Ca. ij
ad vos fres venn nõ in sublimitate
sermonis aut sapie annuntians vobis
testimoniũ xpi. Non enim iudicauit
me scire aliquid inter vos nisi ihesũ
xpm et hunc crucifixũ. Et ego cum
noluissem multum dnm glie crucifixisse.
Sicut scriptũ est. q̃ oculus nõ
vidit nec aures audiuit. nec in cor

hoīs ascendit q̃ paxam̃ de hīs
qui dilegūt illū. Nobis aūt xeni
lauit deus p spīz suū. Spīs eī dōa
scentat. ecīā pfūda dei. Quis eī su
hōm q̃ sūt hoīs nisi spīs hoīs q̃ ī ipō
ē. Ita et q̃ dei sūt. nō cognouit nisi
spīs dei. Nos aūt nō spīm huius mūdi
accepimus. sz spīm q̃ ex deo ē. Vt sciā
mus q̃ a deo donata sūt nobis. qet
loq̃mur nō īdoctis hūānā sapiēcie vbis.
sed ī doctrina spīs. spūalibz spūa
lia cōparātes. Animalis aūt hō nō
percipit ea q̃ sūt spīs dei. Stultitia
eī ē illi et nō potest ītellegere. qz
spūaliter examinat.

Ca. iii

Qui cū fuerit ī vob zelus
et ītentio. nōne carnales estis et
secūdū hoīez ābulatis. Cū ē quis

Ego qdē sū paulī. Alius aūt. ego
apollo. nōne hoīes estis. ¶ Neq;
q̄ plantat ē aliquid neque q̄ rigat
sed qui ī cremētū dat deus. ¶ Qui
quisq; propriā mercedē accipiet sū
sūm laborē. ¶ Fūdamētū aliud nō
potest ponere p̄t̄ter id qd̄ positū ē
xp̄s ih̄s. ¶ Nescitis qr tēplū dei
estis et sp̄s dei habitat ī vobis.
Si quis autē tēplū dei violaue
rit. dispdet illū deus. Templū
enī dei sanctū ē q̄ estis vos. Nemo
se seductat. Si quis videt̄ ī hoc
sapiēs ēe ī hoc seculo stult̄ fiat
vt sit sapiēs. Sapia enī hui
ūdi stultitia ē apud deū. Scr
ptū ē enī. Cōprehendā sapiētes
in astutia eōr. Et iterū. Dīnō

Pma.

nt cogitationes sapiētū qui vane
sūt. Ca mij

Mihi aūt pro minimo ē vt a
vobis iudicer aut ab humano die. Ne
q; meipz iudico. Nihil ēt mihi
sū sed nō ī hoc iustificat sū. Qui
aūt iudicat me dūs ē. Itaq; nolite
ante tēp iudicare quoadusq; veniat
dūs q; et illuminabit abscōdita tē
brarū et manifestabit cōsilia cordiū
et tūc laus erit vnicuiq; a deo.

Quid habes qd nō accepisti: si
autē accepisti quid gloriaris q̄si nō
acceperis. Iuto q; deus nos apos
tolos nouissimos ostēdit tāq; morti
destinatos. q; spectaculū facti sumus
mūdo. et ānelis et hōibz. Nos stulti
pr̄ xp̄o. vos autē prudētes ī xpo.

Nos infirmi · vos aũt fortes. Vos
nobiles · nos aũt ignobiles. Usq
q hanc horã et esurimus et sitimus
et nudi sumus · et laboramus opãtes
manibus nris · Maledicimur et bẽ
dicimus. Persecutionẽ patimur et sustine
mus. Blasphemamur et obsecra
mus. Tanq̃ purgamẽta hui⁹ mũdi
facti sumus oĩũ peripsima usq ad hnc.
Nõ vt confundã vos hæc scribo. sed vt
filios meos charissimos moneo. et
Rogo ergo vos. Imitatores
mei estote. sicut et ego xpi. Cã
quã nõ venturus sim ad vos. sic inflati
sũt quidã. Veniã autẽ ad vos
cito si dñs voluerit et cognoscã nõ
sermonẽ eorũ q̃ inflati sũt sed virtu
tẽ. Nõ enim in sermone est regnũ dei

pna.

sed ī. vtute. Quid vultis ī virga
veniā ad vos aut ī charitate et spū
omnino Ca. v. Fornicatio
audit' ī vos fornicatio et talis fornica
tio q̃lis nec ī gentes. ita vt vxorē
patris sui aliquis habeat. Et vos ī
flati estis. et nō magis luctū habu
istis vt tollat' de medio vestri q̃ hoc op
fecit. Ego quidē absens corpore. p̃sens
tamē spū iā iudicauī. vt p̃sens eū
q̃ sic ~~opus~~ opat' ī nōe dñi nr̄i ihe
su xpi. cōgregatis vobis et meo spi
ritu cū vtute dñi nr̄i ihu tradere hui
modi hoiēs sathane ī interitū carnis
vt spīs salu' sit ī die dñi nr̄i ihu xpi.
Nō ē bona gl̄atio vra. Nescitis q̃
modicū fermentū totā massā cor
rumpit. Expurgate vet' fermētū
vt sitis noua aspsio sicut estis azimi.

Et ē pascha nostrū īmolat⁹ ē xp̄s.
Itaq; epulemur. nō ī fermēto vetere. neq; ī fermēto malicie et nequitie. sed ī azimis sinceritatis et veritatis. Cōscribo vobis q̄ fornicatores aut auari aut idolis seruiēs aut maledicus aut ebriosus aut rapax: cū hiusmōi nec cibū

Nescitis q̄m Ca vi. sumere.
angelos iudicabimus? q̄to magis secularia? Secularia igit⁹ iudicia si habueritis. qui contemptibiles q̄ sūt ī ecclesia illos cōstituite ad iudicandū. Ad iūdē dē iniuria deliquū ē in vobis. q̄ iudicia habetis inter vos. Quare nō magis iniuriā accipitis? Quare nō magis fraudē patimini? Sed vos iniuriā facitis. et hoc fratres. An nescitis

quia nisi regnū dei nō possidebūt
Nolite errare. neq; fornicarij neq;
idolis seruientes. neq; adulteri. neq;
molles. neq; masculorū concubitores.
neq; fures. neq; auari. neq; ebriosi.
neq; maledici. neq; rapaces regnū
dei possidebūt. ¶ Esca ventri et
venter escis. deus aūt et hūc et hās
destruet. ¶ Nescitis q̄z membra
corpora vra. mēbra sūt xpi. Tollēs
ergo mēbra xpi. facā mēbra mere
tricis. Absit. An nescitis q̄z qui ad
heret meretrici vnū corp̄ efficit.
Erūt ēnim duo i carne vna. Qui
aūt adheret dno vnus spūs ē. Fugite
fornicationē. Omne ēt pēcā q̄d cūq;
fecerit hō extra corp̄ ē. Qui aūt fornicat
i corpus suū peccat. An nescitis

qui membra vra templu e spsi sa qi
vobis e. que habetis a deo. et no
estis vri. Empti en estis pro mag
no ~~gloriamate~~ gloriificate et portate
deu in corpore vro. Capi vii.

Bonu e hoi mulieri no tangere
propter fornicationem aut vnusquisq;
suam vxorem habeat. et vnaqque suam
vrm habeat. Vxori vir debitu
reddat. similit autem et vxor vro.
Non aut oes vos homines esse sicut
meipsum. Sed vnusquisq; proprium
donum habet ex deo. Alius quidem sic
alius vero sic. Dico autem non nup
tis et viduis. bonum est illis si sic p
maserit sicut et ego. Quod si non
se continet. nubat. Melius e enim

mebere quā vn. Unūquēq; sicut
vocauit deus ita ambulet. Unus-
quisq; ī qua vocatiōe vocat⁹ ē ī ea
permaneat. De virgīnibz autē
p̄ceptū nō habeo ds̄ū autē do.
Hoc itaq; duo ſrēs. Tēp⁹ breue
est. Reliquū ē vt et q̄ habēt ~~uxores~~
uxores tāq; nō habentes sint. Et
q̄ flent tāq; nō flentes. et q̄ gaudēt
tanq; nō gaudentes. et q̄ emūt tāq;
nō possidentes. et q̄ vtunt⁹ hoc mūdo
tanq; nō vtāt⁹ p̄teriit enī figura hui⁹
mūdi. Volo ūt vos sine sollicitudīe
ē. Qui sine vxore ē. solicit⁹ ē q̄
dni sūt. quō placeat deo. Qui aut
cū vxore ē sollicit⁹ ē q̄ sūt mūdi.
quō placeat vxori et diuisus est.

Scientia inflat. charitas vero edifi-
cat. Si qs autē se estimat scire aliq̄d
mūdū cognouit quēadmodū oportebat
eū scire. Si qs āt diligit deū. hic
cognitus est ab eo. Peccantes in fres et
percutientes conscientias eorū infirmas in ipsos
peccatis. Factus sū infirmus infirmis
vt infirmos lucrifacerē. Omnia oīb;
factus sū. vt oēs facerē salvos. Ca 9.
Nonne sum liber. nōne sum apostolus. nōne
oēs quidē cursū: ꝗ vnus accipit bra-
biū. Sic cursite vt cōprehēdatis.
Qui aūt in agone cōtendit ab oīb; se
abstinet et illi quidē vt corruptibilē
coronā accipiāt. nos aūt incorruptā.
Ego igitur sic curro nō qsi in incertū.
sic pugno nō qsi aerē verberās. sed
castigo corpus meū. et in seruitutē

prima

redigo. ne forte cū alios predicauerim
ipse reprobus efficiar. Cap. X

Nolo vos ignorare fratres quōm patres
nostri omnes sub nube fuerūt. et omnes ma
transierūt. et omnes in moyse baptizati
sūt in nube et mari. Et omnes eādem
escam spiritalem manducauerunt. et omnes
eundem potum spiritalem biberūt. Bibe
bant autem de spiritali sequente eos petra.
Petra autem erat xpus. Sed non in pluribus
eorum bonplacitum est deo. Nam prostrati
sūt in deserto. Hec autem in figura facta
sūt nostri. ut non simus concupiscentes ma
lorum sicut et illi concupierūt. Neque ydo
latre efficiamini sicut quidam ex ipsis:
quemadmodum scriptum est. Sedit populus
manducare et bibere et surrexerūt
ludere. Neque fornicamur. sicut quidam
ex ipsis fornicati sūt: et ceciderūt una

die vigintiq tria milia. Neq; tentemus
xpm sicut quidā eorū tentauerūt et
a serpentibus periere. Neq; murmu-
muraueritis sicut quidā eorū mur-
muraueruṇt et perierunt ab exterminā-
tore. Hec aūt oīa ī figura cōtige-
bāt illis. Scripta aūt sūt ad correp-
tionē nrāz ī quos fines seculorū de-
ueneruṇt. Itaq; q̄ se existimat stare
videat ne cadat. Tentatio vos nō
apprehendat nisi humana. Fidelis ā-
deus ē q̄ nō patiet vos tentari sup̄
id qd potestis. sed faciet cū tentatione
proueniū vt possitis sustinere.

¶ Vnus pānis et vnū corpus multi
sumus. omes q̄ de vno pane et de vno ca-
lice participamus. ¶ Oīa mihi licet
sed nō oīa expediūt. oīa mihi licet sz nō
oīa edificāt. Nemo qd suū ē querat

sz qd altercus. Cūe qr̄ marcello dei
manducate / michi r̄cogītes ꝓpt' qs iāz.
Qm̄ ē ira et pletudo eius. Cūe mā
ducatis sive bibitis oīa ī gla dei facite.

Dns ihs ī q̄ Ca. xi
morte tradebat accepit panē et gras
agēs fregit et dixit. Accipite et mā
ducate. Hoc ē corp meū qd pro vob
tradet. Hoc facite ī mēā memora
tiōēz. Similit et calicē postq̄ cenau
direns. Hic calix novi testamēti ī
meo sāguine. Hoc facite quociens
cūqz bibitis ī mēā memoratiōēz.
Quotcuscūqz ei mādūcabitis panē
hic et calicē bibetis. mortē dni ānū
ciabitis donec veiat. Itaqz qcūqz mā
ducaverit panē et biberit calicē dni
indigne reus erit corporis et sāguis

dñi. Probet autē seipsū hō et sic de pa-
ne illo edat et de calice bibat. Qui
enī manducat et bibit indigne iudiciū
sibi manducat et bibit nō diuidicans
corpus dñi. Ideo inter vos multi infir-
mi et imbecilles et dormiunt multi. Qd
si nos metipsos diuidicaremus nō vtique
iudicaremur. Cum iudicamur autē ab
a dño corripimur vt nō cū hoc mūdo
damnemur. Ca — — xi.

Diuisiones gratiarū sūt idē at spīs
et diuisiones ministrationū sūt idē at
dñs. Et diuisiones operationū sūt idē
vero deus qui operat omia in oibus. Unicuiq;
autē datur manifestatio spīs ad
vtilitatē. Alij qdē per spīm datur sermo
sapiētie alij at sermo scīēte secūdū
eūdē spīm. Alteri fides in eōdē spīm. alij

gratia sanitatū i vno spū. Alij operatio
virtutū. alij prophetia. alij discretio spi-
ritū. alij generā linguarū. alij interpre-
tatio sermonū. Hec autē omia operat
vnus atq; idē spūs. dividēs singulis
pro ut vult. Sicut enim corpus vnum est
et mēbra habet multa. omia autē mēbra
corporis cū sint multa. vnum tamē corpus
sunt. ita et xpūs. Etenim i vno spū omes
nos i vnum corpus baptizati sumus. sive
iudei sive gentiles. sive servi. sive li-
beri. et omes vno spū potati sumus. Ca.
Si linguis hoīz loquar. xpi
et angelorū. charitatē autē nō habeam
factus sum velut es sonans et cymbalum ti-
niens. et si habuero prophetiam. et no-
verim misteria omia et omem scientiam et
si habuero omem fidē ita ut montes

transferam: charitate aut nō habuero
nihil sum. Et si distribuero in cibos
pauperum omnes facultates meas. et si tra-
dero corpus meum ita ut ardeam. Chari-
tate aut nō habuero nihil mihi profi-
dest. Caritas patiens est. benigna est
Caritas nō emulatur. nō agit perperam.
nō inflatur. nō est ambiosa. nō quit que
sua sunt. Nō excitatur nō cogitat ma-
lum. nō gaudet super iniquitate. gaudet
autem veritati. Omia suffert. omia credit
omia sperat omia ~~[illegible]~~ sustinet. Cha-
ritas numquam excidit. Sive apphetie
euacuabuntur. sive lingue cessabunt.
sive scientia destruetur. Ex parte en
cognoscimus. et ex parte prophetamus.
Cum autem venerit qd pfectum est.
euacuabitur q ex parte est. Cum esset

parvulus loquebar vt parvulus sapiebā
vt parvulus cogitabā vt parvulus.
Qū aūt factus sū vir. euacuauī q̄
erāt parvuli. ¶ Videmus nūc per
speculū ī enigmate tūc aūtē facie
ad faciē. Nūc cognosco ex parte
tūc āt cognoscā sicut et cognitus sū.
Nūc āt manēt fides spes charitas.
tria hec. Maior at horū est charitas

Ex ecclesia dolo Ca. xiij.

Quinquiēs vba sensu mo loqui. vt et alios
āffirmā q̄ decē milia vborū ī lingua.
¶ Fratres. nolite pueri effici sensibus.
sed malicia puruli estote. sensibus aūt
perfecti estote. ¶ Oīa honeste et se
cūdū ordinē fiant ī vobis. Ca xv.

Tradidi vobis ī primis qd et
accepi quū xp̄s mortuus est p pcis

mis secundū scripturas. et q̃ sepultus
ē et q̃ resurrexit tertia die secundū scrip-
turas. et q̃ visus ē cephe. et post-
hoc duodecim. Deinde visus ē plus q̃
quingentis fratribus simul ex q̃bus multi
manent usq̃ adhuc. q̃dam aūt dormi-
erūt. Deinde visus ē iacobo. Deinde
apostolis omibus. Nouissime aūt omī-
ū q̃q̃ abortiuo visus ē et mihi. Ego
enim sum minimus apostolorum. q̃ nō sum dignus
vocari apostolus. quia persecutus sum ecclesiam
dei. Gratia aūt dei sum id quod sum. et
gratia eius in me vacua nō fuit. sed abun-
dantius illis omibus laborauī. Nō ego
autē. sed gratia dei mecum. Sive ergo
sive illi. sic predicamus. et sic
credidistis. Si autē xpus predi-

cat. q̃ resurrexit a mortuis quō q̃dā
dicūt ī vobis. qm̃ resurrectio mor//
tuorū nō ē. Si aūt resurrectio mor//
tuorū nō ē neq; xp̃s resurrexit. Si//
quidē xp̃s nō resurrexit ināis ē pre//
dicatio nra. ināis ē fides vra. Inue//
nimur āt et falsi testes dei q̃m testi//
moniū dicimus ad'sus deū q̃ suscita//
uerit xp̃m quē nō suscitauit si mor//
tui nō resurgūt. Nā si mortui nō
resurgūt neq; xp̃s resurrexit. Q̃
si xp̃s nō resurrexit vana ē fides
vra adhuc ēt estis ī pcis vris. Ergo
et si dormierūt ī xp̃o perierūt. Si
ī hac vita tm̃ ī xp̃o sperātes sumus
miserabiliores omīb hoīb.
Nūc autē xp̃s resurrexit a mor//
tuis primitie dormiētū. Quoniā//

quia p hominem mors. et p hominem resurrectio mortuorum. Et sicut in adam omnes moriuntur ita et in xpo omnes vivificabuntur
Unus autem in suo ordine. primitie xpus.
Deinde hi qui sunt xpi qui in adventu eius crediderunt. Deinde finis. cum tradiderit regnum deo patri cum evacuaverit omnem principatum et potestatem et virtutem
Oportet autem illum regnare donec ponat omnes inimicos sub pedibus eius. Novissime autem inimica destruetur mors. et c.
Nolite seduci. Corrumpunt mores bonos colloquia prava. Sed dicit aliquis
Quomodo resurgunt mortui. Quali autem corpore venient. Insipiens tu quod seminas non vivificatur. nisi prius moriatur
Et quod seminas. Non corpus quod futurum est seminas. sed nudum granum ut

puta tertia aut aliam ceteroz.

Stella et a stella differt in claritate. Sic et resurrectio mortuoz. Seminat. at in corruptione surget in incorruptione. Seminat. in ignobilitate surget in gla. Seminat. in infirmitate surget in virtute. Seminat. corpus animale surget corpus spirituale. Si est corpus animale est et spirituale. sicut scriptum est. Factus est primus homo adam in anam viuentem. nouissimus adam in spm viuificantem. Oz non pimus quod spirituale est. sz qd' animale. deinde qd spirituale. Primus homo de terra terren. Secundus homo de celo celestis. Qualis terren tales et terreni. et qualis celestis tales et celestes. Igit sicut portauimus imaginem terren. portemus et imaginem celestis. Hoc

Qat dico fres. quia caro et sanguis
regnū dei possidere nō possūt. neq;
corruptio incorruptelā possidebit.

Ecce misteriū vob dico. Omes qdē
resurgemus sed nō omes immutabimur
In momento in ictu oculi. in nouissima
tuba. Canet enim tuba et mortui re-
surgent incorrupti. et nos immuta-
bimur. Oportet enim corruptibile hoc
induere incorruptionem. et mortale
hoc induere immortalitatem. Cum autem mor-
tale hoc induerit immortalitatem. tunc
fiet sermo qui scriptus est. Absorpta est
mors in victoria. Vbi est mors victo-
ria tua. Vbi est morsus stimulus tuus.
Stimulus autem mortis peccatum est.
virtus vero peccati lex. Deo autem gratias
qui dedit nobis victoriam per dnm nrm

ihꝫ xpi. Itaq; fratres mei dilecti stabiles estote immobiles. abundantes in omni opere dni scientes q labor no est inanis

Vigilate state in dno. Cap. Sit in dno in fide virliter agite et confortamini. omia ei vra in caritate fiat. ¶ Ex epla secunda ad corinthios. Ca. primo

Benedictus deus et pr dni nri iesu xpi pr miarum et deus totius consolationis. q consolat nos in omi tribulatione nra. vt possimus et ipi consolari eos q in omi pressura sunt. p exortationem q exhortamur et ipi a deo. quemadmodum abundant passiones xpi in nobis. ita et per xpm abundat consolatio nra. Qui sive sumus in tribulatione sive existimus et consolationis. Non enim volumus ignorare vos fratres de

tribulatiōe nrā. q̃ facta ē ī asia. qm̃
sup̃ modū grauati sumus sup̃ vtutē
ita vt tederet nos etiā vivere.

Hæc nra h̄ē testimoniū gloriē
nre q ī simplicitate cordis. et sinceri
tate dei. et nō ī sapīa carnali sed ī
grā dei iuiuati sumus ī hoc mūdo.

Epistola nra vos estis Ca. 3.
scripta ī cordibz nostris q̃ scit et legit
et ab oībz hoībz manifestatī qm̃ epla
estis xpi ministrata a nobis et scripta
nō atramēto. sed spū dei viui. nō ī
tabulis lapideis. sed ī tabulis cordis
carnalibz. fiduciā ūt talē habe
mus p xpm̃ ad deū. nō q̃ sufficiētes
sumus cogitare aliquid a nobis q̃si
ex nobis. sed sufficiētia nra ex deo.

q̃ et idoneos nos fecit mĩstros noui
testamẽti nõ littera sed spiritu. Littera
ẽ occidit. spũs autẽ viuificat. Quod
si ministratio mortis litteris defor//
mata ĩ lapidibꝫ fuit ĩ gl̃a ita vt
nõ posset intendere filij israel ĩ faciẽ
moysi ppter gloriã vultꝰ eius q̃ euacu//
at. quõ nõ magis mĩstratio spũs
erit ĩ gl̃a. Nã si mĩstratio damna//
tionis ĩ gl̃a est. multo magis abũdat
mĩsterũ iustitie ĩ gl̃a. Nã nec glo//
rificatũ est qd̃ clarum ĩ hac parte:
ppter excellẽtẽ gloriã. Si enim qd̃ euacu//
atum ꝑ gloriã est. multo magis qd̃ ma//
net ĩ gl̃a est. Habẽtes igitur talẽ spẽ.
multa fiducia vtimur. Et nõ sicut
moyses ponebat velamẽ suꝑ faciẽ
suã. vt nõ intendere̊t filij israel ĩ faciẽ
eius. qd̃ euacuatum: sed obtusi sunt sensus

eorz. Usqz ī hodiernū ēī diē idipsū
ēī velamē ī lectiōe veteris testamēti
manet nō revelatū. qm̄ ī xp̄o evacuat.
sed usqz ī hodiernū diē cū legit
moyses velamē positū ē sup cor eorz
Cū aūt ḡversus fuerit ad dēū aufe
ret velamē. Dūs aūt spūs ē.
Ubi aūt spūs dni ibi libertas. Nos
vero oēs revelata facie gloriā dni
speculātes ī eandē imaginē trās
formamur. a claritate ī claritatē tāq̄
a domini spiritu. Capitulum

Habemus thesaurū istū ī vasis
fictilibz. ut sublimitas sit virtutis
dei. et nō ex nobis. In oībz tribu
latiōēz patimur. sed nō ārctamur.
Aperiamur sz nō destituimur. Persecuti

Secūda.

nē patrū. sz nō ꝓ dexterū. humilitū
sz nō cōfūdū. dectū. sz nō pernū
Semp mortificatiōez iesu xpi ī cor
pore nro circūferētes. ut et vita ihu
manifestet ī corporib nostris. Licet
is q̃ foris ē noster hō corrūpat. tā
is q̃ ut ē renouet de die ī die.
Id ei qd ī ꝑsenti ē momētaneū et
leue. tribulatiōis nre. supp modū
ī sublimitate eternū gloriē pondus
opt ī nobis. nō cōtē plātibz nobis
q̃ vidēt. sz q̃ nō vidēt. Que enim
vidēt tpalia sūt. q̃ aūt nō vidēt eterna
Scīm ei qm̃ Ca. v. ¶ Nā
si terrestris domꝰ nra humus habi
tatiōis dissolvat q̃ edificatiōez ex
deo habemꝰ domū nō manufactā et
nā ī celis. Nā et ī hoc ingemiscimꝰ
habitatiōez nraz q̃ de celo ē superm

dm cupiētes. si tamē vestiti et nō
nudi inueniamur. Nā et qui sumus in hoc
tabernaculo ingemiscimus grauati. eo
q̄ nolumus expoliari. sz superuestiri.
ut absorbeat. qd̄ mortale ē a vita.
Qui aūt effecit nos in hoc ipsum deus. qui
dedit nobis pignus spīs. Audētes
igit semp et sciētes. quia dū sumus
in corpore peregrinamur a dno. Per
fidē ei ābulamus. et nō p spēm. Oez
ei nos manifestari oportet ante
tribunal christi. vt referat vnus
quisq; prpria corporis prout gessit.
siue bonū siue malū. Sciētes ergo
timorē dni hoībz suademus. deo aūt
manifesti sumus. Qui vnus pro
oībz mortuus ē xpīs. ergo oēs mor
tui sunt. Et p oībz mortuus ē xpīs
ut q̄ viuūt iam nō sibi viuāt. sz ei

secunda

q̃ pro ōib mortuus est et resurrexit.
Itaq; nos ex hoc nemiñ nouimus sec̃m
carnem. Et si cognouimus secm carnem
xp̃m. sed nūc iam nō nouimus. Si qua
ergo in xp̃o noua creatura. vetera
transierunt ecce facta sunt oia noua.

Admonemus autem Can. vi.
exortamur ne in vacuum gratiam dei re
cipiatis. Ait enim. Tempore accepto exau
diui te. et in die salutis adiuui te.
Ecce nūc tēp̃s acceptabile. Ecce nūc
dies salutis. Nemini dantes vllam
offensionem. ut non vituperet ministe
rium nostrum. Sed in omib exhibeamus
nosmetipsos sicut dei ministros in
multa patientia. in tribulationib.
in necessitatib. in angustiis. in plagis.
in carceribus. in seditionib. in laboribus.
in vigiliis. in ieuniis. in castitate. in

frentia. ī longanimitate. ī suauitate
ī spū scō. ī charitate nō ficta. ī vbo
veritatis. ī virtute dei. Per arma iusti
tie. a dexteris et a sinistris. Per gloriam
et ignobilitatem. p infamiā et bonā
famā. Vt seductores et veraces. sic
ut q ignoti et cogniti. Quasi mo
rientes et ecce viuimus. ut castigati
et nō mortificati. Quasi tristes.
sēp autē gaudentes. sicut egentes mul
tos autē locupletantes. tanq nichil
habentes. et omnia possidentes.

Nolite iugū ducere cū infidelibz
Que enim participatio iustitie cū iniq
tate. aut q societas lucis ad tenebras.
Que autē cōuentio xpi ad belial. Aut
q pars fideli cū infideli. Qui autē
cōsensus templi dei cū idolis. Nos

ei estis tēplū dei viui sicut dixit deus
quōniam habitabo ī illis et ambulabo
ī eos. et ero illorum deus et ipsi erūt
michi populus. Ca. vij.

Has ergo habentes promissiones
charissimi mundemus nos ab omni ag
namento carnis et spūs. perficientes
sanctificationē ī timore dei. Q
secūdū deū tristitia ē penitētiā ī
salutē stabilē operat. Sculi aut
tristitia morte operat. Ca. viij.

Scitis ei gratiā dni nri ihū xpi.
quōniam pp vos egenus factus ē cū ēt di
ues. ut illius ēopia vos diuites esset.
Q. Providentes ei bona / nō solū co
ra deo. sed etiā coram hoibus. Ca. ix.

Hoc āt dico. Qui parce semi
nat parce et metet. et q seminat

in benedictionibus et metet
Unusquisq; prout destinauit in corde
suo non ex tristitia aut ex necessitate.
hilarem enim datorem diligit deus. Potens
autem est deus omnem gratiam abundare facere in
vobis. Vt in omnibus semper omnem sufficientiam
habentes habundetis in omne opus bonum.

In carne ambulantes. Ca. xi
non secundum carnem militamus. Nam
arma militiae nostrae non carnalia sunt.
sed potentia dei. ad destructionem munitionum
consilia destruentes et omnem altitudinem
extollentem se adversus scientiam
dei. et in captiuitatem redigentes omnem
intellectum in obsequium xpi. et in promptu
habentes vltisci omnem inobedientiam. cum
impleta fuerit vestra obedientia. Qui
gloriatur in domino glorietur. Non enim qui

seipsū cōmendat ille probat. ē. sz
quem deus commendat. Ca. xi.
Aemulor eī vos dei emulatiōe. des-
pondi enī vos vni viro virginē ca-
stā exibere xpo. Timeo autē ne
sicut serpēs euā seduxit astutia
sua. ita corrūpat sensus vestri et
excidāt a simplicitate. q̄ ē ī xpo.
¶ In eodē ca.lo cōmēdat seipz paulus
ppt quosdā ffōs aptos q̄ paulo detra-
hebāt. et seipos cōmēdabāt vt cre-
derent. maiorib⁹ auctoritatib⁹ quā
paulus. Dicebāt enī se ēe nideos na-
tiōe et de semine abzaham dūdisse.
vt eoz false doctrinē magis crede-
rent. et haberēt ī maiori reue-
rentia. Paulus vero vt falsita-
tē eoz repelleret. et maiorē fructū

fuerat. ad dei gl'az et p'delm salute
serpz cōmendat. Dicit ergo de hys
falsis apl'is. ¶ Nā eiusmodi pseu
do apl'i sunt operarij subdoli. transfi
gurantes se ī aplos xpi. Et nō
mirū. Ipse ē sathanas transfigu
rauit se ī angelū lucis. ¶ Cōse
quenter īcipit serpz cōmendare di
cens. ¶ Qm multi gloriāt sc'd
carne. et ego glabor. Libenter enī
sustinetis īsipientes. cū sitis ipi
sapiētes. Sustinetis ē si qs vos
ī seruitutē redigit. si qs deuorat
si qs accipit. si qs extollit. si qs
ī faciē vos cedit. Et secūdū nobili
tatē dico. q̄si nos īfirmi fuerimus ī
hac parte. In quo quis audet. in ipsi
pientia dico. audeo et ego. Hebrei sūt
et ego. Israhelite sūt et ego. Semē

secūda.

abrahe sūt et ego. Ministri xpi
sūt et ego. Vt minus sapiēs dico. plus
ego. In laboribz pluriēs ī carceri-
bz abūdātius ī plagis sup̄ modū. in
mortibz frequēter. A iudeis quīq̄es
q̄dragenas vna minus accepi. Ter
virgis cesus sū. Semel lapidatus sū.
Ter naufragū feci. Nocte et die
ī profūdū maris fui. In itineribz
sepe. periculis fluūiū. peicul. la-
tronū. peicul. ex genere. peicul. ex
gentibz. peicul. ī ciuitate. peicul. ī
solitudīe. peicul. ī mari. peicul. ī fal-
sis fratribz. In labore et erumna. in
vigiliis multis. In fame et sitī. ī ie-
iuniis multis. In frigore et nudita-
te. preter illa q̄ extera secus sūt. ī sollīcitu-
o mea cotidiana. solicitudo oīz ecclīe.
Quis īfirmat et ego nō īfirmor.

Quis scandalizat et ego nō vror. Si
gloriari opz ī infirmitate mea hēc gla
bor. Deus et pr dnī nī ihu xpi scit
q ē benedictus ī secula q nō mētior. Da
masci prefect gentis aretie regis custo
debat ciuitatē damascenor ut me
cōprehenderet. et p fenestrā ī sporta
demissus sū p murū. et sic effugi
Ca. xi. Gloriari quidem
oportet nō expedit quidē. Venā āt
ad visiōes et reuelationes dnī. Scio ho
minē ī xpo ante annos xiiii. sive nescio sive
ī corpore sive extra corpus nescio deus
sit. raptū huiusmodi usq ad tertū celū.
Et scio huiusmodi hoīem sive ī corpore
sive extra corpus nescio deus sit. quī raptus
ē ī paradisū. et audiuit archana verba
que nō licet hoī loqi. Pro huiusmodi
glabor. pro me aūt nichil nisi ī infir

mutatibz meis. Nā et si voluero glo//
riari. nō ero īsipiēs. Veritatē ēī dicā.
Parco āt. ne qs me existimet supīd
qd videt ī me aut audit aliquid ex
me. Et ne magnitudo revelationū
extollat me. datus ē mihi stimulus
carnis mee angelus sathane ut me
colaphizet. Propt quod ter dnm ro//
gaui vt desederet a me. et dixit mi.
Sufficit tibi grā mea. Nā virtus
ī infirmitate perficit. Libenter igit glo//
bor ī infirmitatibz meis. ut īhabi//
tet ī me vtus xpi. Propt qd place//
bo mihi ī infirmitatibz meis. ī cōtume//
lijs ī necessitatibz ī persecutiōibz ī agus//
tijs. pro xpo. Cū enī īfrmor tunc
potēs sū. Nō quero q vestra sūt.
sed vos. nec ēt debent filij parētibz

thesaurizare. sed parentes filijs. Ego
at libentissime impendam et superpendar
ipse pro animabus vestris. licet plus vos diligens
minus diligar. Sed esto. Ego vos non
gravavi. sed cum essem astutus dolo vos cepi.
Numquid per aliquem eorum quos misi ad
vos circumvenit vos. Rogavi titum.
et misi cum illo fratrem. Numquid titus vos
circumvenit. Nonne eodem spiritu ambula-
vimus. Nonne eisdem vestigijs. Olim
putatis quia excusemus nos apud vos.
Coram deo in xpo loquimur. Omnia autem charis-
simi propter edificationem vestram. Timeo
autem ne forte cum venero. non quales
volo invenam vos. et ego inveniar a
vobis qualem non vultis ne forte contentiones
emulationes animositates dissensiones
detractiones susurrationes inflationes
seditiones sint inter vos. Ne

uerũ cũ uenero hũiliet me deus apud
uos et lugeã multos ex his q̃ ante pec-
tauerũt et nõ egerũt penitentiã
super immũditia et fornicatiõe et ãpu-
dicitia quã gesserũt. Qui habet
et deus patris et dilectiõis erit uobiscũ.

Ex epistola ad galathas. Capi.

Licet nos aut angelus de celo
euangelizet uobis p̃t q̃ qd euã-
gelizauimus uobis. anathema sit. ..
Nũc adhuc hõibz placere. xpi ser-
mus nõ esse. Notũ ẽ uobis facio fres
euãgeliũ qd euãgelizatũ ẽ a me. qꝰ
nõ est secũdũ hõez. Neq; eũ ego
ab hõe accepi illud neq; didici. sed
p̃ reuelationẽ ihesu xpi. Audistis
ẽ cõuersatiõez meã aliquãdo ĩ iudaismo.
qm̃ sup̃ modũ p̃sequebar ecclam
dei. et expugnabã illã. et p̃ficiebã

i iudaismo supr multos coetaneos meos
i genere meo. abundantius emulator ex
istens patrum mearum traditionum.

Deus personam hominis Ca. vi
non accipit. Scientes q̃ nō iusti
ficat hō ex operibus legis nisi per fidem
ihu xpi. et nos i xpo ihu credimus
vt iustificemur ex fide xpi. et nō ex op
ibus legis. Propter qd ex opibus legis nō
iustificabit omis caro. Quod si xpo quere
ntes iusti sumus. Numq̃ ergo minister
vero i me xpus. Qd autem nunc vivo
i carne i fide vivo filij dei: q̃ dilexit
me et tradidit semetipsum pro me. et c.

O stulti estis. vt cum Ca. iii
spiritu ceperitis. nunc carne consuma
mini. Qui ex fide sunt. benedicuntur cum
fideli abraam. Quicumq̃ i xpo bap
tizati estis xpm induistis. Non e iudeus

thas.

neq; grecus. nō ē seruus neq; liber.
nō est masculus neq; fēa. Omes ē vos
vnū estis ī xpō ihu. Si āt vos xpi.
ergo abiahe estis secūdū promissioēz
Et vbi venit Ca. iiij. Heredes.
plenitudo ēpis misit deus filiū suū
factū ex muliere. factū sub lege. vt eos
q̄ sub lege erāt redimerēt vt adopci
onē filioz recuperemus. Quōm āt estis
filij dei misit deus spiritū filij sui
ī corda vestra clamātē abba pater.
Nūc āt cū cognouerītis deū imo
cogniti estis ab deo. quō rūrsum
rursus ad īfirma et egena elementa q̄bz
denuo seruire vultis. Dies obser
uatis et mēses et tempora et ānos.
Timeo vos ne forte sine causa lābo
rauerim ī vobis. Bonū aūt emula
mū ī bono semp: et nō tm̄ cū presēs

sū apud vos. filioli mei quos iterū
parturio. donec formet⁹ xp̄s ī vobis.
Ego xp̄o ihu neq; Capitulo. v.
circūncisio aliq̄d valet neq; p̄putiū.
sed fides q̄ p̄ charitatē opat⁹. Qui
lex ī vno sermōe ip̄let⁹. diliges pxi
mū tuū sicut teipz. Q̄d si invicē mor
detis et comedetis. videte ne ab invicē
ḡsumamū. Dico aūt ī xp̄o. Spi
ritu ābulate. et desidera carnis
nō perficietis. Caro ēī cōcupiscit
adūsus spiritū. Spiritus aūt adūsus
carnē. Hec ēī sibi invicē adūsant⁹.
vt nō q̄cūq; vultis illa faciatis.
Q̄d si spiritu ducimū. nō estis sub
lege. Manifesta āt sūt opa: que
sūt fornicatio. īmūdicia. īpudicitia.
luxuria. idolorū seruit⁹. venefica.

thas.

iniimicitie · cōtentiones. emulationes.
ire · irce · dissensiones · sectē · īuidie
homicidia · ebrietates. cōmessationes.
et his similia · que ꝓdico vobis.
sicut predixi. quōm ꝗ talia agunt regnū
dei nō ꝗsequētur. ¶ Exhort ꝗ at spūs
ē charitas. gaudū. pax. patientia.
lōganimitas. bonitas. benignitas.
mānsuetudo. fides. modestia. cōtinē
tia. castitas. Adūs hmōdi nō
ē lex. ¶ Qui autē sūt xpi. carnē
suā crucifixerūt cū vitiis et cōcupis
¶ si. viuimus spū. Capi. ¶ Centiis.
spū et ābulemus. Nō efficiamur iānis
gle cupidi. invicē provocātes. invicē
īuidentes. ¶ Frēs et si ꝓcupatus
fuerit hō in aliquo delicto. vos ꝗ spūa
les estis hmōdi īstruite i spū
lenitatis. ꝗsiderās te ipz ne et tu

tēpterus. ¶ Alter alterius onera
portate. et sic ad ipse bitis legē xpi.
Nā si qs existimat se aliqd ēe cū nihil
sit. ipse se seducit. ¶ Nolite errare.
Deus nō irridet. Quē ēi seminaue-
rit hō. hec et metet. Qui q̄ seminat
i carne sua. de carne et metet corrup-
tionē. q̄ aūt seminat i spū. de spū me-
tet vitā eēnā. Bonū aūt faciētes nō
deficiamus. tēpore ēi suo metemus nō
deficiētes. Ergo dū tēp̄s operemur
bonū ad oēs. maxime aūt ad domesti-
cos fidei. ¶ Mihi aūt absit gl'iari
nisi i cruce dni nri ihu xpi p quē
mihi mūdus crucifixus ē. et ego mūdo. In
xpo ēi ihu neq; circūcisio aliqd valet
neq; ꝓputiū. sed nova creatura.
¶ Ego ēi stigata dni ihu i corpore

ad ephesios.

meo porro. Ex epla ad. Ephesios.

Deus aut q̃ Ca. ij

dnes ē ī mā ppe nimiā cha
ritatē suā qua dilexit nos. et
cū essem⁹ mortui peccatis conuiuficauit
nos xpo. cui⁹ gra estis saluati. et
cōresuscitauit et ꝯsedere fecit ī celesti
bz ī xpo iesu. vt ostenderet ī seculis
supueniētibz. abūdātes diuitias grē suē
ī bonitate sup nos ī xpo ihu. Gra enī
estis saluati per fidē. et hoc nō ex vobis
Dei enī donū ē. nō ex opibz. ut ne q̃s glo
rietur. Mūc cit ī xpo ihu vos qui
aliqn̄ eratis longe. facti estis prope.
in sanguine xpi. Ipse enī ē pax nra q̃
fecit vtraq; vnū. Ergo iam nō estis
hospites et aduene. sed estis ciues sctor
et domestici dei. Sup edificati sup fūda
mentū aplor et ꝓphar ipo summo agu

lari lapide xpo ihu. ī quo oīs edi-
fitio cōstructa crescit ī tēplū sctū
Hlecto Ca. iii. ī dnō.
geniū mea ad pēz dni nri ihu
xpi ex quo oīs patrīitas ī celis et
ī terra nōmat. ut det vobis ſ'm
divitias glie sue virtutē. corroborari
p spm eius ī interiorē hoīe xpz ha-
bitare p fidē ī cordibz vris. ī cha-
ritate radicati et fundati. ut possitis
gēprehendere. cū oībz sanctis q sit lati-
tudo et lōgitudo et sublimitas et p
fundū. Scire etiā supeminētē
scē charitatē xpi. ut īpleamini ī
oēz plenitudinē dei. Ca. iiii.
Obsecro itaq vos vinctus ī dno
ut digne ābuletis vocatiōe q vocati
estis. cū hūilitate omi et māsuetu-

dē cū patiēcia ꝓportātes invicē i
charitate sollicti servare unitate
spūs i vīculo pacis. Unū corpus et
unus spūs sicut vocati estis i una spe
vocationis vrē. Unus dūs. una fides.
unū baptisma. Unus deus et pr̄ oīz
q̄ sup oes et ꝑ oia et i oibz nobis.
Unicuiq; aūt nr̄z data est grā secū
dū mensuram donationis xpi. Ih
igitur dico et testificor i dno. vt iam
non ambuletis sicut et gentes ambulant
i vanitate sensus sui. tenebris obscu
ratū habentes intellectū. alienati.
a vita dei ꝑ ignorantiā que est i illis
ꝓt cecitatē cordis ipsorū. q̄ desperantes
semetipos tradiderūt impu
dicitie. i operationē immūditie oīs.
i avaritiā. Deponite vos sec̄m pri
stinā conversationē veterē hominē qui

corrumpit secundū desideria errorū. Re-
nouamini autem spiritū mentis vrē. et induite
nouum hominē q̄ secundū deū creatus est in
iustitia et sanctitate veritatis. Propter
quod deponentes mendacium. loquimini veri-
tatem vnusquisq; cum proximo suo. quia
sumus inuicem membra. Irascimini et no-
lite peccare. Sol eī non occidat super
iracundiam vestram. Nolite locum dare
diabolo. Qui furabat furetur
magis autem laboret operando manibus suis
quod bonum est: vt habeat vnde tribu-
at necessitatem patienti. Omis sermo
malus ex ore vro non procedat. sed si
quis bonus ad edificationem dei. vt det
gratiam audientibus. Et nolite contista-
re spiritum sanctum dei. in quo signati estis in
die redemptionis. Omis amaritudo et
ira. et indignatio et clamor. et blas

Fiob.

phemia tollat a vobis cū oī malī//
cia. Estote aūt inīcē benigni misē//
ricordes donates invicē. sicut et deus
i xpo donauit vobis. Ca. v.

Estote ergo imitatores dei sicut fi//
lij charissimi. et ābulate. i dilectiōe
sicut et xpūs dilexit nos. et tradidit
semetipsū pro nobis oblationē et hostiā
deo i odorē suauitatis. Fornicatio āt
et oīs īmūditia aut auaritia ne
nominet i vobis. sicut decet sanctos:
aut turpitudo. aut stultiloquū aut
scurrilitas que ad rē nō pertinet. sz
magis gratiarū actio. Hoc enīm sci//
tote intelligentes. q oīs fornicator aut
īmūdus aut auar quod idolorū ser//
uitus nō habet hereditatē i regno
xpi et dei. Nemo vos seducat inanibus
verbis. propter hec enīm venit ira dei
super filios diffidentiae. Nolite ergo
esse participes eorum. fuistis enīm
aliquando tenebre. nūc autem lux i dno. vt filij lu//
cis ambulate. fructus enīm lucis i oī

ōm bonitate et iustitia et veritate.
Probantes quid sit bīplacitū deo. et
nolite cōmunicare operib̄z infructuosis
tenebrarū. magis aut redarguite.
Videte quō caute ambulētis. nō
quasi insipiētes sed vt sapiētes: redi
mētes tēp̄ qm̄ dies mali sunt. Pro
pterea nolite fieri imprudētes. sed intel
ligentes q̄ sit voluntas dei. Et nolī
te inebriari vino in quo est luxuria.
sed impleminī spū sēto loquētes vobis
met ipsis in psalmis hymnis et cātib̄z
spiritalib̄z cantātes et psallētes in
cordib̄z vrīs dno. grias agentes sēp
p omib̄z in nōe dni nri ihu xpi deo
et pri. subiecti invicē in timore xpi.
Mulieres viris suis subdite sint
sicut dno. et Viri diligite vxo
res vras sicut et xps dilexit ecclīam.

Seos.

et seipz tradidit pro ea vt illa sanctificaret mundans eam lauacro aquae in verbo vitae. vt exhiberet ipse sibi gloriosam ecclesiam non habentem maculam neque rugam aut aliquid huiusmodi. sed vt sit sancta. et immaculata. Ita et viri debent diligere uxores suas. vt corpora sua. Qui autem uxorem diligit. seipsum diligit.

Nemo enim unquam carnem suam odio habuit. sed nutrit et fouet eam sicut et dominus ecclesiam. quoniam membra sumus corporis eius de carne eius et de ossibus eius. Propter hoc relinquet homo patrem suum et matrem suam. et adherebit uxori suae. et erunt duo in carne una.

Filii obedite parentibus vestris in domino. Et vos patres nolite ad iracundiam prouocare filios vestros. sed adhortate illos in disciplina

et correptioē dñi. ¶ Serui obedite
dñis carnalibz cū timore et tremo
re. ī simplicitate cordis vestri. sicut xpō
nō ad oculū seruientes q̄si hoībz pla
centes. sed serui xpi facientes vo
luntatē dei ex aīo cū bona voluntate
seruientes sicut dno et nō hoībz:
scientes q̄m unusq̄sq; q̄cūq; fecerit
bonū hoc recipiet a dno sive seruus
sive liber. ¶ Et vos dni eadē facite
illis. remittentes minas: scientes q̄
et illorz et vrz dni ē ī celis. et pso
narz nō ē apud eū acceptio. ¶ De
cetero frres confortamini ī dno. et ī po
tētia virtutis eius. ¶ Induite vos ar
maturā dei ut possitis stare adu
sus insidias diaboli: q̄m nō ē nobis
colluctatio adūsus carnē et sanguinē
sz adūsus principes et potēstes. adu

sus mundi rectores tenebrarū harū: ge-
spiritalia nequitiæ i celestibus. Propter-
ea accipite armaturā dei vt possi-
tis resistere i die malo. et i omnibus
perfecti stare. ¶ State igitur succincti
lumbos vestros i veritate et induti loricā
iustitiæ et calciati pedes i parationē
euangelij pacis. In omnibus sumentes
scutū fidei i quo possitis omnia tela
nequissimi ignea extinguere. et galeā
salutis assumite et gladium spiritus qd
est verbū dei. per omnem orationem
et obsecrationē. orantes omni tempore i spiritu et i ipso
vigilantes i omni instantia et obsecra-
tione pro omnibus sanctis et pro me. ¶ Ex
epistola ad philippēses. Capitulū primū.

Mihi enim viuere xpus est et mori
lucrum. Quod si viuere in
carne hic mihi fructus operis est et qd

eligā ignoro. Coarctor aūt e duobz
desiderriū hūs dissolui et esse cū xpo mu-
lto magis melius: permanere aūt in car-
ne necessariū propter vos. Ca. .ij.
Implete gaudiū meū ut idē sapiatis
eandē charitatē habētes. unanimes
idipsz sentientes. Nichil p̄ contencionem
p̄ inanē gloriā. sz in humilitate superiores
sibi invicē arbitrantes. nō q̄ sua sūt
singuli considerantes. sz ea q̄ alior. Hoc
enim sentite in vobis. qd et in xpo ihu.
Qui cū in forma dei esset nō rapinam
arbitratus est esse se equalē deo. sz semet-
ipsz exinanivit. formam servi accipiens
in similitudinem hoīz factus. et habitu
inventus ut hō. humiliavit semetipsz
factus obediens usq ad mortem. mortem
aūt crucis. Propter qd et deus exal-
tavit illum. et donavit illi nōmen qd̄ē

Pensées.

sup ōne nō. vt ī nōe ihu ōne ge-
nu flectat celestiū terrestriū et ī
terrnoz. et ōes lingua ofiteat quia
dōs ihs xpus ī gla ḡ dei pris. Itaq;
charissimi mei sicut semp obedistis.
nō ī ꝓsentia mea tatū sz multo
magis nūc ī absentia mea cū me-
tu et tremore vestra salutē opam.
Deus ē ei q operat ī vobis et vel
le et ꝓficere ꝑ bona volūtate. Oia
ei facite sine murmuratoibz et he-
sitatoibz vt sitis sine q̄rela et simpli-
ces filij dei sine reprhēsoē ī medio
natoio prauo. et pūse. ī q̄ibus lu-
ceatis sicut luminaria ī mūdo vbi
vite ptinētes ad glaz mea ī die xpi.
Oes ei que sua sūt q̄rūt.
nō q̄ sunt ꝓsu xpo. Ca vi.
Que mihi fuerūt lucra. hec habui

tus sum ppter xpm detrimenta. Verum
tamen existimo omia detrimentum esse ppter em
nentem scientiam ihu xpi dni mei. ppter
quem omia detrimentum feci et arbitror ut
stercora ut xpm lucrifaciam. Tres
ego me non arbitror comprehendisse. Unum
autem quae quidem retro sum obliviscens
ad ea vero quae sunt prora extendens
meipsum. ad destinatum persequor ad bra
vium supne vocationis dei in xpo ihu.
Quicumque ergo perfecti sumus hoc sentia
mus. Multi enim ambulant quos sepe
dicebam vobis. nunc autem et flens dico inimi
cos crucis xpi quorum finis interitus: quo
rum deus venter est. et gloria in ignominia ipso
rum. qui terrena sapiunt. Nostra autem conversa
tio in celis est. Unde etiam salvatorem
expectamus dnm nrm ihm xpm: qui reform
abit corpus humilitatis nre configurata
corpori claritatis sue. secundum opera

Phenses.

tōez qua ecia possu subiecere sibi omia.

Gaudete i dno sēper Ca iiii

iterū dico gaudete. Modestia vra nota

sit oibz hoibz. Dnus ei ppe ē. Nichil

solliti sitis sed i om oīone et obsecra

tione. cū grīarz actiōe petitiōes vre

innotescāt apud deū. Et pax dei q

exuperat oēz sensū. custodiat corda

vra et intelligētias vestras i xpo ihu.

Ceterū frres quecūqz sūt vera. quā

qz pudica. quācūqz iusta. quācūqz sancta. quāqz

amabilia. quācūqz bone famie. si qua vtus

si q laus discipline. hec cogitate. que et

didicistis et accepistis. et audistis et

vidistis i me. hec agite. et dei pacis erit

vobiscū. Scio et humiliari. scio et

abūdare. Ubiqz i oibz institutus

sū et satiari et esurire et abūdare

et penuria pati. Oia possū. i eo

q me qfortat. Ex epla ad Colosenses.

Ad colo

Gratia vob et pax a deo pre nro.
Qui eripuit nos de potestate tenebrarz. et transtulit in regnum filii dilectionis sue. In quo habemus redemptionem per eius sanguinem. remissionem. Qui est ymago dei invisibilis. primogenitus omnis creature. quia in ipso condita sunt universa in celis et in terra visibilia et invisibilia. sive throni sive dominationes sive principatus sive potestates. omnia per ipsum et in ipso creata sunt. Et ipse est ante omnes. et omnia in ipso constant. Et ipse est caput corporis ecclesie. qui est principium primogenitus ex mortuis. vt sit in omnibus ipse primatum tenens. quia in ipso complacuit omnem plenitudinem habitare. et per eum reconciliare omnia in ipso. pacificans per sanguinem crucis eius sive quae in terris sive quae in celis sunt.

Ca. xi.

In quo sunt omnes thesauri sapie et scie

sēses.

abscondit. Qr ī xpo habitat omne
plenitudo diuinitatis corporalī et estis ī
illo repleti q̄ ē caput omis principatus et pōta
tis. Delēs q̄d aduersus nos erat chiro
graphū decretis q̄d erat cōtrariū nobis.
Et ipz tulit de medio affigēs illud
cruci. et expoliās principatus et potēs
traduxit ostidēs palā triumphās illos
Igitur si consurrexistis q̄ ī sursū sapite.
cū xpo q̄ sursū sūt quite Ca. iij.
ubi xps ē ī dextera dei sedēs. que
sursū sūt sapite. nō q̄ sup terrā. Mor
tui enī estis et vita vrā abscondita ē cū
xpo ī deō. Cū aūt xps apparuerit
vita vrā tūc et vos apparebitis cū ipo
ī gla. Mortificate ergo mēbra vrā
q̄ sūt sup terrā fornicationē immundiciā
libidinē concupiscentiā malā et auaritiā
q̄ ē simulacroz seruitū. Propter que

venit ira dei in filios incredulitatis.
et quibus et vos ambulastis aliquando cum vive//
retis in illis. Nunc autem deponite et vos omnia.
ira. indignationes malitiam blasphemiam
turpem sermonem de ore vestro. Nolite men//
tire. inuicem exspoliantes vos veterem hominem
cum actibus suis et induentes nouum eum qui
renouatur in agnitionem dei secundum ima//
ginem eius qui creauit eum. vbi non est masculus
et femina gentilis et iudeus circumcisio
et preputium. barbarus et ~~liber~~ scita.
seruus et liber. sed omnia et in omnibus xpus.
Induite igitur sicut electi dei sancti et
dilecti viscera misericordiae. benignitatem humilita//
tem. modestiam. patientiam. supportantes inuicem
et donantes vobismetipsis si quis adversus
aliquem habet querelam sicut et dominus donauit
vobis ita et vos. Super omnia autem hanc
charitatem habete quod est vinculum perfec//

tionib. et pax xpi exultet i cordibz vris
i qua et vocati estis i vno corpore.
et gratiarum estote. ¶ Qui iniuriam facit
reapiet id quod iniuste gessit et non est
personarum acceptio apud deum. Ca. iiii
Extremo vero fratres gratia salutis sit quidquid
nos scribimus quod oportuit vos vnicuique
respondere. ¶ Explicit ad thessalonicenses prima. Capitulo pe

Oramus semper pro
omnibus vobis. memoriam vestri
facientes i orationibus nris sine
intermissione incessanter opus fidei vri et
labores. et charitatis et sustinentie
spei dni nri ihu xpi. Ca. v.
Vos enim imitatores facti estis ecclesiarum
christi dei quae sunt i iudea i xpo ihu
qui a cedem passi estis et vos a gentibus
libz vris sicut et ipi a iudeis. q et

dñm occiderunt ihm et prophetas. et nos pse-
cuti sūt. et deo nō placēt. et ōibz hōibz
adūsantib phibentes nos gentibz loq ut
salue fiāt ut ipleāt pcta sua semp.
puenet et ira dei sup illos usq ī finem.

Ca 4°

Et ē volūtas dei sāctificatio vra ut
abstinetis vos a fornicatione ut scat
unusquisq vestrū vas suū possidē ī sāc-
tificatione et honore. nō ī passione deside-
rij sicut et gentes q ignorāt deū. Et
ne qs supgrediat. neq circumueniat ī
negotio frēm suū quia vindex ē dnūs de
hijs ōibz. sicut pdiximus vobis et testi-
ficati sumus. nō ē vocauit vos deus ī
immūditiā sed ī sāctificationē. Itaq qui
spernit nō hoīem spnit sed deū q etiā de-
dit spm suū ī nobis. Volumus āt vos
ignorare frēs de dormientibz ut nō cris-
tetis sicut et ceteri q spē nō habent.

Sic ei credimus q; ihs mortuus est et re-
surrexit. ita et deos eos q; dormierūt.
adducet cū eo. Hoc ei vob' dicimus i verbo
dni. qr nos q; viuimus q; residui sumus
i aduentu dni nō preueniemus eos q; dormi-
erūt. Quōm ipe dns i iussu et i voce
archangeli et i tuba dei descendet de celo
et mortui q; i xpo sūt resurgēt primi
Deinde nos q; viuimus q; relīqui sūt ra-
piemur cū illis i nubibz obviā xpo in
aera. Et sic semp cū dno erimus.
Itaq; consolamini invicē i verbis istis. Ca. v.
De tēporibz at et momētis fratres
non indigetis vt scribamus vob. Ipi
ei diligenter scitis qr dies dni sicut fur
i nocte ita veniet. Cū ei dixerīt pax
et securitas. Tūc repētinus eis sup-
veniet interitus sicut dolor i vtero haben-
tis. et nō effugiet. Vos at fratres nō

estis ī tenebris. vt vos dies illa tāq̄
fur ꝓprehendat. Omnes enī vos filij lucis
estis et filij dei. Non sumus noctis neq; te
nebrarū. Igitur nō dormiamus sicut et
ceteri sed vigilemus et sobrij simus induti
loricā fidei et charitatis. et galeā spē
salutis. Quōm nō posuit nos deus ī
irā sed ī adiptionē salutis. Qui dūs nr̄
ihs xp̄s q̄ mortuus est pro nobis vt sive vigi
lemus sive dormiamus simul cū illo viua
mus. ¶ Rogamus autem vos fratres. corri
pite inquietos. consolamini pusillanimes.
suscipite infirmos patientes estote ad
omnes ¶ Videte ne quis malū pro malo red
dat. sed semp quod bonum est sectamini ī inuicē
et ī omnes. ¶ Semp gaudete. sine intermis
sione orate. in omnibus gratias agite. Hec enī est
voluntas dei ī xpō ī omnibus vobis. Spīm
nolite extinguere. Prophetias nolite
spernere. Omnia autē probate quod bonum

ē tenete. Ab oī specie mala abstinete
vos. ¶ Ex secda epla ad thessalonicenses.

Gracias agere debemus tibi semper deo p vobis fratres. sicut dignum est. quēm
nimis ē. qm̄ supercrescit fides vrā et abū
dat charitas vnius cuiusq; vrūm in invicē.
ita vt nos ipsi in vobis gloriemur in eccle
sijs dei p patiētia vrā. et in fide et in oībus
persecutiōibus vris et tribulatiōibus quas sus
tinetis in exemplū iusti iudicij dei. vt dīgi
habeamini in regno dei pro quo et patimini.
si tā iustū ē apud deū retribuere tribu
lationē. ipsis q̄ vos tribulāt. et vos q̄ tri
bulamini requiē nobiscū in revelatiōe
dni ihu de celo cū angelis virtutis eius
et in flāma ignis dātis vindictā ipsis q̄ nō
noverūt deū. et q̄ nō obediūt euāgelio
dni nri ihu xpi. Qui penas dabūt
in interitū eternas a facie dni et a gla

Cretus ed cū venerit glorificari ī
sanctis suis. et āmirabilis fieri ī omnib
j credentēs.

Capitulo. 2.

Rogamus autem vos fratres per aduentū dni
nri ihu xpi et nre congregationis ī
ipsum. vt non cito moueamini a bono sensu
neq; terreamini. neq; per spiritum. neq; per sermonem
neq; per epistolam tanquam per nos missam
asi instet dies dni. Ne quis vos seducat ullo modo.
Quoniam nisi venerit discessio primum. et revelatus fuerit homo
peccati filius perditionis q adiuersatur. et extollitur
super omne qd dicitur deus aut qd colitur.
ita vt ī templo dei sedeat ostendens
se tanquam sit deus. Non retinetis et
Et nunc quid revelabitur ille iniquus
quem dns ihs interficiet spiritu oris sui et
destruet illustratione adventus sui eum
cui est adventus secundum operationem

nitenses. xa

satanae ī omi virtute et signis et prodi
gijs ~~et~~ mendacijs. et ī omi seduc
tione iniquitatis his qui perein. eo q
charitatē veritatis nō receperūt
vt salui fierēt. Ideo mittet illis
deo operationē erroris. vt credāt mē
dacio vt iudicētur omes q nō crediderūt
veritati sz ocsenserūt iniquitati. Ca

Denunciamus autē vobis fratres ī nomīe dni mei ihu xpi. vt sub
trahatis vos ab omi frē ambulātē inor
dinate. et nō secūdū traditionē quā
acceperūt a nobis. Ipi enim scitis
quōd imitari nos. qm nō iniquus fu
imus inter vos. neq; gratis panē mā
ducauimus ab aliquo sed ī labore
et fatigatione nocte et ī die operā

tes. ne quē vīm ꝗuaxem⁹ nō ꝗsi nō
habiexim⁹ ptāt sed ut nos met ipos
formā daxem⁹ vobis ad ĩmitādū nos-
tra. Et cū essem⁹ apud vos. hs denū
ciabam⁹ vob. qm si qs nō vult opera
ri nec mādūcet. Audiim⁹ enī ī ū vos
quosdā ābulantes ĩqete. nihil opā
tes. sed curiose agentes. hjis autem
modi sūt denūciam⁹ et obsecram⁹
ī dō ihū xpo vt cū silentio opātes
suū panē mādūcēt. Vos āt frēs no
lite deficere bēfacientes. Quod si qs
nō obedierit vbo nrō p epla hūc
notate. et nō ꝗuscemiū cū illo vt ꝗfū
dat. Et nolite ꝗsi inimicū existimare
sz corripite vt frēm. Ex epla ad
thimotheū pma. Ex primo
Hinc pcepti ē sharitas de cor
de puro et ꝗscia bona et fide

nō ficta. ¶ Lex iusto nō ē posita sed
insiſtis. et nō subditis ipis et prioribz
sceleratis et grauiuratis. priādis et ma
tricidis. homicidis fornicatoribz maleuloz
cultoribz. plagiatoribz. mēdatibz. et pri
uis et si quid aliud sane doctrine adu
sat ī ē secūdū euāgeliū glorie bti dei
q̃ creditū ē mihi. ¶ Gratias ago
ei q̃ me confortauit ī xpō ihu dnō ē nro qr
fidelē me existimauit ponēs ī ministerio.
Qui prius blasphemus fui et persecutor
et iniuriosus. sz miāz dei obtenui sū qr
ignorās feci ī incredulitate. Superabū
dauit aūt gra dni nri cū fide et dilecti
one que ē in xpo ihu ¶ Fidelis sermo
et omi acceptione dignus. qr xpūs ihs venit
ī hūc mūdū pōtores salvos facere. quoz
primus ego sū. Vt ī me primo ostēderet

xpo ihu dnō patientiā ad informationē
eorū q̄ credituri sūt ī vitā eternā. Regi
aut sculorū immortali invisibili. soli deo
honor et gloria ī secula seculorū amēn.

Cap. Quia omnes homines vult salvos
fieri et ad agnitionē veritatis venire
Unus enim deus unus et mediator
dei et hominū homo xpo ihu q̄ dedit redemp
tionē semetipsū pro omnibus. ¶ Volo ut
viros oremus ī omni loco levantes puras
manus suas sine ira et disceptatione.

Cap. Si quis domum suam preesse
nesciat. quomodo ecclesiam dei diligentiam habebit.

Cap. Spiritus autem manifeste dicit
quia in novissimis temporibus discedent
quidam a fide. attendentes spiritibus
erroris. et doctrinis dimonorum ī
ypocrisi. loquentium mendacium et

cantexuta habentur sua cōscias phibē
tur uiuere. abstinē a cibis quos deus
creauit ad percipiendū cū gratiarū actiōe
fidelibz. et his q̄ nō cognouerūt veri
tatē. ¶ Quia oīa creatura dei bona
ē. et nichil reiciendū q̄ cū gratiarū ac
tiōe percipit. Sāctificat ēī p̄ ūbū dei
et orōnē. ¶ Inepias et ianes fabulas
deuita. Exercē at ceipsz ad pietatē.
Nā corporalis exercitatio ad modicū
utilis ē. q̄ uero pietas habēs uite que
nūc ē et future. Capitulo. v.
Seniorē ne increpaueris. sed obse
cra ut patrē. Juuenes ut
fratres. anus ut matres. iuuenculas ut
sorores. i oī castitate. ¶ Vidua q̄ ī
deliq̄ ē uiuēs mortua ē. ¶ Si q̄
suorz et maxime domesticorz curā

nō habet fidē negat. et ē infidēli deterior.

¶ Qui bū pēsūt presbiteri duplici
honore digni habeāt maxime qui laborāt
ī ūbo et doctrina. ¶ Peccātes coram
ōbus argue. vt et ceteri timorē habeāt.
¶ Adiuro te coram deo ne quid
cōmunicaueris priūs alienis. ¶ Po-
dere uino vtere propter stomachū tuū et
frequētes tuas infirmitates. Ca vi.
Quicūq; sub iugo sūt servi dominos suos
omni honore dignos arbitrentur ne nomen
domini et doctrina blasphemetur. Qui autem
habent fidēles dominos non eos despiciant quia
fratres sunt sed magis seruiant quia fidēles sunt
et dilectī qui beneficii participes sunt. Hec docē
et exhortare. Si quis aliter docet et non acquiescit
sanis sermonibus domini nostri ihesu christi et
eis que secundum pietatem sunt doctrinē
tumet nihil sciens sed languens circa questiones
et pugnas verborum. Quarum generatur
inuidia contentio blasphemie suspitiones
malē. Conflictationes hominum mente
corrupta et priuata veritate existimantium
quēstum esse pietatem. Hoc autem
est magnum quēstum pietas cum
sufficientia. Nihil enim intulimus in hunc mundum
haud dubium quia nec auferre quid possumus.
Habentes autem victum et quibus tegamur
his contenti simus. Nam qui volunt diuites
fieri incidunt in tentationem et in laqueum di-
aboli et desideria multa inutilia et no-
cua quē mergunt homines in interitum et per-
dicionem. Radix enim omnium malorum est cu-
piditas quam quidam appetentes errā-

nexũ a fide. et ĩsertexũt se dolori
bz multis. Tu aũt o hõ dei hs fuge.
Certare vero mstrã pietatẽ fidẽ
charitatẽ patiẽtiã mãsuetudiẽz.
Certa bonũ certamẽ apphende vitã
eternã ĩ q̃ vocatꝰ es. Dico pro tibi
coram deo q̃ vivificat oia. et xpo ihu
q̃ testimoniũ reddidit sub põtio pila
to bonã ofessionẽ. vt serves mãdatũ
sine macula irreprhẽsibile vsqz ĩ ad
uentũ dñi nri ihu xpi quẽ suis tẽp
oribz oũdet. bẽd et solus potẽs. rex
regũ et dñs dnãtiũ q̃ solus hz ĩmor
talitatẽ. et lucẽ habitat ĩaccessibilẽ
quẽ nullus hoiz vidit nec videre pt.
Divitibz hui sli pape nõ subli
me sapere. neq ĩ incerto divitiarꝰ.
sz ĩ deo vivo q̃ prestat nobis oia abũ

de ad frūēdū. bū agere. dmites fei
ī bonis opibz. cōmūicare. thesauri
zare. vt aphēdāt verā vitā. O timo
thee depositū custodi. devitās profanas
vocū nouitates. et oppositiones falsi no
minis scietie. quā quidā promittētes
circa fidē exiderūt. ¶ Ex epla
secūda ad timotheū. Ex pmo.

Scio cui credidi. et ~~tamen~~ certus
sū quia potens ē depositū me
um seruare in illū diē. Ex secūdo.
Habora sicut bonus miles xpi ihu.
Nemo militās deo implicat se nego
cijs secularibz vt ei placeat cui se
probauit. Nā et q̄ certat ī agone nō
coronabit nisi legitime certauerit.
Fidelis sermo. Nā si comortui sumus
et conuiuemus. si sustinebimus et cōregnabimus

nabimus. si negauerimus et ille negat
nos. Si vero credimus. ille fidelis p
manebit. negare se ipz no pt. Ver
ā qmone testificāb ora deo. Noli
cōtendē vobis. Ad nichil ē vtile est
nisi ad subuersionē audiētiū. Solli
cite āt cura teipz pbabilē te exi
bere deo. operariū iōfusibilē: rec
te tractātē vbū veritatis. Prophā
āt et vanilogia deuita. Multū ei
proficiūt ad ipietatē. et sermo eorz
vt cancer serpit. Ex q̄bz ē hye
meneus et philetus qā veritate erra
rūt dicentes resurrexisse iā esse
factā. et subuertūt quorūdā fidez.
Sz firmū fūdamētū dei stat hūs
signaculū h̄. Cognouit dūs q̄ sūt

dñ / et discedat ab iniquitate omis q̃ nomat
nõ dñi. Juuenilia aũt desideria
fuge. Sectare vero iustitiã fidẽ chari
tatẽ et pacẽ cũ his q̃ inuocãt dñm de
corde puro. Stultas aũt et sũ dis
ciplina questiones deuita / scies q̃ ge
nerãt lites. Seruũ autẽ dñi nõ oz
portet litigare. sz mãsuetũ ẽe ad
omes / docibilẽ / patientẽ / cũ modestia
corripientẽ eos q̃ resistũt veritati /
ne qñ det illis pẽitentiã ad
cognoscendã veritatẽ et resipiscãt
a diabolo laqueo a quo captiui tenẽtur
ad ipius voluntatẽ. Ca — — iii

Hoc aũt scito q̃ in nouissimis diebus
instabũt tẽpora periculosa. et erũt
homines seipsos amantes. cupidi. ut dicãt
superbi blasphemi / parentibus nõ

secunda

obedientes. igit celesti sue afflictoe
sine pace criminatores iniuriosos.
sine benignitate. seductores. pleni.
ceci inuidi et voluptatu amatores
magis q̃ dei. habentes speciem quidem pietatis
virtutem autem eius abnegantes. Et hos
deuita. ¶ Quemadmodum autem iannes
et mambres restiterunt moysi. ita
et hi resistunt veritati. homines corrupti
mente. reprobi circa fidem. Ex
ultra non proficient. Insipientia eorum
manifesta erit omnibus. sicut et illorum fuit.
Tu autem assecutus es meam doctrinam
institutionem propositum longanimitatem.
dilectionem patientiam. persecutiones passiones
qualia mihi facta sunt antiochie iconio
lystris. quales persecutiones sustinui.
et ex omnibus eripuit me dominus. ¶ Omnes

ꝯ pie volūt viuere ī xp̄o ihu ꝑse
cutiones patiēt. Mali aūt homīes et
seductores proficiēt ī pēius errātes
et ī errorē mittentes. Oīs scriptu
ra diuīnitꝯ ī spiratā utilis ē ad doctri
nā ad arguēdū ad corripiendū ad
erudiendū ī iustitiā ut perfectꝯ sit ho
dei ad oē opꝯ bonū instructꝯ. Ca. iiij.

Testificor coram deo et ihu xp̄o qui
iudicaturus ē uiuos et mortuos et
per aduētū ipiꝯ et regnū eius. Prdica uū
tua opportune ī portune. Arguē
obsecra increpa ī omī patiētia et doc
trina. Erit enī tēpꝯ cū sanā doctri
nā nō sustinebūt. sed ad sua deside
ria coacerbabūt sibi mistros prurie
ntes auribus. Et a ueritate quidem
audīre auertent ad fabulas aūt gūtēt.

Ad timo.

Tu vero vigila i omnibz labora. opus fac
evangelistę. ministerium tuum implę. sobri
us esto. Ego enim iam delibor et tempus mei
resolutionis instat. bonum certamen certa
vi. cursum consumavi. fidem servavi. De
reliquo reposita est mihi corona iustitie
quam reddet mihi dnus in illa die iustus iudex.
Non solum autem mihi. sed et his qui dilexerunt ad
ventum eius.

Ex epla ad titum.

Oportet episcopum sine
crimine esse sicut dei dispensa
torem. Non superbum. non iracundum. non vino
lentum. non percussorem. non turpis lucri cu
pidum. sed hospitalem benignum. sobrium
iustum sctum continentem. apprehendentem eum qui secun
dum doctrinam fidelem sermonem. ut potens
sit exortari in doctrina sua. et eos qui
contradicunt arguere. Omnia munda mundis.

cōiūgiū sit et ī fidelibz nichil ē mūdū
sz ī q̄mate sūt eorū et mēs et ꝓsciā.
Cōfitent̄ aūt se nosse deū. factis aūt
negāt. cū sint abhoīnati et ī ꝛcredē
biles. et ad oē op⁹ bonū reprobi.
Tu aūt loquere q̄ decet. Ca. ij
sanā doctrinā. Seniores vt sobzij sint
prudētes. Ipsi oībz teīpz
prebe exēplū bonoz opeū. ī doctri
na ī integritate. ī gūtate. Verbū
sanū irreprehēsibile vt is q̄ ex ad
uso est vereat nichil habēs malū
dicē de nobis. Apparuit eū grā
dei et saluatoris nr̄i oībz hoībz ꝛcu
diēs nos vt abnegātes īpietatē et
secularia desideria sobrie et iuste et
pie viuamus ī hoc sclo expectātes bta
spē. et aduētū gloie magni dei. et
saluatoris nr̄i ihu xpi. q̄ dedit se

metipz p nob' vt nos redimeret ab
ōi iqtate et mūdaret sibi plz accep-
tabile sectatorē. bonoz opez. Ca 3.

Eramus et ēi aliqū et nos ēsipientes
incredulī errātes seruientes desiderijs
et voluptatibz varijs ī malicia et
invidia agētes. odibiles. odiētes inicē.
Cū āt benignitas et humanitas appa-
rauit saluatoris dni nri dei. nō ex
opibz iustitie q fecimus nos. sed secz
mīaz suā saluos nos fecit p lauacrū
chz regenerationis et renouatio-
nis spīs sāī quē effudit ī nos abūde
p ihz xpīm saluatorē nrīz vt iustifi-
cati grā ipius heredes simus secūdū spē
vite eternē. Ex expla ad philemoēz.

Gaudiū magnū habui et cōsola-
tionē ī charitate tua. qr viscera
sanctorū requiescunt per te frater.

Ad he

Ex epla ad hebreos. Ca pmo.

Multifariē multisq; modis olī
deus loquēs pribz ī phetis. no
uissime diebz istis locutus est
nobis ī filio quē ostituit hedē vni
uersoz. p quē fecit et scla. Qui cū
sit splendor glie et figura substiē
ea q. portāsq; oia vbo vtutis sue.
purgatiōez peccatoz faciēs sedet ad
dexterā maiestatis excelsis. tāto me
lior ageliis effectus. q̃to differētius pre
illis nōl hereditauit. Cui ē dixit
aliqū ageloz. filius meus es tu ego
hodie genui te. Nūquid omes sūt anis
tratoziis missi. ppter eos q̃ hēditatē ca
pūt salutis. Capitulo ii.

Propterea abūdātius oportet ob
seruare nos ea q̃ audimus. ne forte

per eff luaum. Si enim q̃ ãgelos dict
ē sermo factus ē firmus et oīs p̃uaricatio
et ĩobedientia accepit iustã mercedẽ
retributionis. quo effugiemus si tãta
neglexerimus salutẽ. Que cũ ĩnitium
accepisset enarrari p dñm. ab eis qui audierunt
in nos confirmatũ ē cõtestãte
deo. signis et portentis. et variis virtutibus spũs sã distributionibus secũdũ suã
voluntatẽ. Iusq̃ ãgelos appĕdit.
Qui debuit p omia fratres similari
misericordiis fieret et fidelis pontifex
ad deũ vt repropitiaret delicta plebis.
In eo enim. in q̃ passus ē ipse et tentatus
potens ē et eis q̃ tentãtur auxiliari.

Ar dicit spiritus sanctus hodie Cap. iii.
si vocem eius audieritis. Nolite obdurare corda vestra. sicut in exacerbatione

Ad he

secundū die tēptationis i deserto et.
Videte fres ne forte sit i aliq̄ vestr
cor malū incredulitatis ~~[illegible]~~ recede
latis discedendi a deo vivo. Sed
adhortamini vosmetipos p singulos
dies donec hodie cognoscat vt nō
obdurec. q̄s ex vob fallacia pcti.
Timeamus ne forte Ca. iiij.
relinq̄ta pollicitatione introeundi i requiem
ei existimet aliquis ex vobis deesse.
Etenim et nobis nūciatū est quēadmodū
et illis. sed nō profuit illos sermo au
ditus nō admixtus fidei ex his q̄ audie
rūt. Intrabimus ergo ingredi illā re
qiem. ut ne in idipsum quis incidat in credu
litatis exēplū. Viuus est enim sermo
dei et efficax et penetrabilior omni gla
dio. amputi: et pūgens vsq̄ ad diui

ones et ñe ac spūs. cōpagū quoq;
ac medullarū. et discretor cogitationū
et ītentionū cordis. Et nō ē ulla
creatura īuisibilis ī ospectu eius. Omia
aūt nuda et aperta sunt oculis eius.
ad quē nobis sermo. Habentes ergo
pontificē magnū q̄ penetrauit celos
ihesū filiū dei. teneamus spei nostre cō
fessionē. Nō ē habemus pōtificē
q̄ nō possit cōpati īfirmitatibus nrīs
tēptatū ūt ipsa pro similitudinē
absq; pēto. Adeamus ergo cū fiducia
ad thronū gratie eius. ut misericor
diā obtēpnē et gratiā inueniamus
ī auxilio opportuno. Ca. v.

Etem cū deberetis magīi ē ppe
tempus. rursū īdigetis ut vos doceamū

q̃ sunt elementa exordij sermonũ dei.
et facti estis qbz lacte opus sit nõ so-
lido cibo. Omis enim q̃ lactis est paxti-
ceps. expers est sermonis iustitie. Par-
vulus enim est. Perfectorum autem est solidus
cibus. eorum q̃ pro ipsa consuetudine ex-
ercitatos habent sensus ad discretionem
boni ac mali. Capitulo 7o.

6 Quapropter relinquentes inchoatio-
nis xpi sermonem ad perfectionem feram-
mus rursum iacientes fundamentum peni-
tentie ab operibz mortuis. et fidei ad
deum baptismum doctrine trepositionis
quoqz manuum. ac resurrectionis
mortuorz. et iudicij eternij. Et hoc face-
mus. si quidem permiserit deus. Impossibile
enim est eos qui semel sunt illuminati. gus-
taverunt etiam donum celeste. et participes

breos.

pes facti sūt spūs sancti. qui sanc-
xūt mysteriorum bonū dei vbū. virtutes
secuti sūt. et signis sūt. quibus
renouari ad penitentiā. quibus cum
fugientes sibimetipsis filiū dei et ostē-
tui habentes.

Capitulo. viii

Nihil enim ad perfectū adduxit lex.
talis decebat vt nobis esset pōtifex
sanctus innocēs inpolutus segregatus
a peccatoribus. et excelsior celis factus.
Qui nō habet necessitatē quotidie
quēd quēadmodū sacerdotes prius
pro suis delictis hostias offerre.
deinde pro populi. hoc enim fecit semel
se offerendo. lex enim hōīs constituit
sacerdotes infirmitatē habētes.
sermo aūt iusiurandi q̄ post legē.

9 filium eternum perfectum. Ca. ix.

Christus autem assistens pontifex futurorum bonorum per amplius et perfectius tabernaculum non manufactum id est non huius creationis neque per sanguinem hircorum aut vitulorum sed per proprium sanguinem introiuit semel in sancta. et eterna redemptione inuenta. Si enim sanguis hircorum et taurorum et cinis vitule aspersus inquinatos sanctificat ad emundationem carnis: quanto magis sanguis xpi qui per spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatum deo emundabit conscientias nostras ab operibus mortuis ad seruiendum deo viuenti. Ca. x.

Volentes et peccantibus pe nobis post acceptam notitiam veritatis iam non relinquitur pro peccatis hostia. terribilis autem quedam expectatio iudicii et ignis emulatio. que consumptura est aduersarios.

breos.

Irritā quis faciēs legē moysi sine
ulla miseratiōe duobz vel trib testib
mori. quāto magis putatis deteri
ora meruisse supplicia q̄ filiū dei con
culcauerit. et sanguinē testamēti pollutū
pollutū duxerit. ī q̄ sanctificat est.
et spiritui gratie cōtumelia fecerit
Iudicabit q̄ dixit. Mihi vindicta et
ego retribuā. Et iterū. Quia iudi
cabit dōs plz suū. Horrendū est in
cidere ī manus dei viuētis. ¶ De
collectāta amissioīs tēporalū paul
laudat hebreos dicēs. ¶ Nā et vin
cis cōpassi estis. et rapina bonorz
vestrorz cū gaudio suscepistis. cog
noscentes vos habere meliorē et
manētē substātiā. Nolite itaq̄z
amittere fiduciā vestrā q̄ magnā

hz remunerationēz. patiēnia enī vo//
bis necessaria ē. vt voluntatē dei fa//
ciētes reportetis pmissiōēz. Adhuc
enī modicū aliquantulūqz q veniturus
ē veniet et nō tardabit. iust⁹ āt meus
ex fide vivit. Quod si subtraxerit
se. nō placebit aīe mee. Nos āt nō
sum⁹ subtractionis filij i pditiōēz sed
fidei ad acquisitionē aīe. Ca xi.

Est āt fides sperandarū substā//
tia rez argumētū nō apparētū.
Ly hac enī testimoniū obtenti sūt se//
nes. Fide intelligimus aptata esse se//
cula vbo dei. vt ex iuisibilibz visi//
bilia fierēt. Fide plurimā hostiā
abel cū cayn obtulit deo. p quā
testimoniū cōsecutus ē esse iust⁹. testi//
moniū pphetē muneribz eius deo.

et p illā defunct⁹ adhuc loq̄t⁹. fide
enoch trāslat⁹ ē ne videret mortē et
nō inueniebat⁹. qā transtulit illū dēus.
Ante trāslatiōēz ei testimoniū ha
buit placuisse deo. Sine fide āt ī
possibile ē placere deo. Credere ei o⁹
tet accedentē ad deū qr ē. et ispēbiz se
remunerator sit. fide noe responso
accepto de his que adhuc nō videbāt⁹
metuēs aptauit archam ī salutē domū
suē p qua dānauit mundū. et institut⁹
que p fidē ē heres est īstitut⁹. fide q
vocat⁹ abraam obediuit ī locū exire
quē acceptur⁹ erat ī hereditatē. et
exiit nesciēs q̄ iret. fide demorat⁹
ē ī terra repmissiōis tāq̄ ī aliena. ī
tabulis habitādo cū ysaac et iacob
coheredib⁹ repmissiōis eius dē. Ex
pectabat ei fūdamēta habētē ciuita

tē. cui artifex et conditor deus. Fide
et ipsa sara sterilis virtutē i cōceptiōē
seminis accepit. etiā ptr̄ tēp̄ etatis
pūi fidelē credidit eē eū q̄ repromi
serat. Propt̄ qd̄ et ab uno orti sūt.
et hi emortuo tāq̄ sidera celi i multi
tudinē. et sicut arena que ē ad ora
maris innumerabilis. Juxta fidē
defuncti sūt oēs isti nō acceptis re
promissionibz. sed a longe eas aspi
entes et salutātes. et ysti ētes qua
pegrini et hospites sūt sup̄ terra.
Qui ē hi dicūt. significāt se patriā
inquirere. Et siquidē ipsius memi
nisset de qua exierūt. habebāt vtq̄
tēp̄ reūtendi. Nūc āt meliorē ap
petūt id ē celestē. Ideo nō ysrūdicur
deus. vocari deus eorz. paravit ei
illis ciuitatē. Fide obtulit abraā

hebreos.

Ysaac cū benediceret ut unigenitū of-
ferebat i quo susceperat repromis-
siones. ad quē dictū ē qa in ysaac vo-
cabit tibi semē. arbitrans qz et mor-
tuos suscitare potēs ē deus. Unde eū
et i parabolā accepit. Fide et de fu-
turis bēdixit ysaac iacob et esau.
Fide iacob moriēs singulos filios io-
seph bēdixit. et adorauit fastigiū
virge eius. Fide ioseph moriēs de pro-
fectione filiorū israel memorat ē. et
de ossibus suis mādauit. Fide moyses
natus occultatus ē mēsibus tribus a pare-
tibus suis eo qd vidissēt elegātē infātē
et nō timuerūt regis edictū. Fide
moyses grādis factus negauit se esse fi-
lius filie pharaonis. magis autē eligēs
affligi cū ppl'o dei. quā temporalis peccati

Ad he

habere ~~credi~~ iorūdutatē. maiores di-
uitias estimans thesauro egyptiorū ipso
perūū xpi. Asperebat ei ī remuнera
tōēz. Fide reliquit egyptū. nō veritus
animositatē regis. Invisibilē ei tāq;
videns sustinuit. Fide celebrauit pas-
cha et sanguinis effusiōēz. ne q vasta
bat primitiua tāgeret eos. Fide trā
sierūt mare rubrū tāq; p aridā
terrā. qd expti egyptij devorati sunt.
Fide muri hierichō corruerūt circui
tu diez septē. Fide raab meretrix
nō perijt cū incredulis. exceptis ex-
ploratores cū pace. Et qd adhuc dicā?
Deficiet ei me tēp; enarrātē de ge
dion / barach / sampson / iepte / dauid
samuel / et ceteris. q p fidē vicerūt
regna. operati sūt iustitiā adepti sū

reprommissiones. Obduxerunt ora
leonum. extinxerunt impetum ignis. Et
fugerunt aciem gladij. convalluerunt de
infirmitate. fortes facti sunt in bello.
castra vertunt exercituum. acceperunt
mulieres de resurrectione mortuos
suos. Alij autem distenti sunt non suscipi
entes redemptionem. vt meliorem invenerint
resurrectionem. Alij vero ludibria et
verbera experti insuper et vincula et car
ceres lapidati sunt secti sunt tentati
sunt in occasione gladij mortui sunt. Cir
cuierunt in melotis in pellibus caprinis
egentes angustiati afflicti. quibus
mundus non erat mundus. in solitudinibus
errantes. in montibus et speluncis et
in cauernis terre. Et hi omes testi
monio fidei probati non acceperunt re

ꝓmissiones. ideo pro nobis meli⁹ multo pro
uidente vt nō sine nobis ꝯsummarentur.

Ca. xij.

Ideoq; et nos tātā habētes
ēpositā nubē testiū. deponētes omne
pondus et circūstās nos peccatū ꝑ
patiētiā curramus ad ꝓpositū nobis
certamē. aspicientes ī auctorē fidei.
et ꝯsummatorē iesū. q̄ proposito sibi
gaudio sustinuit crucē. cōfusione cō
tēpta atq; ī dexteram sedis dei sedet.
Recogitate enim cū q̄ talē sustinuit
a peccatoribus adūsū semetipsos cōtra
dictionēs. vt ne fatigemini animis vestris
deficientes. Nondū enim vsq; ad sā
guinē restitistis adūsus peccatū
repugnātes. et obliti estis cōsola
tionis q̄ vobis tāq; filijs loquitur
dicēs. fili mi noli negligere disci

plinā dñi. neq; fatigeris dñ ab eo
arguteris. Quē enī diligit dñs castigat. flagellat āt omēz filiū iquē recipit. in disciplina pseuerate. Tanq; filijs vobis offert se deus. Quis enī filius quē nō corripit pr̄? Si autē extra disciplinā estis. cui participes facti sūt omes. ergo adulteri et nō filij estis. Deinde patres qdē carnis nrē eruditores habuimus: et reuerebamur eos. Nūquid multo magis obtēpabimus pr̄i spiritūi et viuemus? Et illi qdē ī tēpore paucorz dierū secūdū voluntatē suā erudiebāt nos. hic āt ad id qd vtile ē ī recipiendo sanctificationēz eius. Omnis aūt disciplina ī pēsēti quidē videt nō ē

gaudij. ꝗ meroris: possea ãt fructũ
paratissimũ exercitatis ꝓ eã reddet
iustitie. Propt' q remissas manus
et soluta genua erigite. et gressus
rectos facite pedibꝫ vrꝶ. vt nõ clau
dicãs q̃ exeat. magis aũt sanetur,
Pacẽ ãt sequimi cũ oibꝫ et sanctimõiã
sine qua nemo videbit deũ. Cõtẽp
lantes ne q̃ desit gratie dei. ne qua
radix amaritudiõis sursũ germinans
ĩpediat. et per illã ĩquinetur multi,
Ne q̃ fornicator aut prophanus vt
esau. q̃ propt' vnã escã vendidit
primitiua sua. Scitote eẽ qm
post ea cupiẽs hereditatẽ et iudicꝫ
rejectus reprobatus ẽ. Nõ eẽ inuenit pe
nitentie locũ: quãq̃ cũ lacrimis
ĩquisisset eã. Nõ eẽ accessistis ad.

tractabilē et accessibilē ignē et tur
binē et callīgīnēz et procellā et tube
sonū et vocē vborz. q̄ q audierūt
excusauerūt se ne eis fieret vbū.
Nō eū portabāt qd̄ dicebat. Et si
bestia tetigerit mōtēz lapidabit.
Et ita terribile erat qd̄ videbat.
Moyses dixit. Exterritus sū et tre
mebūdus. Sz accessistis ad sōm mō
tē et ciuitatē dei viuentis hierusa
lē celestē. et multorz milia ageloz
frequētiā. et ecclesiā primitiuorz
q̄ scriptī sūt i celis. et iudicē orz dei
deū et spīs iustorz pfectorz. et testa
mēti nouī mediatorē iesū. et sāgui
nis aspersionēz. melius loquētē q̄ abel.
Videte ne recusetis loquētēz. Si
enī illi nō effugerūt recusantes eū

q̃ super terram loquebat. multo magis nos
q̃ de celis loquentem nobis aduertimus. cui
vox mouit terram tunc. nunc autem repro-
mittit dicens. Adhuc semel. et ego mo-
uebo non solum terram sed et celum. Quod autem
adhuc semel dicit. declarat mobilium
translationes tanquam factorum vt maneat
ea que sunt immobilia. Itaque regnum
immobile suscipientes habemus gratiam.
per quam seruiamus placentes deo cum
metu et reuerentia. Etenim deus
noster ignis consumens est. Capitulum xiii.

Caritas fraternitatis maneat
in vobis. et hospitalitatem nolite ob-
liuisci. Per hanc enim placuerunt quidam
angelis hospitio receptis. Memento
tote vinctorum tanquam simul uincti. et la-
boratium tanquam et ipsi in corpore morantes.
Honorabile connubium in omnibus.

Ebreos.

et thorus ĩmaculat⁹. fornicatores eĩ
et adulteros ĩdicabit deus. Sint
mores sine auaritia. contenti ꝓsentibꝫ.
ipse enim dixit. Nõ te deseram neque de
relinquam. ita vt confidenter dicamus. Dñs
mihi adiutor et nõ timebo quid faciat
mihi hõ. Mementote prepositorꝫ vestrorꝫ q̃
vobis locuti sunt verbũ dei. quorꝫ intu
entes exitũ conuersationis imitamini fidem.
Ihs xpus heri et hodie. ipse et in secla.
Doctrinis varijs et peregrinis no
lite abduci. Optimum est enim gratia stabi
lire cor. nõ escis q̃ non profuerũt ambu
lantibꝫ in eis. Habemus altare. de q̃
edere nõ habent potestatem q̃ tabernaculo
deseruiunt. Quorꝫ enim animalium inferꝫ
sanguis pro peccato in sancta pro pontifice
horꝫ corpora cremantur extra castra.
Propter quod et ihs vt sanctificaret

p suũ sãgũnẽ populũ extra portã
passus et. Exeamus igitur ad eũ extra
castra. ĩpropeniũ eius portãtes. Nõ
enĩ habemus hic manẽtẽm ciuitatẽ. sed
futurã inquirimus. Per ipsũ ergo offeramus
hostiã laudis semper deo. id est fructũ labiorũ
confitentiũ nomini eius. Beneficentiæ ãt et cõ
municationis nolite obliuisci. Talibus enĩ
hostiis promeretur deus. Obedite
prepositis vestris. et subiacete eis. ipsi enĩ
pernoctãt qui rationem pro ãmabus vestris
reddituri. vt cũ gaudio hoc faciãt et
nõ gemẽtes. Hoc enĩ nõ expedit
vobis. Orate pro nobis.

In laudē dominar beatissī. Paul epistolar.

Ut phebus radios īmittit īomia clarios.
Sic paulus scriptis fulget īorbe sacris.
Nis vitā moresq; pios agnosce puxe.
Quo vel ames quēnus ordīē: q̄ve deū.
Seu primat agras: seu publica munēa tractes.
Denuq; q̄stīs exis: norma decora patet.
Nir vtutis honos īgenii attollit arte.
Nor punit pīū dederet īne scelus.
Q̄d spes dīsce/ fides q̄d possit et īcitat ardor.
Gīa q̄ferit: gl̄a ēta manet.
Q̄d magis exegiū: q̄d veri arte sub illa.
Q̄ vel apostolica regula ducta manu.
Nā xpo scribēte ui: scriptoribz alnus.
Se totū exhibuit spiritus ille sacer.
Ut paulus. Iuraq; comes vtute loquēdi.
Eminet: vt possit suam ēē nichil.

Ille ādē solis surrexit ad vlima celi
Culmina: cōspexit glia ātra dei.
Hinc potes arcani mysteria discere sūmi
Qualia nec meli lingua referre ēat.
Adūsosq; potis fidei vicisse magistros
Paulosq; sepiue cūcta nefāda teres
Cūmq; voles sanctis herere libellis
Herere cruce xpi (corde gemēte) dei.
Ergo age: pretu ne te male torqat ignis
Effice q̄ tradit Paulus: exists xpi.

Finis.

Excerpta et scripta per prem
iohannē schouthaerinck alias
brugis. circa ānū dni 1419.
obiit vero āno 1449. etatis
suē āno 51. Orate p eo.

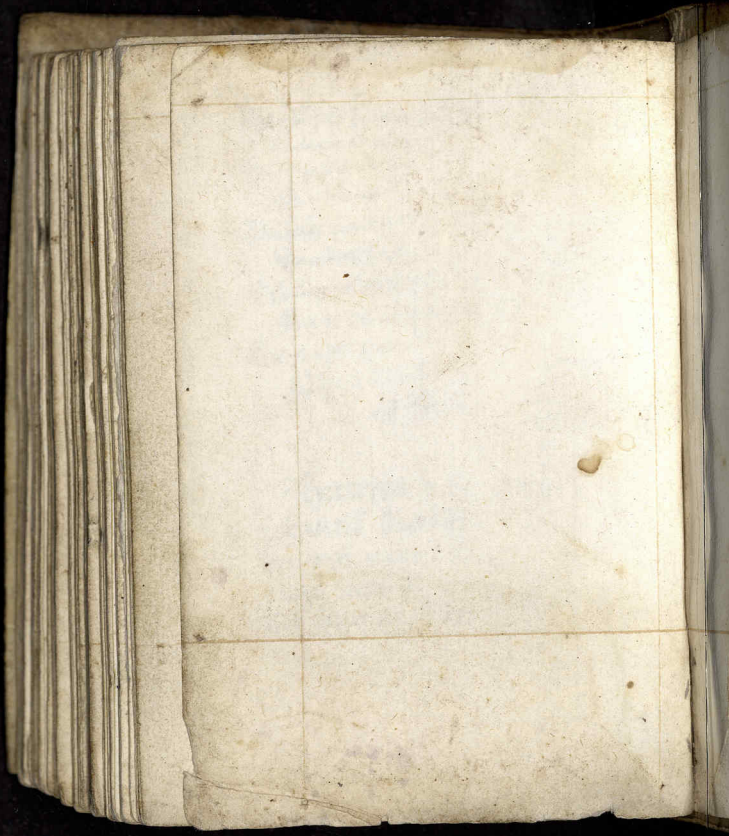

157

II.

Abt. 15
2

Sententiæ
selectæ
ex
Scripturâ
Sacra
manuscript.
curiosum
9

PE